

Matews

Inin kagta awahkiska gapit amekene Matews. Ig pahapwi gaytakkis Kiyapwiye Jesus giwat-nipwi. Pitatye ig ladwan.

Inin gikagtan akki wotwiy ku samah Kiyapwiye Jesus giwewni ay amadga inin. In akki wotwiy ku pariye ig awna ku pariye ig keh.

In akki wotwiy ku ig Kiyapwiye Jesus ig kagikiythanisima, ignewa ukiparawiy.

Jesus Cristo Gig Gahawkripwi

Lk 3.23

¹ Inin kagta akki Kiyapwiye Jesus Cristo gahawkripwi. Ig Kiyapwiye Jesus ig amekene Davi gihiwhi, igme amekene Davi amekene Abrawh gihiwhi.

² Igme amekene Abrawh gikamkayh amekene Izaki, igme amekene Izaki gikamkayh amekene Jakó, igme amekene Jakó gikamkayh amekene Judá gikakkis gisamwipwi.

³ Igme amekene Judá gikamkayh amekene Peres gikak amekene Zera, ginagkis guw Tamar. Igme amekene Peres gikamkayh amekene Esroh, igme amekene Esroh gikamkayh amekene Araawh.

⁴ Igme amekene Araawh gikamkayh amekene Aminadabi, igme amekene Aminadabi gikamkayh amekene Nasoh, igme amekene Nasoh gikamkayh amekene Salmoh.

⁵ Igme amekene Salmoh gikamkayh amekene Boaz, ginag guw Rabi. Igme amekene Boaz

gikamkayh amekene Obedi, ginag guw Ruti. Igme amekene Obedi gikamkayh amekene Jessé.

⁶ Igme amekene Jessé gikamkayh ukiparawiy amekene Davi. Igme amekene Davi xuwehe amekene Uriyas gihayo. Ayge nikwe egkis kakamkayh amekene Salomawh.

⁷ Igme amekene Salomawh gikamkayh amekene Robawh, igme amekene Robawh gikamkayh amekene Abiyas, igme amekene Abiyas gikamkayh amekene Asa.

⁸ Igme amekene Asa gikamkayh amekene Josafá, igme amekene Josafá gikamkayh amekene Jorawh, igme amekene Jorawh gikamkayh amekene Uziyas.

⁹ Igme amekene Uziyas gikamkayh amekene Jotawh, igme amekene Jotawh gikamkayh amekene Akaz, igme amekene Akaz gikamkayh amekene Ezekíyas.

¹⁰ Igme amekene Ezekíyas gikamkayh amekene Manassés, igme amekene Manassés gikamkayh amekene Amoh, igme amekene Amoh gikamkayh amekene Josiyas.

¹¹ Igme amekene Josiyas gikamkayh amekene Jekoníyas, gikakkis gisamwipwi. Igkis ay amadga inin apim ini hawkri ku aysaw hiyeg israelyenepwi waxepka ta apitit paytwempu Babilôniya.

¹² Ayteke ariwnteke ini ku samah igkis waxepka ta apitit Babilôniya, igme amekene Jekoníyas kakamkayh amekene Salatiyew, igme amekene Salatiyew gikamkayh amekene Zorobabew.

13 Igme amekene Zorobabew gikamkayh amekene Abiyúdi, igme amekene Abiyúdi gikamkayh amekene Eliyakh, igme amekene Eliyakh gikamkayh amekene Azor.

14 Igme amekene Azor gikamkayh amekene Sadoki, igme amekene Sadoki gikamkayh amekene Akih, igme amekene Akih gikamkayh amekene Eliyúdi.

15 Igme amekene Eliyúdi gikamkayh amekene Eleazar, igme amekene Eleazar gikamkayh amekene Matah, igme amekene Matah gikamkayh amekene Jakó.

16 Igme amekene Jakó gikamkayh amekene José. Igme amekene José ig kiyapuno Mahi gugihgi. Egme Kiyapwiye Jesus ginag. Igme Kiyapwiye Jesus iggi Cristo ig Uhokri gikanyan adahan uku-maduketniwiy.

17 Giwenketeke amekene Abrawh he danuha git amekene Davi ig Kiyapwiye Cristo kadahan madikawku akak paxnika gawnakis (14) gikebyikis gahawkripwi. Ayteke giwenketeke amekene Davi he ignes amekenegben kamaxwika waxepka ta apitit paytwempu Babilônia, ig kadahan madikawku akak paxnika gawnakis (14) gikebyikis gahawkripwi akiw. Ayteke ariwnteke ku samah ignes amekenegben waxepka ta apitit paytwempu Babilônia he danuha git Kiyapwiye Cristo ig kadahan madikawku akak paxnika gawnakis (14) gikebyikis gahawkripwi akiw.

Jesus Cristo Giwaypuka

Lk 1.26

18 Kuri nah akkrite yit ku samah ig Kiyapwiye Jesus Cristo giwaypuka. Ginag kiyapuno Mahi

eg kuwis ahegbet gunetni gikak amekene José. Henneme apit egkis hamah, eg kuwis biyuhkisno giwntak Uhokri Gitip.

¹⁹ Eg gubetki ig amekene José ig waditye awayg. Nikwe ig awna:

—Eg Mahi biyuhkisno. Ke nuthube eg mehe gumun. Ku henne nikwe amawka nah maytepru. Henneme nah ka muwaka marakwig giwtrikkis hiyeg. Ka sam. Nah mayteprute monye kahadbe hiyeg ka hiyak.

²⁰ Ig ipegminene gihiyakemni henne, pahaye adahan pahapwi ahj Uhokri giwatni hiyapkiswa git garisunawak. Ig ahj awna git:

—Kiyapwiye José, pis ku pariye amekene Davi gihiwhi, pis ka muwaka apis maripkaw gukak kiyapuno Mahi mmanawa eg biyuhkisno giwntak Uhokri Gitip. ²¹ Nore pihayo pamakutaknek eg sarayh guwenyannek pahapwi bakimni awayg. Pis sarayh gukamkayh giw Jesus, inakni giw “Amnihkeputne”, mmanawa ig amnih madikte gihiyegapunek. Ig keh igkis isamtaw ariw gipathawnikis. ²² Ini madikte danuh henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri awna minikwak gipititak gawnepe. Igme gawnepe awna:

²³ “Aysawnemenek pahapu himano eggu biyuhkisnek eg sarayh gukamkayh awayg, ig kanumkanek Emanuel.”
Inakni giw wownaprikwi, “Uhokri ay ukakwi”.

²⁴ Ig amekene José timapni henne, ig kannikaw ig ihe inakni ahj giwn. Ig maripkew gukak kiyapuno Mahi.

²⁵ Henneme apit eg pamakutak ig ka hamah gukak. Eg pamakuteke, eg sarayh gukamkayh, igme amekene José sarayh giw Jesus.

2

Kannuhwenepwi Amin Warukma Igkis Ayta Kiyatha Jesus

¹ Ig Kiyapwiye Jesus amadga wayk apit paytwempu Belém ayhté apit waxri Judeyamnaw. Ig waypuka apim ini ku aysaw amekene Erodís kumadukene madikte hiyeg ayge. Apim ini hawkri awaykemni kannuhwenepwi amin warukma igkis ayta wahamapriktak ta apitit paytwempu Jerusalém.

² Igkis danuh atere, igkis ayá hiyeg:

—Kineyki ig bakimni nukune ku pariye humawnek judeyenepwi gikiparakís? Usuh kuwis hiyá giwarukma pes wahamapriktak. Usuh ayta adahan usuh gikiythetni.

³ Ig amekene Erodís timé gakkís, ig wadisase ganmap akak inakni giwnkis. Mmanawa ig ka muwaka nawenéwa hiyeg kumaduka gihiyegapu giwenyan. Madikte paytwempuyenepwi ayge Jerusalém igkis hiyapni henne ku samah gikiparakís Erodís wadisasew, nikwe igkis madikte wadisasew hawwata awaku igkis apisasew gibohri.

⁴ Ayteke nikwe ig amekene Erodís pahadguhe madikte muwpeg kiyatyepwi payak gikakkís nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan. Ig awna gitkís:

—Kineyki ner pahapwi ku pariye Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwiy kineyki ig waypuka amadgat wayknek?

⁵ Igkisme kaytwa giwn:

—Ig amadgat wayk apit paytwempu Belém ay apit Judeyamnaw. Uhokri gannasan ta git gawnepe minikwak in awna:

⁶ “Yis hiyeg belémyenepwi ayge apit waxri Judeyamnaw, aysawnemenek yiwetri kiyathakanek gapitkis kaayhsima ikiparat apitnenepwi Judeyamnaw. Mmanawa pahapwi ikiparat pes yibetitaknek ku pariye gikapriwtenkis madikte nuhiyegapu israelyenepwi.”

⁷ Ig amekene Erodís timapni henne, ig awna:

—Nah kiniste nerras kannuhwenepwi amin warukma adahan nah giwmasepten ner bakimni.

Ig watihpigkis monye adahan igkis ayta kineti-hwa gikak. Igkisme danuh atere, igme ayaprikis:

—Aysewneneki ig warukma hiyapkiwa yit?

Igkisme akki git.

⁸ Ayteke pisenwa ig awahkiswigkis ta apitit ini paytwempu Belém. Ig awna ta gitkis:

—Ataknabay ta apitit Belém. Ipegpanabay ner bakimni kabayhtiwa. Ku aysaw yis utipri, uyay wasapanaw numinhu. Nah muwekekere nah atere kiyatig hawwata ke yistabe.

⁹ Pisenwa gitimpankis inakni giwn, igkis tipik. Ayteke igkis apigku ahin, igkis hiyá ig warukma akiw, igwata warukma ku pariye igkis hiyap ayhté wahamapriktak. Ig tipik gapitkigempikis he danuhe apitmin ini iwetrit ku kiney ig bakimni msakwa.

¹⁰ Igkis hiyá ig warukma henne, igkis kaayh-sima batek ginaktinkis.

¹¹ Ayteke igkis danuh atere, igkis pareke agikut ini payt. Ayge igkis hiyá ig bakimni gukak ginag kiyapuno Mahi. Igkis hiyapni henne, igkis paberetusaw. Igkis kiyatig. Ayteke igkis woka gisakolakis igkis kakanhaw git karukri wahano akak imihgi akak ah adidkan imihnepye kewye “miha”.

¹² Ayteke ig Uhokri awna ta gitkis garisunawakis adahan igkis ka diyuh ta git amekene Erodis. Ayge nikwe igkis diyuhe ta gipinwatkis apigku nawenéwa ahin.

José Bisik Gukak Mahi Ta Apitit Ejitumnaw

¹³ Ayteke ewka giwenkis pahapwi ahj Uhokri giwatni hiyapkiswa ta git amekene José garisunawak. Ig awna git:

—Kannikaw kuri. Ahegbetawnabay adahan yis bisike ta apitit Ejitumnaw. Msakwanabay ayge juktah ku aysaw nah akka pit adahan yis diyuh akiw. Mmanawa kiyapwiye Erodis gipegepten bakimni adahan giwmepten.

¹⁴ Ig amekene José timapni henne, ig kannikaw kibentenwa ig iwé bakimni gukak ginag. Egkis pese nikwenéwa tiyegim. Egkis tipikwiye ta apitit Ejitumnaw.

¹⁵ Egkis danuh atere, egkis msekwe ayge juktah amekene Erodis miyapi. Madikte ini danuh henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri awna minikwak gipitimpi gawnepe. Ig awna:

“Nah humak nukamkayh pes apititak Ejitumnawtak.”
Hennewatbaki ig awna.

Erodis Umahkis Bakimnay

¹⁶ Ig amekene Erodis hiyapni henne ku ig kiniswika gapitkis nerras kannuhwenepwi amin warukma, ig kaayhsima dagawne. Ayteke nikwe ig awahkise gisuwtatapu adahan igkis umahape madikte bakimnay awayg ayge apit paytwempu Belém, aranwa paytwempu. Ig umahkise madikte bakimnay awayg adahan pikana kamukri gawkis han buttit juktah nopsanyu bakimni, pakeku akak ku samah nerras kannuhwenepwi amin warukma akki git ku kabet ig warukma hiyap-kiswa ta gitkis.

¹⁷ Metakwa in kahayak ku samah Uhokri gawnepe amekene Jeremías awna minikwak. Ig awna:

¹⁸ “Timapnay kabimanka aman apititak paytwempu Rama kennesa ahumwa Belém. Kaayhsima tihaki kaayhsima kadniki ayge. Tinogben tihanos ke amakano Rakewbe eg tihano aharit gukamkayupwibe. Yuma hiyeg hiyá gaydhakkis mmanawa gukamkayhkis yuma akiw.”

Hennawatbaki ig amekene Jeremías awna.

José Diyuh Gukak Mahi Apititak Ejitumnaw

¹⁹ Ayteke ariwnteke amekene Erodis gimiremni, pahapwi ahj Uhokri giwatni hiyapkwisa ta git amekene José garisunawak ayhté Ejitumnaw.

²⁰ Ig awna git:

—Ahegbetawnaba. Iwepnaba bakimni gukak ginag adahan yis diyuh ta apitit israelyenepwi

giwaxrikis. Nerras ku pariye umehkerepye bakimni igkis kuwis miyarap.

²¹ Ig amekene José timapni henne, ig kannikaw ig iwé bakimni gukak ginag. Egkis diyuhe ta apitit israelyenepwi giwaxrikis.

²² Egkis danuh atere, ig amekene José timé amekene Arkilaw gak ku ig kumadukene Judeyamnaw giwenyan gig amekene Erodis. Nikwe ig apise msakwa ayge. Ayteke ig Uhokri akki git garisunawak adahan egkis ka atak atere akiw. Ayge nikwe egkis tipik ta apitit waxri Galiléyamnaw.

²³ Egkis danuh atere ta apitit paytwempu Nazaré. Ayge egkis msekwe. In danuh henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri gawnepepu awna minikwak. Igkis awna:

“Ig Cristo kanumkanek nazareyene.”

3

João Batista Keh Hiyeg Ahegbet Gapit Jesus Gaytni

Mk 1.1; Lk 3.1; Jo 1.19

¹ Apim ini hawkri ku samah ig Kiyapwiye Jesus ayge apit Nazaré, amekene João Batista pes ta amadgat amatap ayhté Judeyamnaw. Ayge ig ekkene giwsapan Uhokri.

² Ig awna ta gitkis hiyeg:

—Wagesnabay yihiyakemni ariw yitaraksan mmanawa ahawkanaprik Uhokri gikumadukan kuwis danuh.

Hennewatbaki ig amekene João Batista awna ta gitkis hiyeg.

³ Minikwak Uhokri gawnepe amekene Isaías ig kinetihwa gimin ig amekene João Batista. Ig tamak inakni giwn amadga gikagtan. Ig awna:

“Pahapwi kinetihwanek amadga amatap. Ig awnanek: ‘Ahegbetawnabay gapit Ukiparawiy gaytni. Ig nemnik ig. Wadithanabay yihiyakemni gidahan marihwakam yis kawih gidahan Uhokri gikumadukan.’ ”

Hennawatbaki ig Uhokri gawnepe awna minikwak.

⁴ Ig amekene João Batista madiptipye. Gikawihni kewa amekene Eliyas gikawihniibe. Ig kasimsapu akak “kamelu” asipri. Ig kakabutikpu akak pak amar. Gimaname tanan akak ahayak anunu.

⁵ Kaayhsima hiyeg danuh atere gimkanit amekene João Batista adahan igkis timepnes ginetni. Igkis danuh apititak paytwempu Jerusalém. Igkis danuh apititak madikte waxri Judeyamnaw. Igkis danuh apititak waxri muwwapu aranwa warik Jordawh.

⁶ Ayge igkis ekkepyes gitaraksankis ta git amekene João Batista. Igme kayweprikis apigku eggu warik Jordawh adahan ekkene ku igkis amepene ini ku Uhokri bayahminigkis ariw gitaraksankis.

⁷ Kaayhsima farisewkis gikakkis kanuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis hawwata ayta kaywasewpiye ta git amekene João Batista. Ig hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Yis kaybunyune hiyeg pahaywitniyepwi! Uhokri ka batek akak yihiyakemni kane kibeynema. Mmah yitneki yikewpen keh

ig hiyapyi ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg giwtrik? ⁸ Kawa. Ini yikewpen ka kinisri. Amawka ku yis inyerwa wages yihiyakemni ariw yitaraksan. Kapusanabay wew wadit. Ini yiwewni waditye ininewa arakak ku yis inyerwa wages yihiyakemni. ⁹ Ka yi muwaka awna: “Wixwiy judeyenepwi wixwiy amekene Abrawh ghihipwi. Amun ini wixwiy kuwis Uhokri ghiyegapu. Ayge nikwe ig Uhokri ka aminama ariw utaraksanwi. Ig hiyapwi kewa kibeynepwibe giwtrik.” Ka ik adahan yis awna inakni henne. In ka ariknawnama ku wixwiy amekene Abrawh ghihipwi. Ka innema keh wixwiy isamtaw. Ik adahan Uhokri keh no tip humaw amekene Abrawh ghihipwi. ¹⁰ Ahawkanaprik kabá danuh adahan Uhokri ipuke hiyeg patahwapye hampa arimkanit biyukwiki. Pahapwi ku pariye kane wew wadit amadga hawkri iggi kewa pahakti amutribes ku pariye sarayh guw kane kabaynoma guw. Igme Uhokri ig kewa pahapwi awaygbe ku pariye kuwis ahegbet akak gimegwan adahan ig ahukepten eggu ah kane kabaynoma. Ku pariye gamutra sarayh guw kane kabaynoma guw, eggu ig ihukapepru ig padakapepru ariwtrikut tiket bukahapepru.

¹¹ AYTEKE ig amekene João Batista awna gitkis madikte hiyeg. Giwn:

—Ku aysaw nah kaywepyi nah kawihkis un ta yipitit adahan yis wageswiye yihiyakemni ariw yitaraksan. Henneme pahapwi nemnikumpiye nuhapuh butte ku pariye kaywepyi akak igyerwa Uhokri Gitip adahan ig kawihkis

gidahanwa gihiyakemni akak gannu ta yipitit. Yaytakme ig kawihkis tiket ta yipitit. Ig ner kaayhsima pi kiyatte mpiyhan. Nah yuma nukiythanisima gitiput adahan nah ayapig hiyuh gikasotni. ¹² Aysawnemenek ig ibekhe hiyegnek hawwata ku samah wis ibekhe amutri ayak akak amar. Ig ahegbet ibekhepye hiyeg kuwis ke pahapwibe awayg akak huw ay giwaku adahan ig mihikohbetene amutri ayak ariw amar. Ig ibakhanek ku pariye kibeynepwi akak ku pariye kane kibeynepwima. Ku samah wis bayah amutri ayak agiku payt, amarme wis bukehpiig, hawwata ner nemnikumpiye ig bayah hiyeg ku pariye kibeynepwi agiku gipin. Ignesme ku pariye kane kibeynepwima igkis bukehpikanek ariwtrikut eggu tiket ku pariye kane awakti.

Hennewatbaki ig amekene João Batista awna.

Jesus Kaywepka

Mk 1.9; Lk 3.21; Jo 1.32

¹³ Abetnewa ini hawkri ig Kiyapwiye Jesus pes apititak Galiléyamnaw ta apigkut warik Jordawh. Ig danuh atere git amekene João Batista, ig awna git:

—Uyá kaywepun.

¹⁴ Igme amekene João Batista kaytwa giwn:

—Kawk, Kiyapwiye. Pis yuma pipathawni. Ka ik adahan nah kaywap. Pis kis adahan kaywepun.

¹⁵ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ka sam. Uyá keh ku samah nuwnhu pit. In wadit pis kaywepun mmanawa hennewa Wigwiy gimawkan.

Ig amekene João Batista timapni henne, ig ihe giwn.

¹⁶ Ig kaywepri, igme Kiyapwiye Jesus iyak ahak-watak un, en woke. Ig hiyá Uhokri Gitip muhuke ta gipitit, ghipak ke pahapu tukwabe.

¹⁷ Ayteke pahá ikupimnat awna aytonak in-ugiktak. In awna:

—Pisnewa nukamkayh nubetki. Nah batek pikak kaayhsima.

4

Wapitye Gikiparadkis Gihikekten Jesus

Lk 4.1; Mk 1.12; Eb 2.18, 4.15

¹ Aynewa ig Uhokri Gitip awahkise Kiyapwiye Jesus ta amadgat pahayku amatap. Ig awahkisri atere adahan wapitye gikiparadkis gihikekten adahan hiyá ba hiyá igma taraksasepri.

² Ayge amadga amatap ig Kiyapwiye Jesus maxhaw adahan paxnika madikwa (40) hawkri. Ayteke nikwe ig matipwe.

³ Ig wapitye gikiparadkis hiyapni henne, ig danuh atere git. Ig awna git:

—Ku pis Uhokri gikamkayh, asá awna ta gut no tip adahan eg wageswa bugut pidahan.

⁴ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Kawk. Mmanawa Uhokri gannasan awna:

“Hiyeg ka aymahwa akak bugutwonama hen-neme ignes aymahwa akak madikte yuwit ku pariye pes gibiyaptak Uhokri.”

⁵ Ayteke ig wapitye gikiparadkis ig waxe Kiyapwiye Jesus ta apitit paytwempu Jerusalém. Ayge ig

waxwig ta inut apuhekut ini leglis kewye Uhokri Gipin.

⁶ Ig awna ta git:

—Ku pis Uhokri gikamkayh, asá watiswa ayteke inutak. Mmanawa Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Uhokri apuriwkispi ta gitkis ahj adahan igkis amapap amadga giwakkis marihwa pikugku ka tes apit tip.”

⁷ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Kawk. Mmanawa Uhokri gannasan hawwata awna:

“Ka yi muwaka hikek Kiyapwiye yiwohkiga baki igyerwatma ay yikak.”

⁸ Ayteke ig wapitye gikiparadkis gihikekten akiw. Ig waxepri ta apitit pahá waxri imuwadnene. Ayge ig akki git madikte gikumadukan amedgene inin akak madikte igiska.

⁹ Ig awna git:

—Ku pis paberetusaw ntiput adahan pis kiyathan, nah ikí madikte ini ta piwakuit.

¹⁰ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Satanás, su hígihwa ayteke. Mmanawa Uhokri gannasan awna:

“Kiyathanaba ignewa Kiyapwiye piwohkiga. Kehnaba ignewa gibetki.”

¹¹ Ig wapitye gikiparadkis timapni henne, ig tipik giw. Ayteke ahj danuh atere, igkis ikene Kiyapwiye Jesus gawaygyi. Pisenwa ig tipik ta gipinwat.

*Jesus Kapusa Gannipwi Ayhté Galiléyamnaw
Mk 1.14; Lk 4.14*

¹² Ayteke ig Kiyapwiye Jesus timé amekene João Batista gak ku ig paraksepka. Ig timapni henne, ig tipik ta apitit Galiléyamnaw ta apitit paytwempu Nazaré ku kiney ig aymuhwa.

¹³ Ayteke ig pes apititak ini paytwempu Nazaré, ig tipik msakwa apit paytwempu Kafarnawh. In Kafarnawh in akigbimna mahakwa Galiléya ayhté apit waxri Zebulomnaw akak Naftalimnaw.

¹⁴ Ku samah ig msakwa ayge, metakwa in kahayak ku samah Uhokri gawnepe amekene Isaías awna minikwak. Giwn:

¹⁵ “Kaayhsima kabayka ayge Zebulomnaw akak Naftalimnaw ayge ayegbi parawhokwa akak warik Jordawh, ini waxri ku pariye hiyeg kane judeyenepwima giwaxrikis Galiléyamnaw. Kaayhsima kabayka ayge. ¹⁶ Nerras hiyeg ayge ku pariye abetnenepwi amisnapiy ignes hiyanek nopsad kabutniki. Ini kabutniki uguhpigkisnek nerras ku pariye abetnenepwi miyaka amisnapiy.”

Hennewatbaki ig amekene Isaías awna.

¹⁷ Ig Kiyapwiye Jesus msekwepi ayge Kafarnawh, ig kapusa akki Uhokri giwn ta gitkis hiyeg. Ig awna:

—Wagesnabay yihiyakemni ariw yitaraksan. Ahawkanaprik Uhokri gikumadukan kuwis danuh.

Jesus Kaniy Gikannuhnipwi Pitatyepwi

Mk 1.16; Lk 5.1

¹⁸ Ig waywe akigbimna mahakwa Galiléya. Ayge ig hiyá piyana gikebyikis awaykemni. Igkis kiyapwiye Simawh Pedru gikak gisamwi kiyapwiye

André. Igkis ipuhtyakeputnepwi. Igkis ayge ipuhtyanes akak tagamayh.

¹⁹ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Ba yi ayta wew nukakhu. Nah keh yis humaw ipuhtyakeputne hiyeg. Ku samah yis utí im, nah keh yis utí hiyeg ndahan.

²⁰ Igkis timapni henne, aynewa igkis ikise gitagmayakis. Igkis tipik gikak adahan igkis humewnes gikannuhnipwi.

²¹ Ayteke ig wew aynessa akiw, ig hiyá piyana gikebyikis akiw. Igkis amekene Tiyagumni gikak gisamwi kiyapwiye João, ku pariye amekene Zebedew gikamkayupwi. Igkis amadga pahamku umuh gikak gigkis. Igkis kehepenes gitagmayakis ayge. Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig humekwigkis ta gimkanit.

²² Aynewa igkis ikise gihmunkis gikak gigkis. Igkis tipik gikak Kiyapwiye Jesus adahan igkis hawwata humewnes gikannuhnipwi.

Jesus Makniwa Kaayhsima Hiyeg Akiw

Mk 3.7; Lk 6.17

²³ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus wew muwwapu Galiléyamnaw. Ig kannuhekne agiku judeyenepwi gileglisakis muwwapu ayge. Ig ekkene inakni kibeyne inetit amin ku samah Uhokri kumaduka hiyeg. Ig makniwene hiyeg ariw madikte karaytpiyene ariw madikte mabim-nakatru.

²⁴ Madikte hiyeg kinetni gak muwwapu Síriyamnaw. Ayteke nikwe igkis waxe git madikte kakahribdapye, nerras ku pariye

akak karayt, akak kayahwaki, nerras ku pariye wapityewnapye, nuwiskewenpiye, datpuwapye. Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig makniwapeprikis madikte.

²⁵ Kaayhsima hiyeg kabubuknene kurukehe gihapu butte. Igkis danuh atere apititak Galiléyamnaw, apititak Dekápolis, apititak paytwempu Jerusalém, apititak Judéyamnaw, apititak waxri pahambaktak ariw warik Jordawh.

5

Jesus Akki Ku Pariye Hiyeg Utí Kabaykanek *Lk 6.20*

¹ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne ku samah nerras hiyeg kabubuknenes ayge, ig wagehe ta apitit pahá waxri imuhgipitnene. Ayge ig batahkiswa adahan gikannuhtenkis. Igekisme gikannuhnipwi atere pahadguhwa ta ganwat.

² Igme gikannuhtenkis. Ig awna gitkis:

³—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye ikewnepwi yumanene gawaygyikis giwntekneswatma. Ayge nikwe ignes kawih Uhokri gikumadukannek.

⁴—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye kadniyepwi adahan gipathawnikis. Ayge nikwe Uhokri aydaptihgikisnek.

⁵—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye tuwatasaw gitiput Uhokri. Ayge nikwe ig Uhokri kumadukasa madikte hiyeg amadga hawkri ta gitkisnek.

6—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye mpiksewnepwi adahan igkis wew wadit. Ayge nikwe ig Uhokri ikí gitkisnek ini ku kaharit igkis mpiksaw.

7—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye amnihpiyes hiyeg. Ayge nikwe ig Uhokri amnihgikis hawwatanek.

8—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye barewbetyepwi gihiyakemnikis. Ayge nikwe igkis hiyap Uhokrinek.

9—Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye kabeywotepye hiyeg. Ayge nikwe ig Uhokri kanumrikis gikamkayhnek mmanawa gihiyakemnikis kewa gidahanbe.

10 —Kaayhsima kabayka ay gidahankisnek hiyeg ku pariye hiyapkiska mbeyne gitkis apatra ku samah igkis kehne kabayka. Ayge nikwe igkis kawih Uhokri gikumadukannek.

11 —Kaayhsima kabayka ay yidahannek ku aysaw hiyeg arewatay apatra ku samah yis nuhiyegapu. Ku aysaw igkis hiyapkis mbeyne yit nupatra, ku aysaw igkis patehepyes yiw akak wasaymkanen nupatra, ka sam. Yis utí ayge kaayhsima kabayka nikwe. ¹² Bateknabay yinaktin apim ini ku aysaw yis hiyepne mbeyne nupatra. Bateknay kaayhsima mmanawa yis utí yitwini kibeynewanek ayhté inugik. Mmanawa hennewa Uhokri gawnepepu pitatyepwi igkis hiyapkiska mbeyne ta gitkis.

Abektey Ariwntak Pam, Abukri
Mk 9.50; Lk 14.34

13 —Nah kehte yidahan abektey ariwntak pam. Pam muwakapka adahan kibeyhene im. Yis humaw kewa pambe ay gibetkis hiyeg amedgene inin adahan yihiyakemni kibeyhene gihiyakemnikis. Henneme ku pam biyukse aketri, wis ka hiyá wisma kabayhin akiw. In ka kawih adahan ariknawnama akiw. In he kawih adahan padekwiki adahan hiyeg ka aminama niw akiw, ignes sibuh ta nibetit. Yis hawwata ku yis biyuksa yabay, yis ka kawih adahan ariknawnama akiw. ¹⁴ Hawwata akiw yis humaw kewa pahá abukribe ay gibetkis hiyeg amedgenepwi hawkri adahan yihiyakemni uguhne gihiyakemnikis. Ku samah wis ka hiyá gayamka pahá paytwempu ku pariye apitnene pahá waxri imuwadnene hawwata wis ka muwaka ayam uhiyakemni ku pariye ke wotbe kabutennene. ¹⁵ Wis ka hakis lalamp adahan wis asabkeptenma anapi suwyeg. Kawa. Wis ikigu ta inut akekrit adahan eg uguhno madikte hiyeg ku pariye agiku payt. ¹⁶ Yis hawwata amawka yis ka sabuk yihiyakemni ku pariye ke wotbe kabutennene. Amawka yis keh kabayka gikakkis hiyeg kahadbe ignes hiyá in yabay igkis kabayha Wigwiy inugikyene.

Amawka Yis Pi Waditte Giwkis Farisewkis

Lk 16:16

17 —Nawenétke yis yipewkan ku nah ayta pisenwehpiye gikak amekene Moís gikumadukan akak Uhokri gawnepepu ginetnikis. Bawa kawa. Nah ka ayta pisenwehpiyema akak inakni giwnkis henneme nah ayta adahan nah kehne madikte ku pariye igkis ayá wotwiy, adahan nah akkamnih yit ku pariye inyerwatnene Uhokri

gimawkan ku aysaw ig ikí inakni giwnkis gitkis. ¹⁸ Hennewatbaki in. Yuma pahatnama yuwit atiksak ay amadga amekene Moís gikumadukan yuma pahatnama mpiyene. Ku samah en akak waxri aynete, inakni giwn ka mpiya aynesnima he danuhe amaksemni hawkri. ¹⁹ Ku pahapwi taraksa amekene Moís gikumadukan pahatwowa, ku ig kannuh hiyeg adahan ignes taraksin, iggi yuma gikiythaninek abet Uhokri gikumadukan. Henneme ku pahapwi igyerwa ihpene amekene Moís gikumadukan, ku ig kannuh hiyeg adahan ignes ihapni, iggi kagikiythanisima abet Uhokri gikumadukan. ²⁰ Hennewatbaki in. Amawka ku yis wew pi waditte giwkis nerras farisewkis, giwkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan. Ku ka hennema, yis ka kawihiti Uhokri gikumadukan.

*Ka Muwaka Dagawnaw Gikak Pahapwi
Rom 12.19; Ef 4.26; 1 Tim 2.8; Tiyagu 1.19*

²¹ —Yikannuhten akki yit ku ig amekene Moís awna ta gitkis amekenegben, giwn: “Ka yi muwaka umah hiyeg. Ku pahapwi umah pahapwi, nikwe ig tarakse. Iggi kis adahan hiyaptigi hiyapkis mbeyne git apatra ini gitaraksan.” ²² Nahme awna yit, ku pahapwi he dagawne git gikebyi, nikwe ig tarakse. Iggi kis adahan hiyaptigi hiyapkis mbeyne git apatra ini gitaraksan. Hawwata akiw ku pahapwi awna gimin gikebyi: “Ner yuma gihiyakemni”, ay amun ini ig hawwata tarakse. Iggi kis adahan uwewkistenwiy hiyapkis mbeyne git apatra ini gitaraksan. Hawwata akiw ku pahapwi awna

gimin gikebyi: “Ner ka kabay. Kuri ig tipik ariwtrikut tiket.” iggi hawwata ig kis adahan ig tipik ariwtrikut tiket ayge amun ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki.

Amawka Pis Wadithebdih Pitaraksan Kibentewa

Lk 12.57

²³—Nikwe apim ini ku samah pis kakanhewne git Uhokri agiku kakanhewket, ku pahaye adahan tuguh abet pihiyakemni ku pis tarakse gikak pikebyi, ²⁴ amawka ku pis ikis pikan ayge, pis atak gimkat pikebyi pisenwate apit pis kakanhaw git Uhokri. Pis danuh atere, pis wadithebdih pihiyakemni gikak pikebyi. Ayteke nikwe hiyawa pis diyuh kakanhaw git Uhokri. ²⁵ Amawka ku pis wadithebdih madikte pitaraksan ku akak inin kibentewa. Aysawnemenek pis ka kahawkanek. Amadga inin ku pahapwi taraksa gikak pahapwi ig mpiksaw adahan wadithebdihpin kibentewa. Ku iggi gipetunya waxepri ta git hiyaptigi adahan ig kamiyepri atere, ayge apigku ahin apit igkis danuh atere ig mpiksaw wadithebdih ini gitaraksan gikak. Ku ig ka wadithebdihni, iggi gipetunya kamiyepri ta git hiyaptigi, igme hiyaptigi awahkis giwatni, igme giwatni paraksepri ta arikut paraksetek. ²⁶ Ku ig paraksepka atere, ig ka pes ayteke juktah ku aysaw ig katiwnih madikte gimatiwnihni. Pis hawwata. Amawka ku pis wadithebdih pitaraksan pisenwate akak inin kahadbe aysawnemenek pis ka paraksepka gapit Uhokri. Hennewatbaki in.

Ka Muwaka Powkemnihwa

27 —Yikannuhten hawwata akki yit ku amekene Moís awna: “Ka yi muwaka powkemnihwa.”
 28 Nahme awna yit, ku pahapwi he ipegpiyene gumkat pahapu tino adahan ig kiyakan ta gupitit, amun ini nikwe ig kuwis powkemnihwe gukak apit giyakni.

Pi Kabayte Pis Hiyá Mbeyne Ay Mpinekata Pis Hiyá Mbeyne Ayhté Abet Tiket

Mt 18.8; Mk 9.43

29 —Battukawnaba adahan pis apuriw pihiyakemni adahan pis ka taraksa. Ku pis me taraksemet awaku ku samah pis ipeg gumkat no tino akak piwtyak, pi kabayte pis wareke piwtyak pis padekwin mpinekata pis tarakse. Aysawnemenek pis katiwnih pitaraksannek. Pi kabayte pis biyukse piwtyak mpinekata pis biyukse pipit pahapwite amun ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki. 30 Hawwata akiw ku pis me taraksemet akak piwak, pi kabayte pis bukihpín padekwin mpinekata pis tarakse. Mmanawa pi kabayte pis biyukse piwak pahambakya mpinekata pis biyukse pipit pahapwite amun ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki.

Maytwawka

Mt 19.1; Mk 10.1; Lk 16.18

31 —Nerras yikannuhten hawwata awna: “Ku pahapwi maytwekere gihayo, hiyawa ig ikí gut ini kagta adahan maytwawka.” 32 Nahme awna yit, ku pahapwi mayta gihayo waditnepyenen eg ka powkemnihwa, ayge nikwe igwa keh eg ke powkemnipyobe giwtrik Uhokri ku aysaw eg

maripkaw akiw. Hawwata akiw ner awayg ku pariye maripkaw gukak no tino ay amun ini nikwe giwtrik Uhokri ig kuwis powkemnihwe gukak.

*Amawka Pis Ka Awna Yuwit Kiniskama
Tiyagu 5.12*

³³ —Nerras yikannuhten hawwata akki yit ku amekene Moís awna gitkis amekenegben, giwn: “Ku pis kanum Uhokri pitemwera adahan ig timá piwn ku in ka kiniskama, nikwe pugamawka hennewa pis ka kinis.” Ayteke igkis yikannuhten idis gihiyakemnikis atere, igkis awna: “Henneme ku pis kanum inugik pitemwera, ku pis kanum waxri pitemwera, nikwe ka sam pis kinis.”

³⁴ Nahme awna yit: “Ka ba yi kanum Uhokri yitemwera. Iné kawnata kanum inugik yitemwera mmanawa in Uhokri giwetri. ³⁵ Iné kawnata kanum inin waxri adug yitemwera mmanawa in Uhokri gikugkapta. Iné kawnata kanum Jerusalém yitemwera mmanawa in paytwempu gidahan Ukiparawiy detye. ³⁶ Iné pitew ka kanum mmanawa ka pishama kumaduka pitew. Pis ka hiyá pisma wages pahatnama pisemnu iné seye iné pohe. ³⁷ Amawka pis ka awnati adahan kinisaka. Apuriwnaba madikte piwn ku pariye pis awnakere. Amawka ku piswa humaw pitemwera adahan pipit. Ku pis awna: “Ihi”, amawka ku inakni piwn hennewa “ihi”. Ku pis awna: “Kawa”, amawka ku inakni piwn hennewa “kawa”. Ku pis muwaka adahan pis awna yuwit mpiya inakni, in awaku pis mbeyepye pihiyakemni.

Ka Muwaka Diyuhkis Hiyeg

Lk 6.29

³⁸—Yikannuhten hawwata akki yit ku amekene Moís awna: “Ku pahapwi patukwika giwtyak, amawka ku ig diyuhkiska hawwata patukwika giwtyak. Ku pahapwi dunihpika gaybu, amawka ku ig diyuhkiska hawwata dunihpika gaybu.” Bawa ig amekene Moís awna inakni henne he adahan ig mpithene pahapwi adahan ig ka diyuhkiska mpiynama ahawna gitaraksan. Henneme yikannuhten idis gidahankiswa gihiyakemnikis atere, igkis awna: “Inakni giwn awna ku pugamawka wis diyuhkis pahapwi.” ³⁹ Nahme awna yit, ku pahapwi tarakse pikak, ka muwaka diyuhkisri. Ku pahapwi biyuhpokap, pi kabayte pis wages pahambakya adahan ig biyuhpokap pegbakte mpinekata pis diyuhkisri. ⁴⁰ Ku pahapwi wasaymptihpep git hiyaptigi adahan ig xuwehe pisimsa, uyá ikepni git payak akak pidagmanpit akiw. ⁴¹ Ku pahapwi suwtat mpiksaptihpi adahan pis hiyuh gisakola piyawakad, hiyuhniba pi piyawakte akiw gapiyukan mpiya ku samah gayapni pit. ⁴² Ku pahapwi makehe arikna pit, ikepniiba git. Ku pahapwi sunepkere arikna pit, sunapkisniba git.

Bateknabay Gikakkis Yipetunyapu

Lk 6.27, 32; Lk 23.34; Át 7.60; Rom 12.14

⁴³—Yikannuhten akki yit ku amekene Moís awna: “Bateknabay gikakkis hiyeg.” Ayteke igkis idis gidahankiswa gihiyakemnikis atere, igkis awna: “Henneme amiyhanay yipetunyapu.” ⁴⁴ Nahme awna yit, ka ba yi amiyha yipetunyapu

henneme bateknabay gikakkis. Piriyeapkawnabay gidahankis nerras ku pariye hiyapkis mbeyne yit. ⁴⁵ Kahadbe yis humaw Wigwiy inugikyene gikamkayupwi, awaku yihiyakemni kewa gidahanbe, mmanawa ig Uhokri kabutni kamuw ta gipititkis hiyeg mbayape payak gikakkis hiyeg kibeynepwi. Ig waykkis muwok ta gipititkis hiyeg wadityepwi payak gikakkis hiyeg kane wadityepwima. ⁴⁶ Amnihnabay yipetunyapu. Ku yis amnih nerrasnen ku pariye yamnihten nawenépwime yis ka amnihgikis mmah yis yipewkan Uhokri ikí yit kabayka adahan ini? Kawa. Mmanawa madikte hiyeg kuwis kehni henne. Juktah hiyeg kakehniye keh. ⁴⁷ Hawwata ku yis aytnih yikagmadapunen nawenépwime yis ka aytnihgikis, nikwe yis ka keh kabaytema giwkis madikte hiyeg. Hawwata hiyeg kane Uhokriyanpuma aytnih gikagmadapukis. ⁴⁸ Amawka ku wis amnih hiyeg apigku-taprik ku samah Wigwiy inugikyene amnihpigkis.

6

Ka Muwaka Amnih Hiyeg Akakma Piwanti

¹ —Apuriwnabay ba yihiyakemni kibeynewatma. Araytak hiyeg keh kabayka ariwtrik hiyeg kahadbe igkis ikaka ku igkis kibeynepwi hiyeg. Amawka yis ka keh henne. Ku yis keh kabayka kahadbe hiyeg ikiyyi ku yis kibeynepwi hiyeg, nikwe yis ka utí kabayka giwntak Wigwiy inugikyene. ² Ku aysaw pis amnih pahapwi, ka ba kinetihwa nimin kema nerrasma hiyapkisnepwi gabaykis. Igkis gibetkikis kinetihwa amin gabaykis ay agiku

leglis hawwata ay apigku ahin. Igkis amnih hiyeg kahadbekam igkis ikaka ku igkis kibeynepwi hiyeg. Ku igkis ikaka henne, amun ini igkis kuwis utí kabayka ay amadga inin. Yuma akiw gidahankis ayhté inugik. Hennewatbaki igkis. ³ Pisme ku aysaw pis amnih pahapwi, amawka pis amnihgi aparayewa ariw hiyeg marihwa pis ka humaw kawantipyema akak ini pamnihra. Juktah ka muwaka kinetihwa nimin git pikagmada kibeyne. ⁴ Ku pis amnih pahapwi aparayewa ariw hiyeg ku kiney ignewa Wigwiy hiyapi, nikwe ig Wigwiy ikí kabayka ta pitnek.

Ka Muwaka Piriyepekaw Akakma Piwanti

⁵ —Hawwata akiw ku aysaw pis piriyepekaw, ka ba piriyepekaw kema nerrasma hiyapkisnepwi gabaykis. Igkis batek piriyepekaw agiku leglis, hawwata wadé atusik ahin kahadbe igkis hiyapka gapitkis hiyeg, igkis ikaka ku igkis kibeynepwi hiyeg. Ku igkis ikaka henne, amun ini nikwe igkis kuwis utí kabayka ay amadga inin. Yuma akiw gidahankis ayhté inugik. Hennewatbaki igkis. ⁶ Pisme ku aysaw pis piriyepekaw amawka pis piriyepekaw aparayewa ariw hiyeg marihwa pis ka humaw kawantipyema akak ini pipigyepkawni. Parak ta agikut pahayku xam sabuk lap-pot. Ayge pis piriyepekaw ta git Wigwiy ku kiney ignewa hiyapi. Ayge nikwe ignewa timá piwn ig ikí kabayka ta pitnek. ⁷ Ku aysaw yis piriyepekaw, ka ba yi diyuhpinaw kibereputnema amin yuwit arakembet akiw ku pariye he waditnepyenen kema nerrasma kane Uhokriyanpuma. Ignes

gipewkankiskam ku amawka igkis piriyepekaw kihhaw akak kibite yuwit kahadbe giwohkigakis timap giwnkis. ⁸ Yisme ka ba yi piriyepekaw henne kema igkisma. Mmanawa apit yis ayá arikna git Wigwiw, ayipa ig kuwis hiyak ku pariye yimawkanitnene git.

Amawka Yis Piriyepekaw Han

Lk 11.1

⁹ —Ku aysaw yis piriyepekaw, awnanay han: “Wighu inugikyene, usuh kabayhap. Pis kapikiythanisima. ¹⁰ Usuh kaayhsima muwaka pikumadukan danuh atan amadgat inin. Wighu, umawkan pibetki kehka ay amadga inin hawwata ku samah in kehka ayge inugik. ¹¹ Iknaba wothu umana takunipti. ¹² Bayahminaba usuh ariw utaraksan hawwata ku samah usuh bayahmina ku pariye hiyeg taraksapye ukakhu. ¹³ Iknaba wothu wawaygyi adahan usuh ka isaksewpima arit mbayka. Apuriwnaba usuh ariw ini mbeyepenen wapitye gikumadukan. Usuh kabayhap, Kiyapwiye. Pisnewa kumaduka adahan apanenekwa. Pisnewa kapidatnisima adahan apanenekwa. Pisenwa kapikiythanisima adahan apanenekwa apanenekwa. Ameh.” Hennewatbaki yis piriyepekaw. ¹⁴ Mmanawa ku yis bayahmina pahapwi ariw gitaraksan yikak, nikwe hawwata Wigwiw inugikyene bayahminay ariw yitaraksan gikak. ¹⁵ Henneme ku yis ka bayahmina pahapwi ariw gitaraksan, nikwe Wigwiw kawmata bayahminay ariw yitaraksan.

Ka Muwaka Maxhaw Akakma Piwanti

16 —Ku aysaw yis maxhaw adahan yis gikiyetni Uhokri, ka yi muwaka maxhaw kema nerrasma hiyapkisnepwi gabaykis. Igkis gibetkikis waywe bibapyi gihepkakis. Igkis aseneweke gihepkakis kahadbe hiyeg hiyak ku igkis maxhewnes kahadbekam igkis ikaka ku igkis kibeynepwi hiyeg. Ku igkis ikaka henne, amun ini igkis kuwis uti kabayka ay amadga inin. Yuma akiw gidahankis ayhte inugik. Hennewatbaki igkis. 17 Pisme ku aysaw pis maxhaw amawka pis maxhaw ayamaw marihwa pis ka humaw kawantipyema akak ini pimaxhawni. Suku hapa pihepka barewap akuypa pisemnu kabayhtiwa 18 kahadbe hiyeg ka hiyak ba pis maxhewnema. Ayge pis maxhewne gidahannen Wigwiw. Ignewa Wigwiw hiyapi ku samah pis kiyenri nikwe ig iki kabayka ta pit.

Igiska Ayhte Inugik

Lk 12.33; 2 Tim 4.8; 1 Ped 1.4; Eb 10.34; Apok 7.15, 21.1, 22.1

19 —Aharitnabay akebyi ini kabayka. Ka ba yi bayah igiska ay amadga inin ku kiney madikte ewkaki mehwa, ay ku kiney masumsu kagehbeta Kamis, ay ku kiney sipari tiheb dip, ay ku kiney amepwapye danuh kidis wewkanbet. 20 Henneme bayahkisnabay yidahan igiska ayhte inugik ku kiney yumanene ewkaki mehwa, ine masumsu kawmata kagehbeta Kamis, ine amepwapye kawmata danuh atere adahan igkis kidisnes wewkanbet. 21 Ku pis apanenekwa ipegminenekwa pihiyakemni amin arikna amadgaya inin, amun ini pidahan igiska ay amadga inin.

Henneme ku pis apanenekwa ipegminenekwa pihiyakemni amin arikna inugikyene, amun ini pis kadahan igiska ayhté inugik.

Ku Uhiyakemni Kabay, In Kewa Pahá Abukribe Kabutennene Ay Upit

Lk 11.34

²²—Wowtyak kewa pahá abukribe adahan upit. Ku wowtyak makniw, nikwe in ke wotbe upit ay abet kabutnikibe. Uhiyakemni hawwata. Ku in makniw, ayge nikwe in ke wotbe uhiyakemni ay abet kabutnikibe. ²³ Hawwata akiw ku wowtyak ka makniwnama, nikwe in ke wotbe upit ay abet amisnapyibe. Uhiyakemni hawwata. Ku wis ipegminene uhiyakemni amin ini msanpiki patehwepye amadgaya inin, ayge in ke wotbe uhiyakemni ay abet amisnapyadbe adahan wis ka hiyak ku pariye hiyakemniki inyerwatnene.

Aharitnay In Kit Uhokri Gikumadukan

Lk 16.13, 12.22; Fil 4.6; Eb 13.15; 1 Ped 5.7

²⁴—Pahapwi ibukti ka ik adahan kakiparahaw gitkis gikipara piyamatema. Waké ig piyana gikebyikis gikiparabe, ig pi batektekam gikak pahapwi mpiy giw pahapwi. Ig miniwkam giw pahapwi adahan ig kannipwiye gidahan pahapwiwa. Wixwiw hawwata akiw. Ku wixwiw mpiksewne aharit igiska amadgaya inin adahan upitwiw, ka ik adahan wixwiw mpiksaw keh Uhokri gibetki nikwenéwatma. Amawka wixwiw kaniy pahapwiwa adahan wixwiw kakiparahaw git. ²⁵ Inneki keh nah awna yit, ka yi muwaka kiyimwihwa amin ariknawnama ku pariye muwekne yit, iné amin yaxni iné amin yihigpan

adahan yih adehetni, iné amin yikawihni adahan yipit. Ku yis hiyá ig Uhokri kuwis ikí udehetniwiwiy, umanawiykata akiw ig ka ikí wotwiwiy akiw? Ku yis hiyá ig kuwis keh upitwiwiy, ukawihniwiwiykata akiw ig ka ikí wotwiwiy? ²⁶ Ipegnay norras kuhipra amarape. Egkis ka mutuh ariknawnama, egkis kawnata taris ariknawnama iné egkis kawnata bayah ariknawnama agiku payt. Henneme Wigwiwiy inugikyene ikí gumanakis takunipti. Yis kaayhsima pi kapigte git Uhokri mpiwiy kuhipra. Ig ikí yit hawwata. ²⁷ Ka ik adahan wis kiyabwih udehetni akak ku samah wis kiyimwihwa nikak. Wis kiyimwihwa nikak waditnepyenen. ²⁸ Mmahki nikwe yis kiyimwihwa amin yikawihni? Ipegnay ku samah ipuwiti gubereswankis. Egnes ipuwiti ka kannipwi adahan gupitkis. Egkis kawnata paduk gukawihnikis. ²⁹ Henneme egkis kagubereswankissima. Juktah amekene Salomawh gibereswan ka mataka gubereswankis. Hennewatbaki in. ³⁰ Egkis ipuwiti he ewwaktinen egkis waditnepyenen. Ku apim ini egkis ay amadga inin. Takuwanekme egkis yuma akiw egkis bukehpika. Yis kaayhsima pi kapigte git Uhokri mpiwiy ipuwiti. Ku yis hiyá ig Uhokri ikí gubereswankis, yiskata akiw ig ka ikí yit yikawihni akiw? Mmahki yis ka kamaxwa ta gipitit Uhokri? ³¹ Ka yi muwaka kiyimwihwa. Ka yi muwaka amtaw: “Kit wis utí umana kuri? Kit wis utí uhigpan? Kit wis utí ukawihni?” ³² Ku yis amtaw henne, yis humaw kewa hiyegbe ku pariye kane Uhokriyanpuma.

Ignes apanenekwa wakaymni aharit madikte ini. Yisme ka muwaka wakaymni henne. Wigwiy inugikyene ig hiyak madikte ku pariye yimawkanitnene. ³³ Aharitnabay kawih in kit Uhokri gikumadukan akak gihiyakemni kibeyne hiyakemniki. Ayge nikwe ig ikí yit madikte ku pariye yimawkanitnene. ³⁴ Ka yi muwaka kiyimwihwa akak ku pariye nemnikumpiye yit takuwanek. Ig Uhokri hiyak nikak takuwanek. Ikeypi ig apuriwyi ku apim inin.

7

*Ka Ba Yi Ikiy Pahapwi Ku Ig Ka Kibeynema
Lk 6.37, 41; Rom 2.1, 14.1; 1 Kor 4.5; Tiyagu 4.11*

¹ —Ka yi muwaka ikiy pahapwi ku ig ka kibeynema kahadbe ig Uhokri kawmata ikayi ku yis kawmata kibeynema. ² Ku wis ikiy pahapwi ku ig kibeyne hiyeg, hawwata ig Uhokri ikiy wis ku wis kibeynewata. Henneme ku wis ikiy pahapwi ku ig ka kibeynema hiyeg, nikwe ig Uhokri ikiy wis ku wis kawmata kibeynema. ³ Mmahki pis apuriw pikebyi gitaraksan? Pis ke wotbe kiyimwihwa akak pahá iget nopsehsabe ay giwtrik pikebyi. Pisme ka hiyaknima ba pahat ahadma nopsadminnene ay piwtrik. ⁴ Ku aysaw ini ahad ay piwtrik, pis ka hiyá pisma awna ta git pikebyi: “Isaksanate nah wiwh ini iget piwtriktak.” ⁵ Pis ikewne ke wotbe pis kibeynebe hiyeg bawa pis pi mbayte giw pikebyi. Asá hiyak akak pidahan kit pihiyakemni taraksepye. Ayge nikwe ik adahan pis hiyak akak pikebyi gitaraksan.

*Gaytakkis Hiyeg Kote Ikte Adahan Iignes Pukuha
Kibeyne Hiyakemniki*

Mt 9.16; 1 Kor 2.14

⁶ —Ku samah in ka kis adahan wis ikí kibeynewa axka ta git pahapwi pewru, in kawmata kis adahan wis akka kibeynewa hiyakemniki ta git pahapwi ku pariye kotenene ikte adahan ig pukuha inakni hiyakemniki. Ku wis akki kibeyne hiyakemniki git akebyi ner hiyeg, in ke wotbe wis padekne akabdatbe ta gitiput pahapwi pakirbe. Pakir ka hiyak ku pariye barewka. Nawenétke ig sibuhbetepni, ayteke ig wageswa kagehpew.

Amawka Wis Ka Miniw Ariw Upigyepkawni

Mt 15.22; Mk 11.24; Jo 14.13; Lk 11.9, 18.1; Rom 12.12; Ef 6.18; 1 Tess 5.17

⁷ —Apanenekwa ayepnenekwa ta git Uhokri. Igme ikí yit ku pariye yayapni git. Ku ig ka ikí yit nikwenéwatma apim ini, ka sam. Ikawnay kewa pahapwibe ku pariye ipegpene pahá arikna juktah ig utipni. Ayge nikwe yis utinek ku pariye yimawkan. Ikawnay kewa pahapwibe ku pariye tetesnene anumeku pahapwi gilappota juktah igme woka ta git. Ayge nikwe ig Uhokri kaytwa yiwnek. ⁸ Mmanawa ku wis ayá kabayka git, ikaka wotnek. Ku wis ipegpene ku pariye umawkan git, wis utipni. Ku wis awna git, kayt-waka wownnek. ⁹ Ig ka kiniswi. Nah kehte abek-tey. Yis awaykemni, ku pahapwi yikamkayh ayá bugut yit, yis ka ikí tipma git. Yuma pahapwinama awayg kinis gikamkayh henne. ¹⁰ Hawwata akiw

ku yikamkayh ayá im yit, yis kawmata íkí kay-bunema git. ¹¹ Ku yis hiyá yis taraksapye íkí kibeyne arikna gitkis yikamkayupwi, igkata akiw Wigwiw inugikyene? Ig íkí kibeynewa arikna ta gitkis nerras ku pariye ayá git. ¹² Amawka yis kabay gikak pahapwi hawwata ku samah yis muwaka pahapwi kabay yikak. Inakni yuwit in huwase amekene Moís gikumadukan akak Uhokri gawnepepu pitatyepwi giwnkis madikte.

Pitahra Ahin

Lk 13.24; Fil 3.19, 20

¹³ —Ay pitahra akebyi ahin adahan uhiyakemni. Ig Uhokri gihiyakemni kewa pahatra ahin mahamwisniyebe ku pariye mahiko wis wew apigku. Henneme paraknabay atere apigkut ini ahin. Mmanawa ku yis ka wew gikakma Uhokri gihiyakemni, in ke wotbe yis apigku pahatra ahin nopsad pugubrad ku pariye tipikwiye arimkat iwetrit ku kiney kaneayhsima hiyapka mbeyne ayge. Kaayhsima hiyeg tipikwiye atere. ¹⁴ Henneme ini ahin nopsehsa mahamwisnene in tipikwiye arimkat kabayka dehetniki. Ka kiyesradima hiyeg utipni.

Pirikna Amutri

Jo 13.35, 15.4; Rom 6.19, 8.4; Gál 5.19; Tiyagu 3.11; 1 Jo 2.3, 3.6, 4.4

¹⁵ —Pukuhpawwabay gapitkis hiyeg ku pariye ikawnamahkis ke wotbe igkis Uhokri gawnepepube bawa igkis ka giwntakma Uhokri. Igkis hiyapkiswa yit huwipegepye kewa muttuhbe, henneme abet gihiyakemnikis igkis kewa axtigibe. ¹⁶ Nah akkite yit ku samah yis

hiyak baki igkis giwntakwatma Uhokri. Ku yis hiyá ku igkis ka kehnama Uhokri gibetki, nikwe yis hiyakrikis ku igkis ka giwntakma Uhokri. Ku wis hiyá pahakti amutri eg ka sarayh guw kabaynopwima, nikwe wis hiyak ku eg amutri kane kabaynoma. Ke puduku akatbe ke ipeybe egkis ka sarayh guwkis kabaynopwima kema “uvama” kema “figuma”. ¹⁷ Ku pariye ah akat kabaynowa, eg sarayh guw kabaynopwi guw. Egme ah akat ku pariye kane kabaynoma, guw kawmata kabaynopwima. ¹⁸ Pahakti ah akat ku pariye kabaynowa ka ik adahan eg sarayh guw mbeyepyoma guw. Iné pahakti ah akat ku pariye kane kabaynoma ka ik adahan eg sarayh guw kabaynopwima guw. ¹⁹ Madikte ah akat ku pariye ka sarayh guwkis kabaynopwima, egnes ihukapepkanek egkis padakapepka ariwtrikut tiket adahan egkis bukahapepka. ²⁰ Hawwata yis hiyak ku pariye hiyeg ka kibeynepwima akak ini mbayka ku pariye pes giwntakkis.

Hiyawa Pahapwi Keh Annut Henneme Ku Ig Ka Keh Uhokri Gibetki Ig Biyukenek

Lk 6.46, 13.25; 2 Kor 11.13, 13.5; 2 Ped 2.1; 1 Jo 2.3, 5.12

²¹ —Ay hiyeg ku pariye awna nuthu: “Kiyapwiye, pis nukipara”, henneme waditnepyenen. Igkis ka kawih nukumadukan ayhté inugik. Ignewa ku pariye keh Wigwiw inugikyene gibetki, ignewa kawih. ²² Aysawnemenek apim ini ku aysaw Uhokri hiyepne hiyeg ba ignes kibeynepwiwatma, ayge apim ini kaayhsima hiyeg awna nuthunek: “Kiyapwiye,

Kiyapwiye, ka ba pis hiyak usuh? Minikwak usuh ekkene Uhokri gihiyakemni piwaprik, usuh pekkis kaayhsima wapitye piwaprik, usuh keh kaayhsima annut piwaprik.” ²³ Nahme kaytwa giwnkisnek: “Nah ka hiyakiwa ku pariye yis. Higiwanabay aytেকihan, yis taraksapye.”

Piyana Hiyeg Paytya

Lk 6.47

²⁴ —Ku pahapwi hiyeg timá nuwnhu, ku ig ihpene nuwnhu, iggi kewa pahapwi awayg hiyakemniyebe ku pariye mutuhne gipinbe akigbimna warik amadga kayhap. Ig tabirase gipin awaku ta abetit tip. ²⁵ Ayteke ariwnteke ini muwok wayk kihhaw. Warik digise. Mayg kamayghaw huwit ta apitit gipin. Henneme gipin ka hakuh mmanawa awaku mituw kabayhtiwa ta warikwit abet tip. ²⁶ Henneme ku pahapwi hiyeg timá nuwnhu henneme ku ig ka ihpin, iggi kewa pahapwi awayg mahiyakemniyebe ku pariye tabirase gipin awaku ta abetit kayh. ²⁷ Ayteke muwok wayk kihhaw. Warik digise. Mayg kamayghaw huwit ta apitit gipin. Pahaye adahan gipin hakuhe pahatte.

Hennawatbaki ig Kiyapwiye Jesus awna.

Jesus Kannuhekne Akak Madikte Gikiythani

Mk 1.22

²⁸ Pisenwa inakni gawnhan nerras hiyeg kabubuknene ayge igkis wakaymnibdi gidahan ku samah gikannuhakni.

²⁹ Mmanawa ig ka kannuhak kema nerras kan-nuhekeputnepwima amin amekene Moís gikumarukan. Henneme ig kannuhekne ayge akak madikte gikiythani.

8

Jesus Makniwa Awayg Axpusakare Apit Busukne

Mk 1.40; Lk 5.12

¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus muhuke apititak ini waxri. Ku samah ig waywe, hiyeg kuruwnene gihapu butte.

² Ayge pahapwi awayg axpusakare apit busukne ig danuh atere git. Ig paberetusaw ta gitiput. Ig awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun. Ku pis muwaka piyihun, pis hiyá numakniwka.

³ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig sarayh giwak ta gipitit. Ig daxwig atere. Ig awna git:

—Ihi. Nah muwaka. Pis makniw. Aynewa gibuskana miypi.

⁴ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna git:

—Ataybiswanaba nuthu. Ka ba kinetihwa ta arit hiyeg apigkuya ahin amin ku samah pis makniw. Su atak wadé gimkanit muwpeg. Akka pipit ta git kahadbe ig iwasap ig hiyá ku pis makniw. Ayteke pis keh ofan gidahan Uhokri ku samah amekene Moís ayá wot minikwak, adahan arekhetni ta gitkis hiyeg ku pis inyerwa makniw.

Igme timapni henne, ig tipik.

Jesus Makniwa Pahapwi Suwtat Gibuk
Lk 7.1

⁵ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus danuh atere paytwempu Kafarnawh. Ayge pahapwi romayene suwtat gikiparakis ig danuh atere git. Ig amnihswe git. Ig awna git:

⁶ —Kiyapwiye, uyá amnihun. Nubukhu ig kakahriye harihte ayhté nupineku. Ig dathupye. Ig kaayhsima kayah.

⁷ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Nah atere piyihgi.

⁸ Igme suwtat gikiparakis kaytwa giwn:

—Kawa, Kiyapwiye. Nah patehwepye hiyeg. Nah yuma nukiythansima pitiput adahan pis parak nupinekut. Kiyapwiye, pis karayt akipara. Ku pis he awnepi aytontak piyawakad, ikeypi. Nubukhu makniwnek. ⁹ Nah hiyak mmanawa nah hawwata nah kakipara. Nah hawwata nah kumaduka nawenépwi suwtat akiw. Ku nah awna ta git pahapwi: “Su tipik”, ig iha nuwnhu ig tipik. Ku nah awna ta git pahapwiwa akiw: “Ba ayta”, ig iha nuwnhu ig ayta. Ku nah kawatni nubukhu, ig hawwata ig iha nuwnhu.

¹⁰ Ig Kiyapwiye Jesus timapni inakni henne, ig wakaymni kaayhsima. Ig awna ta gitkis nerras ku pariye kaneayhsima gihapu butte. Giwn:

—Ner suwtat kane israelyenema ig pi kamaxwate ta nupitit mpiya madikte nukebyupwi israelyenepwi. Nah ka hiyapti pahapwinama israelyene gikamaxwan kema nerma. Hennewatbaki in. ¹¹ Aysawnemenek kaayhsima hiyeg kane israelyenepwima wahamapriktak upitkiyapriktak ignes kawih Uhokri gikumadukannek. Hennewatbaki in. Ayge igkis darihwaknek ayhté inugik gikak

amekene Abrawh, gikak amekene Izaki, gikak amekene Jakó. ¹² Igneme nerras israelyenepwi ku kadahan ig Uhokri ahegbete ini gikumadukan pitatye, igkis ka darihninek. Igkis ipukapepkanek ta kabaywakat ta abetit amisnapyad. Ayge hiyeg tihebde nek ignes kagah gaybukis.

¹³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna ta git ner suwtat gikiparakis. Giwn:

—Hiyawa pis diyuhe pipinwate. Ku samah pis kamaxwa nupitit adahan nah piyihgi hennewa in humaw.

Pase ig awna inakni, aynewa gibuk makniw.

Jesus Makniwa Pedru Gimatru

Mk 1.29; Lk 4.38

¹⁴ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus danuh ta gipinekut kiyapwiye Pedru. Ayge ig uté kiyapwiye Pedru gimatru egme harit akak nawwaki.

¹⁵ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig atere gut. Ig sumuhe guwak. Aynewa gunawan mpiye guw. Ayteke eg kannikaw, eg kuwegwano gidahan.

Jesus Makniwa Kakahribdapye

Mk 1.32; Lk 4.40

¹⁶ Ayteke msanpi, kaayhsima hiyeg danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Igkis waxe git hiyeg wapi-tyewnapye. Igme pekkis wapitye gipitakkis akak gibiyenwa. Apim ini ig makniwe madikte hiyeg ku pariye kakahribdapye.

¹⁷ In danuh henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri gawnepe amekene Isaías awna minikwak. Ig awna:

“Ig kayah ukayhawniwi. Ig wiwh ukahriwi upititakwi.”

Hiyeg Kote Ahegbete Adahan Wewnes Gikak Jesus

Lk 9.57, 14.26

¹⁸ Kaayhsima hiyeg ayge kabubukne ganwa Kiyapwiye Jesus. Ig hiyapni henne, ig awna ta gitkis gikannuhniwi. Giwn:

—Uyay manuke ta pahambakaytak mahakwa.

Igkisme kaytwa giwn:

—Uyay.

¹⁹ Igkis tipikwiyes, igme pahapwi kanu-
nuhekeputne amin amekene Moís gikumadukan
ig danuh atere git. Ig awna git:

—Kiyapwiye, nah tipik pikak ku kitwiye pis.

²⁰ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ba pis ahegbetnama adahan pis hiyepne
mbeyne payak nukakhu? Puwikne kadahan gi-
wetriki agiku miyokwiye. Kuhipra kadahan
guwetriki apew ah. Nahme ku pariye wageswe
awayg amadgaya inin nah yuma nuwetri adahan
nah mayekne.

²¹ Ayteke pahapwiwa Jesus gikannuhni akiw ig
danuh atere git. Ig awna git:

—Kiyapwiye, nah muwaka wew pikak hen-
neme gita nighu miyapinate. Ku aysaw ig miyapi
nah apuhpig, nikwe nah tipik pihapti.

²² Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ka sam pis ayta kurinewa. Hiyawa pis isaksa
pahapwi ku pariye kuwis ke wotbe ig miyapyebe
giw Uhokri, isaksig adahan iggi apuhe giyaki
miyapiye.

Jesus Msak Mayg Akak Paraw

Mk 4.35; Lk 8.22

²³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus katapte ta muhum-dakat. Gikannuhnipwi tipik gihapti. Igkis tarekwe ayteke.

²⁴ Igkis ku ayhté pakwa amadga mahakwa, pahaye adahan mayg kannikaw gimkanitkis, kaayhsima paraw katapte amadgat gihmunkis. Gihmunkis me buwisemet. Henneme ig Kiyapwiye Jesus himeke ayge gimadgakis.

²⁵ Igkis gikannuhnipwi hiyapni henne, igkis atere wadiswig. Igkis awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnih usuh. Wixwiy me biyukapmet.

²⁶ Igme kaytwa giwnkis:

—Yis awaykemni apisatrupye! Mmahki yis ba yapisa tugun? Uhokri ik adahan yis kamaxwa ta gipitit.

Ayteke ig kannikaw ig himehe mayg akak paraw. Aynewa madikte kariswehwe.

²⁷ Igkis gikannuhnipwi hiyapni henne, igkis wakaymnibdi gidahan. Igkis awna:

—Pariyeneki ner hiyeg? Juktah mayg akak paraw iha giwn.

Jesus Awahkis Wapityempu Ta Gipuritkis Pakirempu

Mk 5.1; Lk 8.26

²⁸ Ayteke pisenwa igkis hamah pahambakat igkis minahwa atere apitit giwaxrikis hiyeg gadarayenepwi. Ayge piyana awaykemni wapityewnapye atere patipteke Kiyapwiye Jesus. Igkis pes abetitak imewti. Igkis

kagamabyankissima. Ka ik adahan hiyeg wew atere ku kiney igkis msakwa.

²⁹ Igkis danuh atere git Kiyapwiye Jesus, igkis kabiman git. Igkis awna:

—Pis Uhokri gikamkayh. Pariye pikehni ukakhu ku apim inin? Mmah pis ayta womkat adahan hiyapkisne mbeyne wothu? Kote uhawkanaprikma adahan usuh hiyapkiska mbeyne wothu.

³⁰ Ayge pahabunene pakirempu axwenekis ayge piyawakte giwkis aynessa.

³¹ Ayteke nikwe nerras wapityempu amnihswe ta git Kiyapwiye Jesus. Igkis ayá git:

—Ku pis pekkis usuh gipititakkis awaykemni, uyá awahkis usuh tahhan gipuritkis pakirempu.

³² Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Tipiknay atere.

Ayteke nikwe igkis pesbetwikis gipititakkis nerras awaykemni. Igkis pareke ta gipititkis ignes pakirempu. Igkisme pakirempu sigisbetwikis ta asebrikute. Igkis tubohbetwikis ta ahakwate mahakwa. Ayge igkis aniksewbet ahakwa un.

³³ Pakirempu gikapriwtenkis igkis hiyapni henne, igkis sigisbet kibentenwa ta paytwempuit. Igkis danuh atere, igkis kinetihwa amin gipigkis ku samah arikna danuhe gitkis. Hawwata igkis kinetihwa giminkis nerras awaykemni wapityewnape.

³⁴ Nerras hiyeg paytwempuyenepwi igkis timapni henne, igkis pes apititak paytwempu adahan patiptaka Kiyapwiye Jesus. Igkis danuh atere git, igkis awna git:

—Su tipik aytekihan apititak uwaxri.

9

Jesus Makniwa Pahapwi Awayg Miyapupye
Mk 2.1; Lk 5.17

¹ Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig katapte muhumdakata. Ig manuke mahakwa ig diyuhe ta apitit payhtwempu Kafarnawh ku kiney ig msakwa.

² AYTEKE hiyeg danuh atere, igkis waxe pahapwi awayg miyapupye ta gimkat Kiyapwiye Jesus. Ig harit amadga gisipamna. Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne ku samah gikamaxwankis ta gipitit, ig awna ta git awayg miyapupye. Giwn:

—Ka ba barukinama, nukebyi. Nah bayahminap ariw pitaraksan gikak Uhokri.

³ Apiminewa ini kaayhsima kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis ayge. Gaytakkis timapni inakni Kiyapwiye Jesus giwn, igkis awna gimin ginaktinkis. Giwnkis:

—Ner awayg ikewne ke wotbe ig Uhokribe bawa ig ka Uhokrima. Ig miyathene Uhokri ku samah ig awna inakni henne.

⁴ Ig Kiyapwiye Jesus hiyakni henne ku samah gihiyakemnikis, ig awna ta gitkis:

—Mmahkay yis ipegminene yihiyakemni amin mbeye hiyakemniki henne? ⁵ Mmah yipewkan ku in mahiko ndahan nah bayahminig ariw gitaraksan? Ku yis hiyá nah hiyá gikankasak nah keh ig wew akiw, ininkata akiw nah ka dat adahan nah bayahminig ariw gitaraksan? ⁶ Nah hiyapkiste yit ku nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nahnewa detye amadga inin adahan nah bayahminene hiyeg ariw gitaraksankis gikak Uhokri.

Ayteke ig awna ta git ner awayg miyapupye.
Giwn:

—Kannikaw kuri. Kidisnaba pisipamna.
Hiyawa pis diyuhe pipinwate.

⁷ Aynewa ig awayg kannikaw. Ig tipik gipinwate.

⁸ Madikte hiyeg kabubuknene ayge igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi. Igkis awna:

—Kibeyne, Uhokri, ku samah pis iké pannu henne ta git pahapwi amadgaya inin.

Jesus Kaniy Matews

Mk 2.13; Lk 5.27

⁹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus tipik. Ig waywe apigku ahin, ig hiyapun nah Matews, nah betnene agiku payt ahiwket karukri. Nah ladwan, nah ahiwne karukri gidahan gupelma. Igme awna nuthu:

—Ba ayta wew nukakhu adahan pis humewne nukannuhni.

Nah timapni henne, nah kannikew, nah tipik gikak.

Jesus Ayta Humekwiye Hiyeg Taraksapye Ta Git

Mk 2.15; Lk 5.29

¹⁰ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus danuh ta nupinekut. Ayge ig axne nukakhu. Kaayhsima ladwan danuh atere payak gikakkis hiyeg akiw ku pariye ikaka kane kibeynepwima hiyeg. Igkis hawwata ax gikak Kiyapwiye Jesus gikakkis gikannuhnipwi.

¹¹ Nerras farisewkis hiyapni henne, igkis awna ta gitkis gikannuhnipwi. Giwnkis:

—Mmahki ner yikannuhten axne darihwekne gikakkis ladwan gikakkis hiyeg akiw kane

kibeynepwima hiyeg? Waké ig kibeyne hiyegbe, ig ka axkam gikakkis gikebyikis nerras hiyeg.

¹² Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig kaytwa giwnkis. Ig awna ta gitkis:

—Hiyeg kane kibeynepwima ignes kewa hiyeg kakahribdapyebe. Igkis muwaka pahapwi ayta amnihgikis. Ignisme hiyeg makniwyepwi igkis ka muwaka mekseh. Igkisme hiyeg kakahribdapye igkis muwaka mekseh. ¹³ Ataknabay ipegboha Uhokri gannasan minikweknene marihwa yis pukuha inin ku samah nah darihwekne gikakkis hiyeg kane kibeynepwima. Mmanawa ig Uhokri gannasan awna:

“Nah ka muwaka yis he kakanhawnen nuthu.

Nah pi muwakate yis amnih hiyeg.”

Mmanawa nah ka ayta adahan nah humeknema ku pariye hiyeg wadityepwi kuwis adahan ignes wageswiyes gihiyakemnikis. Nah ayta adahanikwa nah humekwiye nerras ku pariye taraksapye adahan ignesnewa wageswiyes gihiyakemnikis.

*Amawka Wixwiy Maxhaw Inyerwa Apititak
Uyakniwi*

Mk 2.18; Lk 5.33

¹⁴ Ayteke amekene João Batista gikannuhnipwi igkis danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Igkis awna git:

—Kiyapwiye, usuh maxhaw adahan kiyene Uhokri. Kibereput usuh maxhaw adahan usuh piriyepekewne. Igkisme farisewkis hawwata akiw igkis maxhaw henne. Pisme pikannuhnipwi ka

maxhaw. Mmahki igkis ka maxhaw henne? Mmahki igkis ka kiyatha Uhokri kema nerrasma?

¹⁵ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Igkis ka maxhaw adahan nukiyetni mmanawa nah kupiknene ay gikakkis. Nah kehte abektey akak pahapwi awayg maripkewpiye. Ku aysaw ig maripkewpiye nikwe gikagmadapu ayta iwasa gimaripkawni. Ku samah ig ayge gikakkis abet ini fet ba igkis kadni giharit? Ba igkis maxhaw? Kawa. Henneme aysawnemenek ku aysaw nah iwepka giwkis nukannuhnipwi, apim ini nikwe igkis maxhawnek.

*Nuhyakemni Ka Kis Gikakkisma Hiyeg
Kuwisnene Dehe Gihiyakemnkis*

Mk 2.21; Lk 5.36

¹⁶ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus keh nawenéwa abektey akiw. Giwn:

—Ka kis adahan wis kahapa simis mugumugupiye akak nukune kamis mmanawa kamis nukune ku pariye kote sukuhate in ik adahan tariswa mmanawa in kote dahwate kema mugumugupiyema. Ku pahapwi kahapa gisimsa mugumugupiye akak nukune kamis, in tariswa. Gisimsa sigka pi kiyeste akiw. ¹⁷ Kawnata kis adahan wis katiyha win nukune agikut pakir amar ayipwipye ipatmakupye. Mmanawa ku aysaw ini win tukurwa in kiyasihwa akiw, in pakir amar ka ahwa payak nikak. In bekwe awaku. Ayge nikwe ini win dimuke. Hawwata ini pakir amar ka kabay akiw. Amawka wis katiyha win nukune ta agikut pakir amar ku pariye mtibetnene. Ayge nikwe win atiy msakwa

kabayhtiwa payak akak win. Nuhiyakemni kis gikakkis hiyeg ku pariye kote dahhate gihiyakemnikis.

Leglis Akipara Amnihsua Git Jesus

Mk 5.21; Lk 8.40

¹⁸ Ig Kiyapwiye Jesus awnempiye inakni yuwit henne, pahapwi awayg leglis akipara danuh atere git. Ig paberetusaw ta gitiput Kiyapwiye Jesus, ig awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun. Nukamkayh kuhwekwa eg biyuke. Ba ayta sarayh piwak ta gupitit kahadbe eg kannikaw ariw gumiromni.

¹⁹ Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig kannikaw ig tipik gihapti ner awayg. Ushme gikan-nuhnipwi tipik gihapti.

Pahapu Tino Makniw Ariw Guminewkan

Mk 5.25; Lk 8.43

²⁰ Ku samah gitepkemni, pahapu tino danuh gihapu butte. Eg kuwis hiyá mbeyne akak guminewkan adahan kaayhsima kamukri kuwis, madikawkubu akebyi akak pikana arawna (12). Eg danuh atere giharaptak, eg dax gikanwapta akigbimna.

²¹ Mmanawa eg awna gunaktin:

—Ku nah he daxpi gisimsa, ikeypi, nah makniw.

²² Igme Kiyapwiye Jesus wagestaw ig hiyapru. Ig awna gut:

—Ka ba barukinama, nukebyi. Pis makniw mmanawa pis kamaxwa ta nupitit.

Aynewa eg tino makniw.

Jesus Kannikasa Jayru Gikamkayh

Mk 5.38; Lk 8.51

²³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus danuh atere gip-inekut ner awayg leglis akipara. Ayge ig hiyá kaayhsima hiyeg agighenes kadukmanes adahan igkis ekkenes gikadnikis.

²⁴ Ig hiyapni henne, ig awna gitkis nerras hiyeg: —Ayguhwanabay aytekihan. No bakimni ka miyó. Himak eg.

Igkisme hiyaraptihpig.

²⁵ Igkis pesantenwa, igme Kiyapwiye Jesus parak ta agikut xam. Ayge ig sumuhe no bakimni guwaku. Aynewa eg kannikew.

²⁶ Ayteke inetit amin ini gannu ibekhwepi muwwapu kiw paytwempu.

Jesus Makniwa Piyana Motapye

²⁷ Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus tipik ayteke. Ayge apigku ahin piyana gikebyikis motapye waywe gihapu butte. Igkis amnihswenes git. Igkis awna:

—Kiyapwiye Jesus, pis ukipara hawwata ke amekene Davibe. Uyá amnih usuh.

²⁸ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pareke ta paytrikut. Nerras piyananene motapye hiyapni henne, igkis pareke atere git. Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Ba yis kamaxwa nupitit ku nah detye keh yis hiyap?

Igkisme kaytwa giwn:

—Ihi, Kiyapwiye. Usuh kamaxwa pipitit.

²⁹ Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig dax giwtyakkis. Ig awna ta gitkis:

—Ku samah yis kamaxwa nupitit hennewa in humaw.

³⁰ Aynewa giwtyakkis hiyap. Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Ka ba yi kinetihwa amin ini nannuh ta gitkis hiyeg.

³¹ Henneme igkis ka iha giwn, igkis tipik kinetihwa amin ku pariye Kiyapwiye Jesus keh gidahankis. Igkis kinetihwa muwwapu kiw paytwempu.

Jesus Makniwa Pahapwi Awayg Monpiye

Lk 11.14

³² Igkis pesantenwa paytrikutak, hiyeg waxe ta git Kiyapwiye Jesus pahapwi awayg monpiye. Ig monpi awaku wapitye ay gipit.

³³ Igme hiyapni henne, ig pekkise ner wapitye gipititak. Pase ig wapitye pes ayteke gipititak ner awayg, ig awayg kapusaw awna. Nerras hiyeg kabubuknene ayge igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi kaayhsima. Igkis awna:

—Usuh kote hiyapte akebyi ini ay Israelyam-naw.

³⁴ Igkisme nerras farisewkis ayge igkis awna:

—Ig ipuke wapitye gipititak ner awayg akak wapitye gikiparadkis gannu ay gipit.

Jesus Kayah Adahan Amnikkerepye Hiyeg

Mk 6.34

³⁵ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus mpiye muwwapu apuriw paytwempu nopsadmin, apuriw paytwempu nopsanyupnene akiw. Ayge ig kannuhekne agiku judeyenepwi gileglisakis. Ig ekkene inakni kibeyne inetit gimin Uhokri gikumadukan. Ig makniwene hiyeg ariw madikte karaytpiyene, ariw madikte mabimnakatru.

³⁶ Apim ini ig sarayh gipegyi ta gimkatkis hiyeg kabubuknekis ayge. Ig kayah apit giyakni. Ig kayah gidahankis ku samah igkis kiymare ginaktinkis, igkis yuma gawaygyikis. Igkis ayge kewa muttuhbe ku pariye yumanene gikiparakis gikapriwtenkis.

³⁷ Ig hiyapni henne, ig awna ta wothu gikannuh-nipwi:

—Kaayhsima hiyeg kuwis ahegbet adahan igkis kamaxwepyes ta nupitit. Ta nuthu igkis kewa pahak wasbe ipatrik ahegbet adahan tariswiki. Henneme ka kiyesradima hiyeg akki ndahan nuhiyakemni gitkis. ³⁸ Piriyepekawnabay ta git Kiyapwiye was akipara adahan ig kawatni hiyeg adahan ignes kinetihwenes gitkis numinhu.

10

Jesus Awahkis Giwatnipwi Muwwapu

Mk 6.7; Lk 9.1

¹ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus pahadguhe usuh giwatnipwi madikawkunene ukebyi akak piyana wawna (12). Ayge ig iké kumadukaki wothu adahan usuhme pekkiswiye wapitye gipititakkis hiyeg adahan usuh makniwene hiyeg ariw madikte karaytpiyene ariw madikte mabimnakatru.

² Nah akkite wowhu yit:

Pitatye kiyapwiye Simawh kewye Pedru gikak gisamwi kiyapwiye André.

Ayteke amekene Tiyagumni gikak gisamwi kiyapwiye João ku pariye amekene Zebedew gikamkayupwi.

³ Ayteke kiyapwiye Filip gikak kiyapwiye Bartolomew.

Ayteke kiyapwiye Tomé nukakhu nah Matews nah ladwan.

Ayteke kiyapwiye Tiyagu, ku pariye amekene Alfew gikamkayh, gikak ⁴kiyapwiye Tadew.

Ayteke kiyapwiye Simawh Zeloti gikak Judas Iskariyotismín ner kamaykistinene Kiyapwiye Jesus.

⁵ Ig Kiyapwiye Jesus wawahkiswitni usuh muwwapu usuh madikawkunene ukebyi akak piyana wawna (12). Ig awna wothu:

—Ka yi muwaka atak ta apitit hiyeg kane judeyenepwima giwaxrikis iné ka yi muwaka atak ta apitit paytwempu gidahankis hiyeg samariyenepwi. ⁶ Henneme ataknay ta gitkis nerras uyakipwi israelyenepwi. Igkis kewa muttuh biyukapyebe nuthu. ⁷ Ataknabay, akkanay ku ahawkanaprik Uhokri gikumadukan kuwis danuh. ⁸ Makniwanabay hiyeg kakahribdapye. Kannikasanabay hiyeg miyarapye. Makniwanabay hiyeg axpusakare apit busukne. Pekkisnabay wapitye gipititakkis hiyeg. Nah ikene ini yannu he nukannenwa yuma atiwni. Kuri yisme amnih hiyeg hawwata yuma atiwni. ⁹ Ataknay hennen yiwakyékata. Ka yi muwaka atak akak pahamkunama karukri agiku yipusra, iné karukri wahano kuwikwiye, iné karukri wahano seyno, iné karukri kuriwra. ¹⁰ Yis kawmata muwaka atak akak yisakola adahan yiwewni. Yis kawmata muwaka atak akak pikanama yisimsa iné akak yikasotni, yasuga. Kis adahan yis utí

yimawkanitnene giwntakkis nerras ku pariye yis amnih. ¹¹ Ku pariye paytwempu yis danuh arit, ipegpanay pahapwi ku pariye kibeyne awayg ayge. Msakwanay ayge gimun he ku aysaw yis pes ayteke paytwemputak. ¹² Ku aysaw yis pitatye parak gipinekut, awnanay ta gitkis hiyeg aygnenepwi, “Uhokri gabay yikaknek.” ¹³ Ku igkis hiyeg amapay kabayhtiwa, hennewa ig Uhokri gabay msakwa gikakkis. Henneme ku igkis ka amapay nikwe Uhokri gabay ka msakwa gikakkis. ¹⁴ Ku igkis hiyeg ka amapay, ku igkis ka timepkere yiwn, nikwe pase yis pes ayteke agikutak gipinkis apititak inere paytwempu, yis sassah yikugku ariw apathawni. Ini arekhetni ku samah gitaraksankis. ¹⁵ Aysawnemenek apim ini ku aysaw hiyeg katiwnipwe apatra gitaraksankisnek, nerras hiyeg apitya inere paytwempu ignes pi hiyapte mbeyne mpiya nerras hiyeg mbeyepye gihiyakemnikis apitya paytwempu Sodoma akak Gomoha. Henneki igkisnek hiyá mbeynenek.

*Aysawnemenek Yis Hiyapkiska Mbeyne Yitnek
Mt 24.9; Mk 13.9; Lk 21.12; 1 Ped 4.12*

¹⁶ —Nah awahkisyi ta gipuriwkis hiyeg ke wotbe nah awahkiswiyebe muttuh ta gibettkis axtigibe. Nikwe msakwanabay ahegbetnenekwa gapitkis hiyeg ke pahapwi kaybunebe ig ahegbetnenekwa adahan hiyeg ka sibuhgi. Henneme ikawnabay tuwatapye ayge gibetkis ke pahapu tukwabe. ¹⁷ Msakwanay ahegbet gapitkis hiyeg mmanawa aysawnemenek igkis kamaxweynek waxepyi ta gipetunatkis

hiyeg giwewkistenkisnek. Hawwata igkis biyuhyinek agiku gileglisakis. ¹⁸ Apim ini yis kamiyepkanek ta gitkis hiyaptigi ta gitkis ikiparat. Yis waxepka ta gipetunatkis apatra ku samah yis nuhiyegapu. Ka sam. Ini humaw yihawkanaprik adahan yis kehne temwe ndahan ay giwtrikkis. Ayge yis kehne temwe ndahan giwtrikkis hiyeg judeyenepwi giwtrikkis hiyeg kane judeyenepwima.

*Uhokri Gitip Iki Yit Yuwit Adahan Yis Awna
Mk 13.11; Lk 12.11, 21.13*

¹⁹ —Ku aysaw hiyeg kamiyepyi ta gipetunatkis hiyaptigi apatra ku samah yis nuhiyegapu, ka yi muwaka ipegmina yihiyakemni adahan ku pariye yis awna gitkis apim ini hawkri. Mmanawa apiminewa ini yuwit ikaka yit adahan yis awna gitkis apim ini. ²⁰ Ayge nikwe ka yisnama awnene henneme Wigwiy Gitip ignewa awnene ay yipititak. ²¹ Apim ini hawkri ignespeke pakebyekne kamaykisegbet adahan miyaka. Igenesme igti kamaykis gikamkayhki. Igenesme ikamkayit hawwata kapetunsa gigkis gukakkis ginagkis. Igkis kamaykiswigkis adahan miyaka. ²² Ayge madikte hiyeg amiyhepyi awaku ku samah yis nuhiyegapu. Ka sam. Ku yis ka ahkiswa nuwahu juktah amaksemni hawkri, yis isamtawnek. ²³ Ku aysaw yis hiyapkiska mbeyne yit ay apit pahá paytwempu, hihihwanay ayteke ta apitit nawenéwa paytwempu akiw. Apit yis muwwapwise paytwempu ay Israelyamnaw, nah danuh akiw nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. Ihanabay inakni nuwnhu.

Hennewatbaki in. ²⁴ Yuma pahapwinama hiyeg pi kiyatte giw gikannuhten. Yuma pahapwinama ibukti pi kiyatte giw gikipara. ²⁵ Ku pahapwi mataka gikannuhten gikiythani gikipara gikiythani, ikeypi. Ku yis hiyá nah yikipara kanumka wapityeyan, yiskata nuhiyegapu akiw? Yis hawwata kanumka wapityeyannek.

Mmahki Yis Apis Gibohrikis Hiyeg Gibohrime Uhokri Yis Ka Apis?

Lk 12.2

²⁶ —Henneme ka yi muwaka apis gibohrikis hiyeg amadgayapu inin. Gitkis gikehnikis mbayka ka kahayak. Henneme aysawnemenek madikte ku pariye ayempiki ini kahayak kabayhtiwanek. Madikte ku pariye awastepka, aysawnemenek in mawasaptihpikanek. ²⁷ Nuhiyakemni hawwata akiw. Ku pariye nah akki yit yisyékata, yisme akkin ta gitkis madikte hiyeg. Ku pariye nah akki yit kabayanesa yisme akkin gipuriwkis hiyeg akak madikte yihawna. ²⁸ Ka yi muwaka apis gibohrikis nerras ku pariye umehpiye upitwiwiy, utipwiyme igkis ka hiyá ariwmhak. Henneme apisnay gibohri Uhokri ku pariye hiyá ariwmhak upitwiwiy payak akak utipwiwiy ayhté amun ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki. Apisnay gibohgi iggi. ²⁹ Ig hiyá womhakwiwiy, ig hawwata hiyá ukapriwkay. Ka ba yis hiyá ku samah ig apuriw madikte kuhipra? Egkis ka ariknawnama egkis piyukka piyana gukebyikis adahan pahamkuwa kirehka henneme Wigwiwiy apuriwgukis. Yuma pahapunama tuguh waygboit ku ka igma Uhokri

isaksepru adahan eg tuguhe waygboit. ³⁰ Ku yis hiyá ig apuriw kuhipra, wixwiykata akiw ig ka hiyá ukapriwkay hawwata akiw? Yuma aynesnima ig ka hiyakma. Juktah usemnu ig kuwis pukuh madikte. ³¹ Ka yi muwaka apis. Wixwiy pi kapigte git Uhokri mpiy madikte kuhipra. Ig apuriwwiy hawwata.

Kehnabay Temwe Ndahan

Lk 12.8; 2 Tim 1.8

³² —Ku pahapwi keh temwe ndahan ta gitkis hiyeg ay amadga inin, aysawnemenek nah hawwata nah keh temwe gidahannek ta git Wigwiy ayhté inugik. ³³ Henneme ku pahapwi wihwe nuwhu ay gimunkis hiyeg amadga inin, nah hawwata aysawnemenek nah wihwe giwnek ayhté inugik gimun Wigwiy.

Hiyeg Kapetunsaynek

Lk 12.51

³⁴ —Ka yi muwaka ikiy ku nah ku samah nah danuh atan nah keh madikte hiyeg amadga inin pasamrak pawtak apim inin. Kawa. Apim inin hiyeg kerye yikaknek nupatra. ³⁵ Ikamkayti kapetunsa gigkis gukakkis gunagkisnek awaku ku samah egkis kamaxwenes nupitit. Ihinyot kapetunsa gumatrukisnek awaku ku samah eg gumatrukis kamaxwanos nupitit. ³⁶ Awayg gimun-yapu igkiswa humaw gipetunyapunek.

Amawka Wis Umahkis Uhiyakemni Amadgaya Inin

Mk 8.34; Lk 9.24, 14.26; Jo 12.26; Rom 15.1; 1 Kor 10.23; Gál 5.24; Fil 2.4; 1 Ped 4.1; Apok 12.11

³⁷ —Ku pahapwi pi batekte gikak gig gukak ginag mapiyan, iggi ka kis adahan ig awna ku ig nuhiyega. Ku pahapwi pi batekte gikak gikamkayh mapiyan, ig kawmata kis adahan ig awna ku ig nuhiyega. ³⁸ Amawka ku nuhiyegapu umahkis gihiyakemnikis amedgene inin ke wotbe igkis daddahkiswinbe ta aminat ahbe, igkis ka ik adahan igkis keh nibetki akiw. Ku pahapwi ka umahkis gihiyakemni henne hawwata ke nahbe, iggi ka kis adahan ig awna ku ig nuhiyega. ³⁹ Pahapwi ku pariye darihkerepye giwskawni amadgaya inin, iggi biyuk akak giwskawni giwntak Uhokri. Henneme pahapwi ku pariye miyeh gidahanwa giwskawni amadgatak inin ndahan, iggi darih giwskawni giwntak Uhokri.

Amapanabay Uhokri Gawnepe Kabayhtiwa
Mt 25.34; Mk 9.41; Jo 13.20; Eb 13.2; 3 Jo 5

⁴⁰ —Ku pahapwi amapay, amun ini nikwe in ke wotbe ig kuwis amapan hawwata. Ku pahapwi namerepten, amun ini nikwe in ke wotbe ig kuwis amapa ku pariye nawahkisten atan amadgat inin hawwata. ⁴¹ Ku pahapwi amapa pahapwi Uhokri gawnepe awaku ig Uhokri gawnepe, iggi utí inwata kabayka ku pariye Uhokri gawnepe utinek. Hawwata akiw ku pahapwi amapa pahapwi awayg kibeyne awaku ig kibeyne hiyeg, iggi utí inwata kabayka ku pariye awayg kibeyne utinek. ⁴² Hawwata akiw ku pahapwi amnih pahapwi nukannuhni yumahwatnene gikiythani awaku ig nukannuhni, ku ig he ikí aynessa un kisépye ta git, ayge nikwe ig utí gitiwninek. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

11

¹ Pisenwa inakni gawnhan ig Kiyapwiye Jesus awahkise usuh giwatnipwi muwwapu usuh madikawkunene ukebyi gikakkis piyana wawna (12). Ayteke nikwe ig tipik uhapu ta apitit mpuse paytwempu adahan ig kannuhekne adahan ig ekkene Uhokri giwn ta gitkis hiyeg aygnenepwi.

João Batista Ayá Jesus, “Mmah Pisnewa?”

Lk 7.18

² Apim ini ig amekene João Batista ig ayge agiku parakseket. Ayge ig kinetni Cristo gak ku ig kehne kaayhsima annut. Ig timapni henne, ig awahkise gikannuhnipwi atere gimín Kiyapwiye Jesus.

³ Igkisme tipik danuh atere git, igkis awna git:

—Kiyapwiye João Batista awna wothu ku pahapwi nemnikumpiye gihapu butte. Kame pisnema aytniye? Ba kawk? Ba usuh wahap pahapwi nawenéwa ku pariye nemnikumpiye gihapu butte akiw?

⁴ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Ataknabay akka ta git kiyapwiye João Batista ini annut ku pariye yis timap yis hiyap ku apim inin. ⁵ Yis hiyá motapye hiyap, miyapupyewew. Yis hiyá axpusakare apit busukne miypit, mataybapye timap, miyarapye kannikaw. Yis hiyá nerras ku pariye kane hiyak kabayka, ku apim inin igkis ekkepka kabayka gitkis. ⁶ Ku pariye hiyeg ka tukuhun igkis utí kabayka nuwntaknek.

Jesus Kabayha João Batista

Lk 7.24

⁷ Igkis amekene João Batista giwatnipwi timapni henne, igkis diyuhe gimkat. Igkis

tipikanten, ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis nerras hiyeg kabubuknene ayge. Ig kinetihwa gimin amekene João Batista. Ig awna:

—Yis kuwis atak iwasa kiyapwiye João Batista ta amadgat amatap. Ku samah yis atere, mmahpa yipewkan yis utipri ayge? Mmah yipewkankama ku yis utipri yuma gidatni ke pahat sipapabe ku pariye mtibetnepye ayge? Kawa. Yis hiyak ku ig ka wagekiswa gimun. ⁸ Mmahpa yipewkan yis utipri ayge? Mmah yipewkankama ku yis utipri akak gisimsa kibeyne mtibete? Kawa. Hiyeg ku pariye kasimsapu mtibete ku pariye igisapye ignes ka msakwa amadga amatap. Igkis msakwa agiku ikiparat gipin barewyewatnene. ⁹ Ba yis yipewkan ku yis utipri Uhokri gawnepe ayge? Hennewa. Ignewa Uhokri gawnepe yis utí. Henneme ig mpiybeta Uhokri gawnepepu pitatyepwi mmanawa ig ekkene ku Uhokri gikumadukan kuwis ahawkanaprik. ¹⁰ Mmanawa ig kiyapwiye João Batista ignewa ku kamin Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa. Inakni gannasan akki wot ku pariye Uhokri awna ta git gikamkayh. Giwn:

“Nah awahkiste pahapwi nuwatni papitkiya adahan ig ahegbetene madikte papit.”

Hennebaki inakni yuwit awna gimin kiyapwiye João Batista. ¹¹ Yuma pahapwinama awayg waypuka amadga inin kabaytema giw kiyapwiye João Batista. Henneme pahapwi ku pariye kuwis kawih Uhokri gikumadukan iggi pi kabayte giw kiyapwiye João Batista. Hiyawa ig pahapwi yuma gikiythani giwtrikkis hiyeg amedgenene inin henneme ig pi kabayte giw mmanawa ginetni pi

kabaytenene akiw. ¹² Igme kiyapwiye João Batista ginetni kabayhtiwa. Kibeyne, ku samah ig kapusa akka adawnhan Uhokri gikumadukan juktah kupiknene, kaayhsima hiyeg mpiksewne kawih ini gikumadukan. Igkis mpiksaw niharit akak madikte gidatnikis. ¹³ Ig kiyapwiye João Batista pi kabayte giwkis Uhokri gawnepepu pitatyepwi. Mmanawa Uhokri gawnepepu pitatyepwi igkis madikte awnanekwiye ku aysawnemenek Uhokri gikumadukan danuhnek. Amekene Moís gikumadukan akki inaknipahwata. Kurime ig kiyapwiye João Batista ekkene ku gikumadukan ahawkanaprik kuwis danuh.

João Batista Ke Amekene Eliyasbe

Mt 17.12; Mk 9.13

¹⁴ —Igkisme nerras Uhokri gawnepepu pitatyepwi awna: “Aysawnemenek pahapwi awayg kewa amekene Eliyasbe ig danuhnek adahan ig ekkepye adawnhan Uhokri gikumadukan.” Kuri nah akkite yit ku pariye ner awayg. Henneme nah ka hiyak ba yis amapa nuwnhu. Ignewa kiyapwiye João Batista. ¹⁵ Yis ku pariye katayebnene, ataybiswanabay nuthu. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki ig ke amekene Eliyasbe.

Hiyeg Ka Amepekere Iné João Batista Iné Jesus

Lk 7.31

¹⁶ —Mmah nuwnhu kuri adahan nah akki yit ku samah hiyeg gihiyakemnikis amadgaya inin? Gihiyakemnikis ke bakimnaybe nopsahyumni gihiyakemnikisbe. Nah akkite yit abektey akak ku bakimnay arehwene higiwmadga. Ig Uhokri ig

kewa bakimnaybe ku pariye wakaymni giminkis gidahewektenkis. Igkis bakimnay kabiman ta gitkis gidahewektenkis. ¹⁷ Igkis awna gitkis: “Usuh agighene usuh kayepne yisme ka kaykere ukakhu. Yisme ka batekkere payak ukakhu. Ayteke nikwe usuh wages warehwan adahan apuhekwiye usuh tihene. Yisme kawmata tihkere payak ukakhu. Mmahki yis ka amepekere uhiyakemni?” Ihanabay inakni nuwnhu. Hennessee baki ig Uhokri. Hiyeg amedgenepwi inin ka amepekere pahapwinama Uhokri giwatni ku pariye gawahkisni giminkis. ¹⁸ Mmanawa ig kiyapwiye João Batista danuh atan, ig maxhewne ig ka higap win. Ighesme hiyeg ka amapig. Igkis awna: “Ig wapitye gipit.” ¹⁹ Nahme nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, nah danuh atan nah ka hennema. Nah ka maxhaw nah higap win. Hennessee kawmata hiyeg amapan. Igkis awna: “Ka ba yis hiyá ner awayg kayhpiye kahigpekepye? Ig gibetki darihwak gikakkis ladwan gikakkis hiyeg kane kibeynepwima akiw. Ig kawmata kibeynema hiyeg.” Ka sam. Ku pariye hiyeg kehnepiwi hiyakemniki ignesnewa ka mahikoh Uhokri gihiyakemni. Igkis amapinne.

Jesus Wakaymni Adahan Ku Samah Hiyeg Ka Wageskere Gihiyakemnikis

Mt 12.38; Lk 10.13, 11.29

²⁰ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus kapusa wakaymni gidahankis hiyeg apitnenepwi madikte paytwempu ku kiney ig keh kaayhsima gannu. Ig kagiwakemnisima awaku ku samah igkis ka wageskere gihiyakemnikis.

²¹ Ig awna:

—Akayih. Aysawnemenek kaayhsima mbayka ay yidahannek yis hiyeg paytwempuyenepwi Korazih. Hawwata kaayhsima mbayka yidahanwata yis paytwempuyenepwi Betsayda. Mmahkay yis ka wageskere yihiyakemni? Waké nah kehbe inwata nannuh ayhté paytwempu Tiru akak Sidoh ku samah nah keh ayge yibet, nikwekam igkis paytwempuyenepwi mbayapye igkis ayipakam kayah gitaraksankis, ayipa igkis wages gihiyakemnikiskam. Igkis kawihminawkam akak sak kasiwboye, igkis padakkam tiket ahewra gitewharitkis adahan arekhetni giwakemnikis. ²² Nikwe aysawnemenek apim ini ku aysaw madikte hiyeg katiwnipwe apatra gitaraksankisnek, yis pi hiyapte mbeyne mpiya nerras paytwempuyenepwi Tiru akak Sidoh. Henneki yisnek hiyá mbeynenek. ²³ Ya yis hiyeg apitya paytwempu Kafarnawh. Yis ikawnamah pi apitminté hiyeg madikte. Henneme yis tukuhpikanek ta warikwit arimkat ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki. Waké nah kehbe inwata nannuh ayhté paytwempu Sodoma ku samah nah keh ayge yibet, nikwekam ignes paytwempuyenepwi mbayapye ignes ayipa wages gihiyakemnikiskam. Ini paytwempu kupiknene aykam. ²⁴ Nikwe aysawnemenek apim ini ku aysaw hiyeg katiwnipwe apatra gitaraksankisnek, yis pi hiyapte mbeyne mpiya nerras paytwempuyenepwi Sodoma. Henneki yisnek hiyá mbeynenek.

Uhokri Akki Gihiyakemni Ta Gitkis Hiyeg Kene Bakimnaybe

Mt 18.2, 19.14, 21.15; Lk 10.21; 1 Ped 2.2

²⁵ Pisenwa gawnhan inakni ig Kiyapwiye Jesus piriyepekaw ta git Uhokri. Ig awna:

—Kibeyne, Nighu. Pis en akipara. Pis waxri akipara. Nah kabayhap awaku ku samah pis ka akki pihiyakemni ta gitkis hiyeg hiyakemniyepwi. Gitkisme hiyeg kene bakimnaybe yumanene gihiyakemnikis giwnstekneswa, pis akki pihiyakemni ta gitkis. ²⁶ Hennewa Nighu, mmanawa innewa ku pariye pimawkan.

²⁷ Ayteke ig awna ta gitkis hiyeg ayge. Giwn:

—Ig Wigwiy kuwis ekke nuthu madikte gihiyakemni. Yuma hiyeg nuhiyekten nah Uhokri gikamkayh. Ignewa Wigwiy ig pahapa nuhiyekten. Hawwata akiw yuma hiyeg gihiyekten Wigwiy. Nahnewa gikamkayh gihiyekten. Ku karit nah muwaka akkig, ignes hawwata hiyakri.

Wewnabay Pahamteke Gikak Jesus

²⁸ Ayteke ig awna akiw:

—Aytinabay numkanit, yis ku pariye mpiksewnepwi ke pahapwibe hiyuhne giheypi mapiy gidatni. Ba yi ayta mayuwase yiheypi nuthu. Nah keh yis mayak ta nupitit. ²⁹ Wewnabay pahamteke nukakhu ke piyana pakbe ku pariye pahadguhka akak ah dahak gibitamnakis adahan igkis hiyuhnes awiyka payak. Kannuhwanabay nuthu. Mmanawa nah hiyeg tuwatpiye, nah ikaw warikapte giwkis madikte hiyeg. Ku yis kannuhwa henne nuthu, nikwe yis uti mayakka abet yihiyakemni. ³⁰ Ku pahapwi wew pahamteke

nukakhu, iggi ka mpiksaw mpiynepepyema akiw. Heggehege giheypi.

12

Jesus Samdi Akipara

Mk 2.23; Lk 6.1

¹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus tipik mpiye amadgew pahak was abet samdi. Usuh gikannuhnipwi tipik gihapti. Usuh matipwe. Nikwe usuh matise fahhin ariw, usuh axwig.

² Nerrasme farisewkis hiyapni henne, igkis awna ta git Kiyapwiye Jesus:

—Ipeg nerras pikannuhnipwi. Igkis ka iha amekene Moís gikumadukan. Igkis kannipwiye abet samdi.

³ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Mmah yis kote ipegbohate Uhokri gannasan ku kinney in kinetihwa amin ku pariye amekene Davi gikehni? Minikwak ig matipwe payak gikakkis gihaptiyepwi. ⁴ Nikwe ig pareke ta agikut ini leglis kewye Uhokri Gipin. Ayge ig ax ini bugut ku pariye ekkepka ta gipetunat Uhokri. Hawwata ig ikepni ta gitkis gihaptiyepwi. Amekene Moís gikumadukan awna ku muwpeggenwa kis adahan ignes axne ini bugut. Igkisme axni henneme igkis ka taraksa mmanawa ig muwpeg amnih-pigkis. ⁵ Hawwata akiw, mmah yis kote ipegbohate amekene Moís gikumadukan ku kinney in kinetihwa amin ku samah muwpegpiyene agiku Uhokri Gipin ignes kannipanene abet samdi? Henneme igkis ka taraksa mmanawa amawka ku igkis keh henne adahan kiyathene Uhokri Gipin.

⁶ Timapnay nuwnhu yit. Ay pahapwi yibet ku pariye pi kiyatte giw Uhokri Gipin. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki ig. ⁷ Uhokri gannasan minikwekene awna:

“Nah ka muwaka yis he kakanhawnen nuthu.

Nah pi muwakate yis amnih hiyeg.”

Waké yis pukuhabe inakni yuwit, nikwekam yis ka ikiykam ku nerras nukannuhnipwi ku igkis ka kibeynepwima. Igkis ka keh mbaynama. ⁸ Mmanawa nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nahnewa samdi akipara.

Jesus Makniwa Pahapwi Awayg Kidubetwiye Giwak

Mk 3.1; Lk 6.6

⁹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus tipik lammisya agiku judeyenepwi gileglisakis.

¹⁰ Ayge pahapwi awayg kidubetwiye giwak. Igkisme nerras hiyeg ayge hiyapni henne, igkis awna git Kiyapwiye Jesus:

—Ba amekene Moís gikumadukan isaksa adahan wis piyahak samdi abet?

Igkis awna inakni henne adahan gihikekten marihwa igkis hiyá ba ig taraksa amekene Moís gikumadukan. Igkis muwaka utí gitaraksan adahan igkis gikamyehpitni.

¹¹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Ku pahapwi yipig muttuh wiwhe agikut miyokwiye mihad abet samdi, mmah ka yisma kahgi ayteke abetnewa ini samdi? ¹² Ku ka sam wis amnih muttuh abet samdi, kawmata sam wis amnih hiyeg abet samdi. Hiyeg kaayhsima pi kapigte git Uhokri ariw muttuh. Amekene Moís

gikumadukan isaksa adahan wis keh kabayka abet samdi.

¹³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna ta git ner awayg kidubetwiye giwak. Giwn:

—Taraknaba piwak.

Igme tareke giwak. Aynewa giwak makniw hawwata ku samah giwak pahambakya.

¹⁴ Igkisme nerras farisewkis hiyapni henne, gitkis ig Kiyapwiye Jesus ig taraksepye hiyeg. Nikwe igkis pes ayteke, igkis ahegbete ginetnikis adahan igkis giwmasepten.

Jesus Hiyeg Tuwatpiye

Mt 11.29; Lk 22.25; Jo 13.1; Fil 2.5

¹⁵ Igme Kiyapwiye Jesus hiyak ku pariye gikehnikis. Ig hiyapni henne, ig tipik ariwntak ini iwetrit. Kaayhsima hiyeg kuruwnene gihapu butte. Ayge ig makniw madikte ku pariye kakahribdapye.

¹⁶ Henneme ig awna ta gitkis:

—Ka yi muwaka keh yiwanti nukakhu.

¹⁷ Inakni giwn danuh henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri gawnepe amekene Isaías awna. Ig awna:

¹⁸ “Uhokri awna: ‘Ipegmay nubukhu nukanyan. Ignewa nah batek gikak. Ig keh nah batek kaayhsima. Nah kawihkis nutiphu ta gipititnek. Ayge nikwe ig ekkene nuhiyakemni waditye ta gitkis madikte hiyeg. ¹⁹ Henneme ig ka kabayhaknaw ta gitkis hiyeg. Ig ka kabiman adahan kehne giwanti. Ig ikaw tuwatapye giwtrikkis hiyeg. ²⁰ Ig amnih ku pariye hiyeg yumanene gawaygyikis. Ku ig

hiyá pahapwi hiyeg kene yakkot patukwiyebe, ig ka akiwpi atere akiw. Ku ig hiyá pahapwi hiyeg kene lalampbe igiyihpisa, ig kawmata akiwpi atere akiw. Aysawnemenek ig wanegbete gihawkankis gipetunyapu madikte awaku ku samah ig kibeyne hiyeg. ²¹ Ayge nikwe muwwapu hiyeg kamaxwenekwiye ta gipititnek.’ ”

Hennewatbaki ig amekene Isaías awna.

Jesus Ka Piyihak Gikakma Wapitye Gannu

Mk 3.20; Lk 11.14

²² AYTEKE hiyeg waxe pahapwi awayg motpiye monpiye ta git Kiyapwiye Jesus. Ig kadahan wapi-tye ay gipit. Igme Kiyapwiye Jesus piyihpig. Ig keh ig awna. Ig keh ig hiyap.

²³ NERRAS hiyeg hiyapni henne, igkis wakaym-nibdi. Igkis kinetihwa pawtak. Igkis awna:

—Mmah ig ukiparawiy hawwata ke amekene Davibe? Ignewatbaki.

²⁴ IGTKISME nerras farisewkis timapni henne, igkis awna:

—KAWA. Ig pekkis wapitye gipititak ner awayg akak wapitye gikiparadkis gannu ay gipit. Igwa Belzebu ay gipit.

²⁵ IGME Kiyapwiye Jesus hiyak ku pariye abet gihiyakemnikis. Nikwe ig awna ta gitkis:

—KU hiyeg apitya pahanene waxri ku ignesweke kerbetkis, igkis madikekenek. Paytwempuyenepwi hawwata, ku ignesweke kerbetkis, igkis ka ayipwi akiw. Pakebyekne hawwata, ku ignesweke kerbetkis, ignes kawmata ayipwi akiw. ²⁶ Wapitye hawwata. Waké ig

Satanás pekkis gihiyegapu wapitye gipititakkis hiyeg, amun ini nikwe gikakwakam ig kerye. Waké ig keh hennebe, ig pisenwakam akak gikumadukan. ²⁷ Mmah nikwe yis awna numinhu ku nah pekkis wapitye gikak Belzebu gannu ay nupithu? Ya yis yikannuhnipwi? Igkis hawwata pekkis wapitye gipititakkis hiyeg. Pariye ikí gidahankis gannukis? Waké nah pekkis wapitye gikak Belzebu gannube, nikwekam ignes yikannuhnipwi nopinawatkam. Igkisnewa arakak ku yis ka awna wadit. ²⁸ Ka ba yis hiyaknima ku nah pekkis wapitye gipititakkis hiyeg akak Uhokri Gitip gannu ay nupithu? Inineki arakak ku Uhokri gikumadukan kuwis danuh. ²⁹ Nah kehte abektey akak pahapwi ku pariye parekkere ta gipinekut pahapwi hiyeg detye adahan ig kidisne gewkanbet atere. Apit ig parak atere amawka ku ig wanakminanete ner hiyeg detye. Pisenwa nikwe ik adahan ig parak atere kidis ku pariye ay gimun. Hennewa nah keh gikak wapitye gikiparadkis. Inneki keh nah detye adahan nah wanegbeta gihawkankis ku pariye wapitye kapinawnene ay gipitkis hiyeg.

*Ka Ik Adahan Wis Msakwa Hennenwatma
Lk 11.23*

³⁰ —Mmahkay yis ka amapan? Ku pahapwi ka amapan, amun ini nikwe ig kuwis kapetun-sepun. Ku pahapwi ka darihwak nukakhu, amun ini nikwe ig kuwis siguhpen. Ka ik adahan yis msakwa hennenwatma.

Ku Yis Ka Kiyatha Uhokri Gitip, Yis Ka Bayahminaka

Mk 3.28; Lk 12.10

³¹ —Ik adahan Uhokri bayahmina hiyeg ariw madikte gitaraksankis ariw madikte miyathaki. Henneme ku ignes ka kiyatha Uhokri Gitip, nikwe ig ka hiyá igma bayahminigkis ariw ini gitaraksankis. Hennewatbaki in. ³² Ku pahapwi ka kiyathan nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, ka sam. Nawenétke kuwewanek ig Uhokri Gitip dax apit giyakni adahan ig kiyathan. Ayge nikwe ig Uhokri bayahminig ariw ini gitaraksan ku samah pitatye ig ka kiyathan. Henneme ku pahapwi ka kiyatha Uhokri Gitip, nikwe ka ik adahan ig Gitip dax apit giyakni adahan ig wagese gihiyakemni. Ayge nikwe kawnata ik adahan ig Uhokri bayahminig ariw ini gitaraksan. Iné ku apim inin, iné aysawnemenek akiw. Ini gitaraksan nidukwenewa.

Ku Pariye Ay Abet Uhiyakemni Innewa Wis Awnin

Lk 6.43

³³ —Ku yis hiyá nah keh kabayka, nikwe yis hiyak ku nah kibeyne hiyeg. In ke ahbe akat. Ku pariye ah akat kabaynowa, eg sarayh guw kabaynopwi guw. Egme ah akat ku pariye kane kabaynoma, guw kawnata kabaynopwima. Ku wis hiyá pahakti amutri sarayh guw kabaynopwi, nikwe wis hiyak ku eg amutri kabaynowa. ³⁴ Yis kaybunyune hiyeg pahaywitniyepwi! Yis ka ik adahan awna kibeyne yuwit mmanawa yihiyakemni mbeyepyenen. Mmanawa ku pariye ay abet uhiyakemni innewa wis awnin. ³⁵ Ku

pariye kibeynewa hiyeg iggi ipegminenekwa gihiyakemni adahan kabaykanenwa. Nikwe he kabaykanen pes giwntak. Igme ku pariye mbeyepye hiyeg iggi ipegminenekwa gihiyakemni adahan mbaykanenwa. Nikwe he mbaykanen pes giwnktak. ³⁶ Aysawnemenek apim ini ku aysaw Uhokri ghiyepetnikis hiyeg ba ignes kibeynepwiwatma, apim ini ig keh igkis akkamnih madikte ginetnikis ku pariye tuguh gibiygikutkis. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennesseewatabaki in. ³⁷ Ku ig hiyá yis awna kibeyne yuwit, nikwe ig hiyá yis kibeynepwi hiyeg. Henneme ku ig hiyá yis awna mbeyepye yuwit, nikwe ig hiyá yis ka kibeynepwima hiyeg.

Jesus Wakaymni Adahan Ku Samah Hiyeg Ka Amapig

Mk 8.11; Lk 11.29

³⁸ Igkis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan gikakkis farisewkis igkis timapni inakni henne, igkis awna git:

—Kiyapwiye, uyá keh annut wowtrik adahan arekhetni pidatni wothu kahadbe usuh hiyakpi ba pis ayta giwntakwatma Uhokri.

³⁹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Aa, yis hiyeg amadgaya hawkri. Yis mbeyepye yihiyakemni. Yis kuwis isahkiswe giw Uhokri kuwis. Inneki keh yis kehkis annut nuthu adahan arekhetni ndatni yit. Pahatwowa annut akkaka yitnek, ini annut hawwata ke Uhokri gawnepe amekene Jonas gannube. ⁴⁰ Minikwak ig amekene Jonas msekwe mpana hawkri im gayhgiku henneme ig ka miyá. In humaw

arekhetni gitkis nerras hiyeg apitnenepwi paytwempu Nínive ku ig inyerwa ekkene Uhokri giwn. Nah hawwata nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, nah msakwanek mpana hawkri waykiku. Inenewa humaw arekhetni ndatni yitnek. ⁴¹Aysawnemenek ku aysaw Uhokri gihiypetnikis hiyeg ba ignes kibeynewatma, kaayhsima hiyeg ayge hiyekepyi ku yis mbeyepye yihiyakemni. Apim ini nerras hiyeg apitya paytwempu Nínive, igkis hiyekepyinek ay gipetun Uhokri ku yis mbeyepye yihiyakemni. Mmanawa minikwak igkis ihe amekene Jonas giwn igkis wages gihiyakemnikis. Yisme ka iha nuwnhu. Hiyawa nah pi kiyatte giw amekene Jonas, henneme yis ka iha nuwnhu. ⁴²Hawwata akiw no tino ku pariye gikiparakis amekenegben tiwgikyenepwi eggu hawwata hiyekepyi ayge gipetun Uhokri ku yis mbeyepye yihiyakemni. Eg kane Uhokriyanma eg msakwa piyawakad, hiyaksa eg ayta atan adahan timapno amekene Salomawh giwn awaku ig kagihiyakemnisima. Yisme ka timepkere nuwnhu. Hiyawa nah pi hiyakemnite giw amekene Salomawh, henneme yis ka timepkere nuwnhu.

Wapitye Diyuh Ta Gipitit Pahapwi

Lk 11.24

⁴³—Yis kewa pahapwi awaygbe ku pariye wapi-tye pes gipititak. Ig wapitye pes, ig wewpari ku kiney yumanene un. Ig ipegpene pahayku mayekket henneme ig ka utí. ⁴⁴Ig hiyapni henne, ig awna gitwa: “Nah diyuhpите ta nupinwat, ta gipitit ner awayg ku kitak nah pes.” Ig tipik. Ig danuh

atere, ig utí gipin miyakegik, barewagik, ahegbet adahan pahapwi parak atere. ⁴⁵ Ig hiyapni henne, ig tipik, ig iwé ntewnehker gikebyikis wapityempu akiw ku pariye pi mbaytenene gihiyakemnikis giw. Ayteke nikwe igkis diyuh atere msakwa ayge gipit ner awayg. Nikwe ner awayg giwskawni pi mbayte ariw pitatye. Yis hiyeg amadgaya inin yis kewa ner awaygbe. Yis kuwis wageswiye yihiyakemni kameki yis amapanme. Yihiyakemni mbeyepye. Nikwe aysawnemenek in danuh ta yit hawwata ku samah in danuh ta git ner awayg. Yiwskawni pi mbaytenek ariw pitatye.

Jesus Kakebyuhwa Ta Gitkis Hiyeg Ihpenezwi Giwn

Mk 3.31; Lk 8.19; Eb 2.11

⁴⁶ Ku samah ig Kiyapwiye Jesus awnempiye inakni yuwit, ginag gikakkis gisamwipwi egkis danuh atere. Egkis msekwe kabaywak. Aytontak kabaywaktak egkis wasapanaw gimin Kiyapwiye Jesus ku egkis kinetihwekepye gikak.

⁴⁷ Pahapwi hiyeg ayge hiyapni henne, ig awna git:

—Kiyapwiye, pinag ay kabaywak gikakkis pismawipwi. Egkis muwaka kinetihwekepye pikak.

⁴⁸ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Pariyeki nnaghu? Pariyeki nusamwipwi? Nah akkite pit.

⁴⁹ Ig tarak giwak ta gimkatkis nerras hiyeg gikannuhnipwi ayge. Ig awna git:

—Ipeg ayta. Norrasnewa ku pariye nnaghu. Nerrasnewa ku pariye nukebyupwi. ⁵⁰ Mmanawa

ku pariye hiyeg kehnepwi Wigwiy inugikyene gibetki, ignes nah ikiygikis ke nukebyupwibe, egnesme tinogben nah ikiygukis ke nnaghube.

13

Yuwit Patuwesbuhka Amin Amutri
Mk 4.1; Lk 8.4

¹ Abetnewa ini hawkri ig Kiyapwiye Jesus pes paytrikutak. Ig tipik mahakwakigbit. Ayge ig batahkiswa adahan ig kannuhekne.

² Ayteke kaayhsima hiyeg pahadguhwa atere git. Igkis kiyaran ganwa. Ba akebentenwa hiyeg ayge. Ig hiyapni henne, ig katapte muhumdakad adahan igkis ka dehegbetig. Ayge ig batahkiswe. Ig gikannuhtenkis hiyeg ayteke gumadgatak umuh. Igkisme hiyeg msekwe tabirbet waxrihbak.

³ Ayteke ig kinetihwa ta gitkis akak kaayhsima yuwit patuwesbuhka. Ig awna gitkis:

—Minikwak pahapwi awayg tipik giwasra amedgete adahan ig sessehne gamutra ayak.

⁴ Ig sessehne gamutra ayak, gaytakkis tuguhe apigku ahin ku kiney wayk adani. Ayteke nikwe kuhipra ayta axahpeprukis. ⁵ Gaytakkisme gamutra ayak tuguhe abetit tipebdi ku kiney ka kiyesradima wayk.

Egkis gamutra ayak hiyenpiwatkama kibentenwa mmanawa egkis ka mutuhwa mihadima awaku wayk ka kahogbi.

⁶ Kamuw inutpi, awehe gamutra. Aynewa egkis huruhup mmanawa gahampabet he inuwew.

⁷ Gaytakkisme gamutra ayak tuguhe apuwit pudukupwi. Egnes pudukupwi hiyenpi payak akak gamutra. Egkis tuwathe gamutra juktah

egkis miorap. ⁸ Gaytakkisme gamutra ayak tuguhe abetit kibeyne wayk. Aye egkis hiyan. Egkis aymuhwa juktah egkis kew. Egkis sarayh kaayhsima guwkis. Gaytakkis kew sah gukebyikis (100). Gaytakkisme kew puguhkuna madikwa gukebyikis (60). Gaytakkisme kew mpana madikwa gukebyikis (30).

⁹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus awna akiw. Giwn:

—Yis ku pariye katayebnene, ataybiswanabay numkat.

Hiyeg Ka Pukuha Yuwit Patuwesbuhka

Mk 4.10; Lk 8.9

¹⁰ Ayteke ariwnteke ini usuh Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi usuh atere git, usuh ayapri:

—Mmahki pis kinetihwa ta gitkis hiyeg akak patuwesbuhka yuwit?

¹¹ Igme kaytwa wownhu:

—Hiyeg amedgenepwi inin kote hiyakte ku samah Uhokri gikumadukan. Yisme ig Uhokri akkamnihni ta yitnek. Igkisme ka akkaka ta gitkis. Ta gitkis nah awna patuwesbuhkanen yuwit. ¹² Mmanawa ku pahapwi darih nuhiyakemni kabayhtiwa, nikwe ig Uhokri akki git pi kiyeste akiw kahadbe ig darih nuhiyakemn kaayhsima. Henneme ku pahapwi ka darih nuhiyakemni kiyesradima, nikwe ini nuhiyakemni wiwhpika abetitak gihiyakemni.

¹³ Nah awna patuwesbuhka yuwit ta gitkis hiyeg awaku igkis hiyá nannuh, nuhiyakemnime igkis ka hiyepkere. Igkis timap nuwnhu, nuhiyakemnime igkis ka ihpekere igkis ka pukuhpakere. ¹⁴ Metakwa in kahayak ku samah

Uhokri gawnepe amekene Isaías awna giminkis minikwak. Ig awna:

“Yis ataybiswa git Uhokri giwn kabayhtiwa henneme yis ka pukuhpín. Yis ikí yitew arimkanit giwn kabayhtiwa henneme ka paduk ta yitiwgikut. ¹⁵ Hiyeg amadgaya inin pet gihiyakemnikis. Pet gitaybikis. Manan giwtyakkis. Waké ka hennema, ikkam adahan giwtyakkis hiyap ku pariye inyerwatnene, ikkam adahan gitaybikis timap ku pariye hiyakemniki inyerwatnene, ikkam adahan gihiyakemnikis pukuhpín. Ayge nikwe igkis wageskam gihiyakemnikiskam ta numkat, nahme makniwgikiskam.”

Hennewatbaki ig Uhokri gawnepe awna. ¹⁶ Yisme nukannuhnipwi yis ka hennema. Yis kayibunugasima mmanawa yiwtyak hiyap ku pariye hiyakemniki inyerwatnene, yitaybi timap ku pariye hiyakemniki inyerwatnene. ¹⁷ Minikwak kaayhsima hiyeg Uhokri gawnepepu, kaayhsima hiyeg kibeynepwi igkis kaayhsima hiyepkere ini nannuh ku pariye yis hiyap ku apim inin. Igkis kaayhsima timepkere inakni nuwnhu ku pariye pis timap ku apim inin. Hennewatbaki igkis. Henneme igkis ka hiyapni, igkis ka timapni.

Jesus Akkamnih Inakni Giwn Amin Amutri
Mk 4.14; Lk 8.11

¹⁸ —Kuri nah akkamnihte yit inakni nuwnhu patuwesbuhka gimin ner amutripitne. ¹⁹ Ku pahapwi timá nuwnhu amin Uhokri gikumadukan henneme ku ig ka pukuhpín, ayteke nikwe ner mbeyepye gihiyakemni ig Satanás ig danuh atere

git. Ig wiwhpiye inakni nuwnhu abetitak gihiyakemni. Ayge nikwe inakni nuwnhu humaw kewa no amutri ayakbe ku pariye tuguhe apigkut ahin. ²⁰ Egnahme no amutri ayak ku pariye tuguhe ta abetit tipebdi innebaki arakak gidahan pahapwi ku pariye timá nuwnhu ig amapin kibentenwa akak madikte gibetki. ²¹ Henneme ig ka kamax inakni nuwnhu kabayhtiwatma abet gihiyakemni. In humaw kewa pahakti amutribes ku pariye yumanano guhampabet eg ka dep miyó. Ig batek akak nuwnhu adahan aynessa hawkri. Ayteke pase ig hiyá mbeyne nipatra, aynewa ig miniwpi niw. Ku aysaw hiyeg mahipwihpig nipatra, ig diyuhkiswe butte. ²² Egnahme no amutri ayak ku pariye tuguhe ta abetit pudukupwi, innebaki arakak gidahan pahapwi ku pariye timá Uhokri giwn ig amapin. Henneme ig pi ikatuswete adahan arikna amadgaya inin. Ig kinikiswe arit igiska amadgaya inin. Ayge nikwe Uhokri giwn mpithaka abet gihiyakemni. Ig ka kannuhwa keh Uhokri gibetki. Amun ini nikwe ig awayg humaw waditnepyenen kewa pahakti amutribes ku pariye kane kew. ²³ Egnahme no amutri ayak ku pariye tuguhe ta abetit waxri kibeyne waxri innebaki arakak gidahan pahapwi ku pariye timá nuwnhu ig pukuhpín, ig amapin. Ig keh Uhokri gibetki nikwe. Gaytakkis hiyeg keh Uhokri gibetki kabayhtiwa. Ignes humaw kewa amutribes ku pariye kew sah gukebyikis (100). Gaytakkisme hiyeg humaw kewa amutribes ku pariye kew puguhkuna madikwa gukebyikis (60). Gaytakkisme humaw kewa amutribes ku pariye kew mpana madikwa gukebyikis (30).

Yuwit Patuwesbuhka Amin Ipey

²⁴ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw. Giwn:

—Nah akkite yit pahat abektey amin ku samah Uhokri gikumadukan. Minikwak pahapwi awayg sassah kibeyne amutri ayak amadga giwasra, fahhin ayak. ²⁵ Ayteke ariwnteke ini ku aysaw madikte hiyeg himegbet, pahapwi gipetunya ig danuh atere. Ig danuh atere, ig sessehe ipey ayak ta abetit no fahhin ayak. Pisenwa ig tipik. ²⁶ Ayteke madikte no amutri ayak hiyan. No amutri fahhin eg kew payebitak akak no ipey. Ayge nikwe metakwa no ipey kahayak. ²⁷ Ayteke ner was akipara gibukpig hiyapni henne, igkis tipik danuh ta git gikiparakis. Iggkis awna git: “Kiyapwiye, mmah ahinyan no ipey ay? Mmah pis ka sassah kibeynewatma fahhin ayak?” ²⁸ Igme kaytwa giwnkis: “Nupetunya gannip.” Iggkisme ayapri: “Mmah usuh keh gukak no ipey kuri? Ba pis muwaka usuh atak warekwig?” ²⁹ Igme kaytwa giwnkis: “Kawa. Nawenétke yis warekwiye ipey, yis wareke payak akak fahhin. ³⁰ Isaksanabay no fahhin akak ipey aymuhwa payebitak. Ayteke ku aysaw ahawkanaprik danuh adahan hiwhpiki, nikwe apim ini nah awna gitkis nuhiyegapu: ‘Pitatie madipwisnay ipey apuritak fahhin. Wanakinpinwi adahan padekwiki abetit tiket. Ayteke pisenwa, uyá hiwh fahhin ewkni ta agikut fahhin apin.’ ”

*Yuwit Patuwesbuhka Amin “Mostad” Ayak
Mk 4.30; Lk 13.18*

³¹ Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus kinetihwa gitkis akak nawenéwa yuwit patuwesbuhka. Giwn:

—Uhokri gikumadukan aymuhwa amadga inin ke amutri “mostadbe”. Ku aysaw pahapwi iwé pahow “mostad” ayak, ig mutuhgu amadga giwasra, eg nopsesniyo. ³² Eg pi isite ayak ariw madikte amadga inin. Henneme ku aysaw eg hiyan, eg pi wadiswete ariw madikte ipeybet. Eg aymuhwa kaaramusima ke ahbe akatbe. Juktah ik adahan kuhipra ayta kibhaw gupewit.

Yuwit Patuwesbuhka Amin Bugut Abusan

Lk 13.20

³³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw ta gitkis:

—Uhokri gikumadukan keh hiyeg gihiyakemnikis aymuhwa hawwata ku samah bugut abusan tukurasa bugut. Ku pahapu tino iwé aynessa bugut abusan eg wagesbetepni ta abetit mpana bom fahhin, ayge nikwe madikte in tukurpi.

Jesus Awna Yuwit Patuwesbuhkanen

Mk 4.33

³⁴ Ig Kiyapwiye Jesus kinetihwa ta gitkis nerras hiyeg akak yuwit patuwesbuhkanen. Ig ka awnati ariknawnama ta gitkis huwewe. Ig he kinetihwa akak yuwit patuwesbuhkanen.

³⁵ Ig awna henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri gawnepe awna minikwak. Igme awna:

“Nah awnate yuwit patuwesbuhka ta gitkis. Nah akkite gitkis hiyakemniki ku pariye hiyeg kotenene hiyakte ku samah akapuska hawkri.”

Jesus Akkamnih Inakni Giwn Amin Ipey

³⁶ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pes gibetitakkis nerras hiyeg. Ig pareke paytrikute. Usuh gikan-nuhnipwi hiyapni henne, usuh danuh atere git. Usuh awna git:

—Uyá akkamnih wothu inakni yuwit patuwes-buhka amin ipey amadga was.

³⁷ Igme kaytwa wownhu. Ig awna:

—Ner awayg ku pariye sessehe kibeyne amutri ayak, ignebaki arakak numinhu nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. ³⁸ Inme gi-wasra, innebaki arakak adahan inin hawkri. Egnahme kibeyne amutri ayak, egnesebaki arakak gidahankis hiyeg ku pariye kawih Uhokri gikumadukan. Egnahme ipey, egnesebaki arakak gidahankis hiyeg ku pariye kawih wapitye gi-hiyakemni. ³⁹ Nerme ipetunyati ku pariye sessehe ipey ayak, ignebaki arakak gidahan wapitye gikiparadkis. Inme ahawkanaprik adahan hiwh-piki, innebaki arakak adahan amaksemani hawkri. Nerrasme hiwhkeputnepwi, ignesebaki arakak gidahankis ahj. ⁴⁰ Ku samah ipey madipwiska in bukahka abet tiket, innebaki arakak adahan ku pariye danuh amaksemani hawkri. ⁴¹ Apim ini nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah awahkis nuwatnipwi ahj adahan igkis wi-whpiyes ariwntak Uhokri gikumadukan madikte patahwaki payak gikakkis madikte hiyeg patahwapye. ⁴² Ayteke nikwe igkis padekwigkis ta abetit tiket. Ayge hiyeg tihebdi ignes kagah gaybukis. ⁴³ Ignahme hiyeg kibeynepwi igkis kabutenne ke kamuwbe ayhté gimun Wigwiy gikumadukan. Yis ku pariye katayebnene, atay-biswanabay numkat.

Yuwit Patuwesbuhka Amin Igiska Ayempika

⁴⁴ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna wothu nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw. Ig awna:

—Uhokri gikumadukan pi kabayte ariw madikte wewkanbet. In kewa pahat igiskabe ayempikanbe amadga pahakwas. Pahaye adahan pahapwi awayg utepni. Ig hiyapni henne, ig higlihin akiw. Ig ba gibetkitenwa nikak keh ig piyuk madikte gewkanbet. Ayteke nikwe ig isime ini was akak akakurapig.

Yuwit Patuwesbuhka Amin Akabdat Kanegubewisima

⁴⁵ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna nawenéwa yuwit patuwesbuhka. Ig awna:

—Hawwata akiw Uhokri gikumadukan kewa pahatwi akabdatbe kanegubewisima. Nah kehte abektey gikak pahapwi isimkeputne ig mpiksaw kaayhsima aharitne akabdat ku pariye kanegubewikissima, ig hiyá ba ig utí. ⁴⁶ Pahaye adahan ig utí pahatwi akabdat pi barewtenano ku pariye kanegutiwnisima. Ig hiyapni henne, ig piyuk madikte gewkanbet, ig isime no akabdat akak akakurapig.

Yuwit Patuwesbuhka Amin Tagamayh

⁴⁷ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw. Ig awna:

—Nah akkite yit nawenéwa abektey akiw amin ku samah Uhokri gikumadukan. In kewa pahak tagamayhbe. Ku aysaw in subukka ahakwat mahakwa, in kamax arakembete im. ⁴⁸ Pase in kipun, igkis ipuhtyakeputnepwi inú ta ihapkat. Ayteke igkis bat nihumwa. Igkis kaniybete ku

pariye kibeyne im, igkis darihapeprikis agiku gipanyakis. Inme im ku pariye kane kibeynepwima, igkis padakapeprikis. ⁴⁹ Innebaki arakak adahan ku pariye danuh amaksemni hawkrinek. Apim ini ahj atak muwwapu igkis kaniybete hiyeg ku pariye kane kibeynepwima gibetakkis hiyeg kibeynepwi. ⁵⁰ Ayteke nikwe igkis padekwigkis ta abetit tiket. Ayge hiyeg tihebdi ignes kagah gaybukis.

Jesus Gikumadukan In Nukune Igiska

⁵¹ Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus ayá usuh gikan-nuhnipwi:

—Ba yis pukuha inakni yuwit?

Usuhme kaytwa giwn:

—Ihi. Usuh pukuhpin.

⁵² Ayteke nikwe ig awna wothu:

—Amekene Moís gikumadukan ini igiska ayipwipye. Mpuse kannuhekeputne amin amekene Moís gikumadukan, ku ig kannuhwa nuthu amin ndahan nukumadukan hawwata, nikwe ig igisye abet gihyakemni. Ig kagibunugasima ke pahapwi payt akiparabe ku pariye kadahan igiska nukune akak igiska ayipwipye ay gipineku.

Nazarényenepwi Ka Kiyatha Jesus

Mk 6.1; Lk 4.16

⁵³ Pisenwa gawnhan inakni yuwit patuwesbuhka, ig Kiyapwiye Jesus tipik ayteke.

⁵⁴ Ig diyuhe ta apitit giwaxri Galiléyamnaw. Ayge ig kannuhne hiyeg agiku judeyenepwi gileglisakis. Nerras timepnepwi giwn ayge igkis wakaymnibdi gidahan. Igkis awna:

—Kitak ig utí ini hiyakemniki? Kitak ig utí ini gannu? ⁵⁵ Ka ba pis hiyá ku ner he aheputnenen gikamkayh? Ka ba nernama kinagniyó kiyapuno Mahi? Ka ba Tiyagu gikak José, Simawh, Judas ka ba igkisnama gisamwipwi? ⁵⁶ Ba gisamrupwi ka ba egkisnama msakwa ay ubetwiy? Mmahki ig awna inakni henne?

⁵⁷ Ayge nikwe igkis kiyimwihwe gikak Kiyapwiye Jesus, igkis tukungwepwa giw. Igme hiyapni henne, ig awna ta gitkis:

—Madikte hiyeg kiyathenekwiye pahapwi ku pariye Uhokri gawnepe. Igneshewa hiyegipiyene ku pariye apitya giwaxriwa gikakkis gimunyapu ignes ka kiyatig.

⁵⁸ Ayge nikwe ig ka keh kibitema annut ayge awaku yumahwa gikamaxwankis ta gipitit.

14

João Batista Umehpika

Mk 6.14

¹ Apim ini hawkri ner hiyaptigi amekene Erodis ig timé Kiyapwiye Jesus gak.

² Ig timapni henne, ig awna ta gitkis gihiyegapu: —Ke nuthube ignewa amekene João Batistamni. Ig kuwis kannikaw akiw ariw gimiremni. Innebaki keh ig kagannusima keh annut.

³ Ig awna inakni henne mmanawa ignewa kamaykistinene amekene João Batista. Ig wanakkisri, ig sarayhkisri agikut parakseket. Ig keh henne gupatra amakano Erodiyas ku pariye gegni Filip gihayo.

⁴ Mmanawa minikwak ig amekene João Batista himahgi. Ig awna git:

—Pis ka keh wadit ku samah pis kamax pegni gihayo adahan pis maripkaw gukak. Ka hennema Uhokri ayá wotwiy.

⁵ Ayge nikwe ig amekene Erodis aharitne gimasepten. Henneme ig apisemun gibohrikis nerras judeyenepwi awaku igkis ikiy amekene João Batista ku ig Uhokri gawnepe.

⁶ Apim ini ig amekene Erodis keh gipetra adahan ku samah ig amadga wayk. Ayge abet ini fet eg amakano Erodiyas gukamkayh himano eg kayno eg pahapo gidahankis gawnasanpu. Eg keh ig amekene Erodis batek ginaktin mpiynepepye.

⁷ Ig ba gibetkitenwa gukak keh ig awna ta gut, giwn:

—Uhokri timá nuwnhu ku nah awna pit. Nah ikaksa pit madikte ku pariye payapni nuthu.

⁸ Egme kaytwa giwn ku samah gunag kuwis akki gut. Eg ayá git:

—Uyá ikí nuthu João Batista gitew. Ikepni nuthu pisenwate amadga pahak miruk.

⁹ Ig hiyaptigi hiyapni henne, ig wakaymni mmanawa ig ka ihpekere inakni guwn. Henneme kuwis ig ikaksin gut giwtrikneswa gawnasanpu. Ayteke nikwe ig awna ta git pahapwi gisuwtata:

—Asá ikepni gut. ¹⁰ Su atak bukih João Batista gibita ayhté parakseket. Ewknaba gitew atan.

¹¹ Ayteke nikwe gitew ewkka atere amadga pahak miruk, in ikepka ta gut no himano. Egme ewkwini ta gut gunag.

¹² Ayteke ig amekene João Batista gikannuh-nipwi danuh atere. Igkis iwé gipit, igkis apuhpig. Pisenwa igkis tipik iké Kiyapwiye Jesus ginetni.

Jesus Iki Im Ta Gitkis Hiyeg
Mk 6.30; Lk 9.10; Jo 6.1

¹³ Ig Kiyapwiye Jesus timapni inakni ginetnikis henne, ig tipikwiye muhumdakew. Usuh tipik gihapti. Usuh manukwiye ta apitit pahá iwetrit ku kiney yumanene hiyeg. Henneme pase hiyeg timé gak ku ig kuwis tipik, igkis mpiye akigbimnew mahakwa adahan igkis tipikwiyes gihapti. Igkis pesbetwikis apititak madikte paytwempu ayge.

¹⁴ Igme Kiyapwiye Jesus sarayhwe atere waxrihpakat. Ayge ig hiyá kaayhsima hiyeg kabubuknekis. Igkis kit danuh giw atere. Ig hiyapni henne, ig kayah gidahankis. Ig amnihpigkis ig makniwe madikte hiyeg kakahribdapye.

¹⁵ Ayteke ariwnteke ini tepti kamuw, usuh gikannuhnipwi danukwa atere git. Usuh awna git:

—Kiyapwiye, kuwis aygete kuwis. Inin iwetrit yuma hiyeg msekwene ay. Wani nerras hiyeg tipik ta paytwempuit adahan igkis isimwi gi-manakis atere.

¹⁶ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa wownhu:

—Kawa. Ka muwaka igkis tipik. Yisnewa iki axka ta gitkis apim inin.

¹⁷ Usuhme awna ta git:

—Usuh kadahan pohowkubuwa akebyi bugut akak piyanmowa im masaraku.

¹⁸ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta wothu:

—Ewkninay ayta.

¹⁹ Usuh ewkwin git, ig keh nerras pahabunene hiyeg batahkiswa abet ini pamatka ayge. Ku aysaw kuwis igkis batebdebdihpikis, ig iwé ini

pohowkubunene bugut akak piyananene im. Ig sarayh gipegyi ta inut, ig kabayha Uhokri adahan ini. Ayteke ig sigkabdihapepni. Ig ikepni ta wothu gikannuhnipwi. Usuhme gikannuhnipwi ibekhepni gipuriwkis nerras hiyeg.

²⁰ Igkis madikte ax kabihribdape. Ka semeweknama gimanakis. Kaayhsima asemne msekwe. Pisenwa nikwe usuh ahiwapemni, usuh kipunse madikawku akebyi panye akak pisaya arawna (12) akak asemne gimanakis.

²¹ Igkis nerras hiyeg kaayhsima gikebyikis. Awaykemninen pukuhka kabá danuh pohowku mil (5.000) gikebyikis. Ayge hawwata kaayhsima tinogben gikakkis gukamkayhkis henneme egkis ka pukuhka.

Jesus Waywe Ahakwew Un
Mk 6.45; Jo 6.15

²² Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothu usuh gikannuhnipwi. Giwn:

—Kataptanabay amadgat wahmunwiye. Manukwinay pitati tahhan pahambakat. Kuwewanek nah aterenek.

Usuh timapni henne, usuh tipikwiye. Igme msekwe ayge adahan ig ekkewpiye ta gitkis nerras hiyeg.

²³ Pisenwa gekkewpen, ig awna:

—Nah ta piriyepekawte.

Ig wagehe apitit pahá waxri imuwadnene adahan ig piriyepekewne atere. Msanpi gaw, adukwewewa ig ayge pahapo.

24 Nikwenéwa apim ini no wahmun piyawakte ariw waxri. Eg padekwika apit paraw mmanawa mayg aytnipa gutiput.

25 Kabeyweke ig Kiyapwiye Jesus aytweni ta womkanit, ig waywe ahakwew un.

26 Usuh hiyapni henne, usuh apisasew gibohri. Usuh awna:

—Ner anmapti.

Ayge usuh kabimanape akak wapisni.

27 Igme awna ta wothu:

—Kibowkahwanabay. Nahnewa ay. Ka yi muwaka apis.

28 Ayge nikwe ig kiyapwiye Pedru awna git:

—Kiyapwiye, ku inyerwa pisnewa, uyá isaksan nah atak ta pimkat ahakwew un.

29 Igme kaytwa giwn:

—Ba ayta.

Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig saray-hwe amadgatak umuh. Ig kapusa wew ahakwew un ta gimkat Kiyapwiye Jesus.

30 Pahaye adahan ig kayah mayg ahawna. Ig apisasew. Aynewa ig kapusa buwise ahakwa un. Ig hiyapni henne, ig kabiman:

—Kiyapwiye, amnihnan!

31 Aynewa ig Kiyapwiye Jesus tarak giwak ig sumuhpig. Ig awna git:

—Awayg apisatrupye. Uhokri ik adahan pis kamaxwa ta gipitit. Mmahki pis pukuhpaw?

32 Ayteke igkis katapte amadgat wahmun. Aynewa mayg msekwe.

33 Usuhme amadgayapu umuh usuh hiyapni henne, usuh kabayhig. Usuh awna:

—Pis igyerwa Uhokri gikamkayh.

Jesus Makniwa Hiyeg Kakahribdapye Ayhté Jenesarémnaw

Mk 6.53

³⁴ Usuh manuke mahakwa, usuh danuh ta apitit Jenesarémnaw.

³⁵ Pase nerras hiyeg ayge murotpi git Kiyapwiye Jesus, igkis wasapanaw giminkis hiyeg muwwapu giwaxrikis. Ayteke nikwe igkis waxape madikte hiyeg kakahribdapye ta gimkat Kiyapwiye Jesus.

³⁶ Igkis amnihswe ta git adahan ig isaksa nerras kakahribdapye adahan igkis dax he gikanwaptanen akigbimnanenwa. Igme isakseprikis. Madikte hiyeg ku pariye daxni igkis makniw.

15

Jesus Gihiyakemni Kabayte Mpiy Amekenegben Gihiyakemnikis

Mt 5.21; Mk 7.1

¹ Ayteke gaytakkis farisewkis gikakkis gaytakkis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis danuh atere git Kiyapwiye Jesus aytontak Jerusalémtak. Igkis danuh atere, igkis ayá git:

² —Mmahki pikannuhnipwi ka iha amekenegben gihiyakemnikis? Igkis ka sukokaw apit igkis ax ku samah amekenegben sukokaw adahan ignes barewpit giwtrik Uhokri.

³ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Mmahki yiswa ka iha igwa Uhokri gikumadukan? Mmanawa yis pi ihpate amekenegben gihiyakemnikis awenyan igwa Uhokri gikumadukan. ⁴ Nah akkite yit ku samah. Ig Uhokri awna:

“Kiyatha pig, kiyatha pinag.”

Hawwata akiw ig awna:

“Ku pahapwi miyatha gig, miyatha ginag, pugamawka ig umehpika.”

Hennawatbaki ig Uhokri awna. ⁵ Yisme awna: “Ku pahapwi ik adahan ig amnih gigkis henneme ku ig awna ta gutkis: ‘Ka hiyá nahma amnihyi akak ini newkanbet mmanawa nah kuwis ikaksa ku nah kawih madikte newkanbet gidahannen Uhokri.’ ⁶ Ku pahapwi awna inakni henne, nikwe ka sam ig ka amnih gig adahan ig kiyatig. Kaw-nata sam ig ka amnih ginag.” Ku aysaw yis iha inakni giwnkis amekenegben henne, amun ini nikwe yis kuwis ikene amekenegben gihiyakem-nikis pi kabayte mpiy igwa Uhokri gikumadukan. Mmanawa yis isiy hiyeg ka kiyatha gigkis. ⁷ Yis ikawnamah ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Minikwak amekene Isaias kuwis kinetihwa yimin. Ig ekkene Uhokri giwn, ig awna:

⁸ “Nerras hiyeg kiyathan ay ginumbukisnen bawa gihiyakemnikisme piyawakad nuwhu.

⁹ Igkis kiyathan waditnepyenen. Igkis kannuhekne amin hiyegnen gihiyakemnikis amadgaya inin ke wotbe in nuhiyakemnibe.”

Ku Pariye Ay Abet Uhiyakemni Inneki Keh Wis Patehwepye

Mk 7.14

¹⁰ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pahadguhe madikte hiyeg ayge ta gimkanit. Ig awna ta gitkis: —Ataybiswanabay numkanit. Pukuhapnabay nuwnhu. ¹¹ Ku pariye arikna wis ikí ubiygikut

ka innema keh wis patehwepye giwtrik Uhokri. Henneme ku pariye mbayka pes ubiyaptak inneki keh wis patehwepye giwtrik Uhokri.

¹² Ayteke ariwnteke ini usuh gikannuhnipwi danukwa kennesa ta gihumwat. Usuh awna git:

—Ka ba pis hiyá ku nerras farisewkis dagawne apatra inakni piwn?

¹³ Igme kaytwa wownhu akak patuwesbuhka yuwit:

—Nerras farisewkis igkis kewa ipeybe mutuhkabe ay abet amutri ku pariye kabaynopwi. Ka sam. Madikte amutri ku pariye Wigwiy inugikyene ka mutuh, aysawnemenek in warekwikanek. ¹⁴ Ka ba yi ipegmina yihiyakemni giminkis nerras farisewkis. Gitkis hiyeg kewa motapyebe abet gihiyakemnikis, igkisme gihuwtentenkis. Bawa igkisnewa ku pariye kene motapyebe abet gihiyakemnikis. Ka ik adahan pahapwi awayg motpiye huwitha giyaki motpiye. Ku ig huwitig, igkis piyamate tuguhenek.

¹⁵ Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig awna git:

—Uyá akkamnih wothu inakni yuwit patuwesbuhka amin ku pariye keh hiyeg patehwepye giwtrik Uhokri.

¹⁶ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Mmah yis kupiknene ka pukuha nuwnhu?

¹⁷ Ka ba yis hiyá ku pariye arikna wis ikí ubiyagikut in ka parak abetit uhiyakemni in he mpiya ta wayhgikut, kuwewa akiw wis ahinaprikuhpin? ¹⁸ Henneme ku pariye mbayka pes ubiyaptak, in ayta abetitak uhiyakemni. Innebaki ik adahan keh wis patehwepye giwtrik Uhokri.

19 Mmanawa abetitak uhiyakemni ayteke pes mbeyepye hiyakemniki, umahaka, powkemniki, mehka imunti, amepwiki, wasaymka, miyathaka.
 20 Innebaki ku pariye keh wis patehwepye. Hen-neme ku wis ax ka sukokaw, ka innema keh wis patehwepye giwtrik Uhokri.

Jesus Amnih Pahapu Tino Kane Judeyanoma

Mk 7.24

21 Ayteke pisenwa ig Kiyapwiye Jesus tipik ayteke. Usuh tipik gihapti. Usuh danuh ta apitit ini waxri ku kiney paytwempu Tiru akak paytwempu Sidoh msakwa.

22 Ayge pahapu tino kane judeyanoma ku pariye apitya ini waxri eg danuh atere git. Eg kanaáhyano. Eg amnihswe ta git. Eg awna:

—Kiyapwiye, pis ukipara hawwata ke amekene Davibe. Uyá amnihun. Nukamkayh hiyapno kaayhsima mbeyne awaku eg wapityewnipyo.

23 Igme Kiyapwiye Jesus ka kaytwa guwn akak pahatnama yuwit. Ayteke nikwe usuh gikannuh-nipwi awna git:

—Higihkisnig ayteke, Kiyapwiye. Eg makekempi uhapu butte eg awnihnen akak guhawna.

24 Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa wownhu:

—Nah awahkiska adahan gamnihtenkis igkisnewa israelyenepwi. Ignes kewa muttuhbe biyukapyebe nuthu. Kote nuhawkanaprikte adahan nah amnihne hiyeg ku pariye kane judeyenepwima.

25 Henneme eg danukwa kennesa atere git, eg paberetusaw ta gikimpuit. Eg awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun.

²⁶ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa guwn:

—Ka kis adahan nah hiyak pikak kuri pis kane judeyanoma. Ku nah hiyak pikak kuri, in ke wotbe nah iwepyebe nukamkayupwi gimanakis nah padekwin ta gitkis pewru.

²⁷ Egme kaytwa giwn:

—Hennewa, Kiyapwiye. Henneme juktah pewruyan ax arebdibdi tuguhapye amadgatak gikiparakis gaxten.

²⁸ Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna gut:

—Kiyapuno, pis kaayhsima pikamaxwan. In danuh ta pit ku samah payapni nuthu.

Ig awna inakni, aynewa gukamkayh makniw.

Jesus Makniwa Kaayhsima Hiyeg

²⁹ Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus tipik ayteke. Ig mpiya akigbimnew mahakwa Galiléya. Ayteke ig wagehe ta apitit pahá waxri imuhgipitnene. Ayge ig batahkiswe.

³⁰ Nikwe kaayhsima hiyeg danuh atere gimkat. Igkis waxe kaayhsima kakahribdapye ta git. Igkis waxe miyapupye gikakkis kidubetapye, motapye, monapye, kaayhsima nawenéwa kakahrapye akiw. Igkis sarayhpigkis gikimpuit Kiyapwiye Jesus, igme makniwigkis.

³¹ Nerras hiyeg hiyapni henne ku samah monapye awna, kidubetapye wadithaw, miyapupye wew, motapye hiyap, igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi. Igkis awna:

—Uwohkigawiy wixwiw israelyenepwi ig kagabayisima kagidatnisima!

Jesus Iki Im Ta Gitkis Hiyeg Akiw

Mk 8.1

³² Ayteke ig Kiyapwiye Jesus pahadguh usuh gikannuhnipwi ta gimkanit. Ig awna wothu:

—Nerras hiyeg kuwis msekwe ay ukak mpana hawkri. Gimanakis madike kuwis. Nah wakaymni gidahankis. Nah ka muwaka awahkiswigkis ta gipinwatkis akakma matipwa. Nawenétke gaytakkis tuguhenek pakwa ahin awaku mabimnaki.

³³ Usuhme gikannuhnipwi ayapri:

—Mmah awitwak wotwiw bugut gidahankis ay amadga inin amatap? Igkis kaneayhsima hiyeg.

³⁴ Igme Kiyapwiye Jesus ayá usuh:

—Aysaw akebyi bugut yis kadahan?

Usuhme kaytwa giwn:

—Usuh kadahan ntewnehkerbu akebyi akak ay-nessa im nopsanyopwi masaraku.

³⁵ Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus keh nerras hiyeg batahkiwa waygboit.

³⁶ Ku aysaw kuwis igkis batebdebdihpikis, ig iwé ini ntewnehkerbunene bugut akak ini im. Ig kabayha Uhokri adahan ini. Ayteke ig sigkabdi-hapepni. Ig ikepni ta wothu usuh gikannuhnipwi. Usuhme ibekhepni ta gipurikis nerras hiyeg.

³⁷ Iggisme ax kabihribdape. Ka semeweknama gimanakis. Kaayhsima asemne msekwe. Pisenwa nikwe usuh ahiwapemni, usuh kipunse ntewnehker akebyi panye akak asemne gimanakis.

³⁸ Igkis kaayhsima hiyeg. Awaykemninen pukuhka kabá danuh paxnika mil (4.000)

gikebyikis. Kaayhsima tinogben ayge hawwata gikakkis gukamkayhkis.

³⁹ Pisenwa nikwe ig awahkiswigkis tipik tahhan gupinwatkis. Ayteke ig katapte muhumdakata ig tipik ta apitit Magadamnaw.

16

Farisewkis Kehkis Annut Ta Git Jesus

Mt 12.39; Mk 8.11; Lk 12.54

¹ Ig danuh atere, gaytakkis nerras farisewkis gaytakkis nerras sadusewkis danuh atere git Kiyapwiye Jesus adahan gihikekten. Igkis kehkis git annut inugikteke adahan arekhetni gidatni gitkis kahadbe igkis hiyakri ba ig ayta giwntakwatma Uhokri.

² Igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Ku yis hiyá en duruweh wahanbuku kamuw, yis yibetki awna: “Takuwanek barewye hawkri, mmanawa en duruweh.” ³ Hawwata akiw ku yis hiyá en duruweh hawkanawa yis yibetki awna: “Muwokad nemnik, mmanawa en duruweh, ukuhne katamnap.” Yis pukuha en kabayhtiwa. Henneme yis ka hiyá yisma pukuha ku pariye Uhokri gikehni ku apim inin hawkri.

⁴ Ayteke ig awna akiw:

—Aa, yis hiyeg amadgaya hawkri. Yis mbeyepye yihiyakemni. Yis kuwis isahkiswe giw Uhokri kuwis. Inneki keh yis kehkis annut nuthu adahan arekhetni ndatni yit. Pahatwowa annut akkaka yitnek, iní annut hawwata ke Uhokri gawnepe amekene Jonas gannube ku samah ig wiwhpika abetitak miyaka abet amamnam hawkri.

Ig awna inakni, ig tipik ikiswigkis. Usuh tipik gihapti.

Farisewkis Gihiyakemnikis Kewa Bugut Abusanbe

Mk 8.14

⁵ Usuh manuke danuh pahambakat mahakwa. Henneme usuh miyehe ewk bugut ayta uhapti.

⁶ Usuh danuh atere, ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothu:

—Apuriwnabay, pukuhpawnabay abohri ini bugut abusan gidahankis nerras farisewkis gikakkis nerras sadusewkis.

⁷ Usuh timapni henne, usuh kinetihwa pawtak amin inakni giwn. Usuh awna:

—Ig awna inakni awaku wixwiy ka ewk bugut ayta uhaptiwi.

⁸ Igme Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna wothu:

—Mmahpaki yis yipewkan ku nah awna inakni awaku yis yuma yibuguta? Yis hiyeg apisatrupye. ⁹ Mmah yis kote pukuhpate ku nah ka kiyimwihwa aharit naxni? Mmah yis kuwis miyehe ku samah nah ibakhase pohowkunene bugut gipuriwkis pohowku mil (5.000) gikebyikis hiyeg? Mmah yis hawwata miyehe ku samah yis kipunse kaayhsima panye akak ini bugut asemne? ¹⁰ Hawwata akiw mmah yis kuwis miyehe ku samah nah ibakhase ntewnehkernene bugut gipuriwkis paxnika mil (4.000) gikebyikis hiyeg? Mmah yis kuwis miyehe ku samah yis kipunse kaayhsima panye akak ini bugut asemne? ¹¹ Mmah yis ka pukuha ku nah ka kinetihwa amin bugutma? Pukuhpawnabay abohri

ini bugut abusan gidahankis nerras farisewkis nerras sadusewkis.

¹² Usuh timapni henne, metakwa usuh pukuhe ku ig ka kinetihwa amin bugut abusan bawa ig kinetihwa amin nerras farisewkis nerras sadusewkis gihiyakemnikis mbeyepye adahan usuh ka ikaw hawwata kema igkisma. Mmanawa gihiyakemnikis ik adahan wagesbeta uhiyakemni monye hawwata ku samah bugut abusan tukurasa bugut.

Pedru Ikiy Jesus Ku Ig Uhokri Gikanyan Adahan Ukumaduketniwiy

Mk 8.27; Lk 9.18

¹³ Ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus danuh ta apitit waxri kennesa amun paytwempu kewye “Sesaréya gidahan Kiyapwiye Filip”. Ayge ig ayá usuh gikannuhnipwi. Giwn:

—Pariyeki gipewkankis nerras hiyeg ikanhu nah kuri, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin?

¹⁴ Usuhme kaytwa giwn:

—Gaytakkis hiyeg ikapi ku pis amekene João Batistamni kannikaw akiw. Gaytakkisme ikapi ku pis amekene Eliyas. Igkisme gaytakkis hiyeg ikapi ku pis amekene Jeremíyas, ku kaw k pis pahapwi akiw gaytakkis Uhokri gawnepepu pitatyepwi.

¹⁵ Igme Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna wothu:

—Ya yis. Mmahpa yis ikanhu kuri?

¹⁶ Igme kiyapwiye Simawh Pedru kaytwa giwn:

—Pis Cristo pis Uhokri gikanyan adahan uku-maduketni. Pis Uhokri dehetniye gikamkayh.

¹⁷ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Simawh, pis ku pariye kiyapwiye João gikamkayh, pis kapibunugasima. Mmanawa ka hiyegima amadgaya ininma akki pit inakni. Ignewa Wigwiy inugikyene ku pariye ekkepni pit. ¹⁸ Pisme kuwis akki ku pariylene nah, kuri nahme akkite ku pariylene pis. Pis Pedru. Inakni piw “tip nopsadnano”. Ku samah pis kinetihwa inakni numinhu pis humaw nuthu kewa pahow tipbe ku pariye kabayno adahan eg humaw payt akamaxten. Nuhiyegapu hawwata igkis kewa kaayhsima tipbe ku pariye nah ahegpin adahan nah kehne pahá leglis gukakkis adahan Uhokri kapinnene ayge. Pisme humaw kewa ini payt akamaxtenbe. Igkisme nuhiyegapu humaw kewa pahá payt tiptiyebe kaawinisima ku pariye ka hakuh. Mbayapye akak miyaka in ka hiyá gisamanakis adahan wanegbetene gihawkankis. ¹⁹ Hawwata akiw pis humaw kewa ini payt akapriwtenbe. Ku aysaw payt akipara tipikwiye ig ikí payt arakapig ta giwakuit payt akapriwten. Nah hawwata aysawnemenek nah keh pis humaw giwewkistenkis nerras ku pariye kumadukasewnepwi ta git Uhokri. Apim ini pis awna nuwntakwa. Ku pariye pis wanegbete ahawkan ay amadga inin, ayta inugiktak hawwata wanegbetnata nihawkan. Hawwata akiw ku pariye pis wategbete ahawkan ay amadga inin, ayta inugiktak hawwata wategbetnata nihawkan.

²⁰ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothe:

—Ka yi muwaka kinetihwa ta gitkis hiyeg ku nahnewa ku pariye Uhokri gikanyan adahan yikumaduketni.

Jesus Kinetihwa Amin Gimiremni
Mk 8.31; Lk 9.22

²¹ Ayteke ariwnteke ini han pitatit, ig Kiyapwiye Jesus kapusa akkamnih wothu huwewe amin ku pariye nemnikumpiye gimkanit. Ig awna wothu:

—Amawka nah danuh atere Jerusalém, nah hiyá mbeyne kaayhsima aygenek ay giwakukis nerras uwewkistenwiw gikakkis muwpeg kiy- atyepwi, gikakkis nerras kannuhekeputnepwi. Ayteke nah umehpikanek. Henneme amamnam hawkri nah kannikasaka ariw numiremnik.

Pedru Mpithepye Jesus Ariw Gimiremni
Mk 8.32

²² Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig wewkiswa gikak atakesa aynessa adahan ig awnene git. Ig awna:

—Kiyapwiye, ka muwaka awna inakni henne. Uhokri ka isaksati ini mbayka adahan in danuh ta pit.

²³ Ig awna inakni henne, igme Kiyapwiye Jesus wagers giduhya gimkat kiyapwiye Pedru, ig awna git:

—Pes ayteke, Satanás. Simawh, pis ka awna inakni akakma Uhokri gihiyakemni. Pis awna akak gihiyakemnikis hiyeg amadgaya inin. Ku samah pis kinetihwa inakni numinhu pis mpi- than adahan nah ka keh Uhokri gibetki. Amun ini pis humaw nuthu kewa pahow tipbe ku pariye ik adahan nah tes nipitit nah tuguhe dunibdipinek.

Amawka Wixwy Miyeh Upitwiy

Mt 10.37; Mk 8.34; Lk 9.23, 14.25; Jo 12.26; Rom 15.1; 1 Kor 10.23; Gál 5.24; Fil 2.4; 1 Ped 4.1; Apok 12.11

²⁴ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothu madikte usuh gikannuhnipwi. Giwn:

—Ku pahapwi wageswekerepye nuhiyega, amawka ku ig ikise gidahan gibetki. Amawka ku ig umahkise gihiyakemni amadgaya inin ke wotbe ig daddahkiswinbe ta aminat ahbe. Amawka ku ig ikaw hawwata ke nahbe. ²⁵ Mmanawa pahapwi ku pariye kiyé gipitnen, iggi biyuknek giw Uhokri adahan apanenekwa. Pahapwime ku pariye miyehe gipitwa ndahan, iggi aymuhwanek gimun Uhokri adahan apanenekwa. ²⁶ Ku pahapwi darih madikte igiska amadgaya inin henneme ku ig biyuke giw Uhokri, amun ini nikwe ini igiska waditnepyenen gidahan. Yuma ariknawnama igiska ik adahan kawenyene pahapwi gidehetni akiw. ²⁷ Mmanawa aysawnemenek nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah aytanek gikakkis nuhiyegapu ahj gikak Wigwiy gikiythani. Nah danuh atan, nah ikí madikte hiyeg gitiwnikis pakekunawa akak ku samah gikehnikis ay amadga inin. ²⁸ Kennesa ndawnhan adahan nah yikumaduketni, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. Yaytak ku pariye ay ku akak inin, apit yis miyá yis hiyapninek. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

17

Jesus Uniyehwa Ghipak

Mk 9.2; Lk 9.28

¹ Ayteke ariwnteke ini puguhkuna hawkri, ig Kiyapwiye Jesus iwé kiyapwiye Pedru gikak amekene Tiyağumni gikak gisamwi kiyapwiye João adahan igkis tipik gihapti. Igkis wagehe ta apitit pahá waxri imuwadnene. Igkiswonakis aygé.

² Ayge gimunkis ig uniyehwe ghipak nawenéwa akiw. Gihepka amuwe ke kamuwbe, gisimsa wageswe barewye ke kabutnikibe kaahawnasima.

³ Ayteke pahaye adahan amekene Moís gikak amekene Eliyas igkis hiyapkiswe atere gitkis. Igkis ayge kinetihwenes gikak Kiyapwiye Jesus.

⁴ Igme kiyapwiye Pedru hiyapni henne, ig awna ta git Kiyapwiye Jesus. Giwn:

—Kiyapwiye, kibeynekata wixwiy ay kabubuk apim inin. Uyay msakwa ay. Ku pis muwaka, nah keh mpana paytbetyanyupwi ay. Pahá pidahan, paháme gidahan kiyapwiye Moís, paháme gidahan kiyapwiye Eliyas.

⁵ Ku samah ig awnempiye inakni yuwit henne, pahaye adahan pahá ukuhne kaneamuwyisima biyuhe ta gipititkis. Ayteke pahá ikupimnat awna gitkis aytontak abetitak ini ukuhne. In awna:

—Ner nukamkayh nubetki. Ig keh nah batek kaayhsima. Ataybiswanabay git.

⁶ Igkisme gikannuhnipwi timapni inakni henne, igkis tuguhkiswa mabuw ta waygboit, igkis wakaymnibdi mpiynepepye.

⁷ Igme Kiyapwiye Jesus atere gitkis, ig daxriki. Ig awna gitkis:

—Kannikawnay. Ka yi muwaka apis.

⁸ Igkisme sarayh gipegyikis atere, igkis iwasa. Yumehe nerras piyanenene gikebyikis. Igwo Kiyapwiye Jesus msekwe ayge gimunkis.

⁹ Ayteke nikwe igkis muhuke apititak ini waxri imuwadnene. Igkis muhukempi, ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis. Giwn:

—Ka ba yi kinetihwa ta gitkis hiyeg aynesnima amin ku pariye yihiypan ku apim inin. Ka yi muwaka kinetihwa nimin he ku aysawnemenek nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kannikew ariw numiremninek. Ariwnteke ini nikwe ik adahan yis kinetihwa nimin.

João Batista Kewa Amekene Eliasbe

Mt 11.13; Mk 9.11

¹⁰ Igkisme ayapri:

—Kiyapwiye, ku pis Cristo, ku pis Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni, mmahki nerras kannuhekeputnepwi awna: “Amawka ku amekene Elias ig kit danuh atan giw Cristo?”

¹¹ Igme kaytwa giwnkis:

—Hennewa in. Pahapwi kene amekene Eliasbe ig kit ayta adahan ahegbetepye madikte napithu. ¹² Ihanabay inakni nuwnhu. Ayipa ig kuwis danuh atan. Henneme ig mahikohpika. Hiyeg ay arewha git ku samah gimawkanitnenes. Nah hawwata akiw, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, aysawnemenek nah hawwata hiyá mbeyne ay giwakukis.

¹³ Igkis gikannuhnipwi timapni henne, metakwa igkis pukuha ku ig kinetihwene gimin amekene João Batista ku ignewa ku pariye ner pahapwi kene amekene Eliasbe.

Jesus Pekkis Wapitye Gipititak Pahapwi Bakimni

Mk 9.14; Lk 9.37

¹⁴ Ayteke ariwnteke ini igkis diyuhe ta gitkis nerras hiyeg kabubuknene. Igkis danuh atere, pahapwi awayg danukwa kennesa git Kiyapwiye Jesus. Ig paberetusaw gikimpuit. Ig awna git:

¹⁵ —Kiyapwiye, uyá amnih nukamkayh. Ig nuwiskewenpiye. Ig hiyá mbeyne kaayhsima mmanawa kibereput ig tuguh ta abetit tiket ig tuboh ta ahakwat un. ¹⁶ Kuwis nah waxepri ta gitkis pikannuhnipwi henneme igkis ka hiyá gimakniwak.

¹⁷ Ig Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna git:

—Aa, yis hiyeg taraksapye amadgayapu inin. Mmahki yis kane kamaxwa aynesnima gipitit Uhokri? Aysaw akebyi hawkri yimawkan nah msakwa ay yikak nah kiyaknihwa yikak juktah yis kamaxwa gipitit Uhokri? Kuri waxwa pikamkayh ayta numkanit.

¹⁸ Igme ihe giwn. Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus himehe ner wapitye. Igme wapitye pese gipititak. Aynewa ig bakimni makniw.

¹⁹ Ayteke ariwnteke ini usuh gikannuhnipwi atere git Kiyapwiye Jesus usuhwo. Usuh ayapri:

—Ya usuh? Mmahki usuh ka hiyá apukwak ner wapitye?

²⁰ Igme kaytwa wownhu:

—Awaku yis ka kamaxwa gipitit Uhokri kiyesradima. Ihanabay inakni nuwnhu. Waké yis kamaxwa gipitit aynesnibe akiw, nikwekam madikte yayapni humaw yitkam. Hiyawa

yikamaxwan nopsesniyene ayesri ke pahow amutribe ayakbe ke “mostad” ayakbe, hiyawa in aynessanen henneme yayapni humaw yitkamnek. Yis ikkam adahan yis awna ta arit inin waxri imuwadnene: “Waxri, pis higihwa ayteke. Su tahhan atere.” Pase yis awna inakni, in higihwakam ayteke. Yuma ariknawnama mahikokam yidahan. ²¹ Henneme akebyi ner wapitye yis ka hiyá gipukwak hennentima kema inima. Amawka ku yis piriyepekaw kaayhsima. Amawka ku yis kiyé Uhokri akak yimaxhawni.

Jesus Kinetihwa Akiw Amin Gimiremni

Mk 9.30; Lk 9.43

²² Ayteke ariwnteke ini usuh gikannuhnipwi pahadguhwa atere git ayhté Galiléyamnaw. Ayge ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothu:

—Aysawnemenek nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kamaykiswikaneke ta gitkis hiyeg amadgayapu inin. ²³ Apim ini igkis nuwmepten. Henneme amamnam hawkri nah kannikaw akiw ariwntak numiremnineke.

Usuhme gikannuhnipwi timapni henne, usuh msekwe barukibet.

Jesus Katiwnih Uhokri Gipin

²⁴ Ayteke ariwnteke ini usuh tipik gihapti Kiyapwiye Jesus, usuh danuh ta apitit paytwempu Kafarnawh. Ayge hiyeg patiptak kiyapwiye Pedru. Igkis ahiwkeputnepwi karukri adahan ini leglis kewye Uhokri Gipin. Igkis danuh ta git kiyapwiye Pedru, igkis ayapri:

—Mmah pikannuhten mmah ig ka katiwnih Uhokri Gipin?

²⁵ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwnkis:

—Ihi. Ig katiwnih.

Ayteke ig tipik kinetihwa gikak Kiyapwiye Jesus. Ig pareke atere paytrikut. Henneme apit ig awna, ig kit Kiyapwiye Jesus awna git. Giwn:

—Simawh, mmahki pipewkan? Kitki gupelma amadgaya inin ayá karukri adahan katiwnih ladwan? Ba ig ayá gitkis ghiyegapu? Ba kawk ba ig ayá gitkis nawenépwinen?

²⁶ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwn:

—Ig ayá ta gitkis nawenépwinen.

Igme Kiyapwiye Jesus awna:

—Nikwe Uhokri gikamkayupwi ka muwaka katiwnih adahan parak ta gipinekut Uhokri. Nahnewa Uhokri gikamkayh. Nah ka kis adahan nah katiwnihni. ²⁷ Henneme ka sam. Uyay ka kiyimwih nerras ahiwkeputnepwi karukri. Ku wis ka katiwnih Uhokri Gipin, gitkis wis ka kiyatin. Uyay ka kiyimwihgikis henne. Ataknaba ta ihapkat. Padaknaba pipuh ahakwat un. Pitatye pis ipuha im, pis woka gibiy. Ayge pis utinek pahamku kirehka. Akak no pis katiwnih ndahan, pidahan.

18

Hiyeg Tuwatapye Ignesnewa Kiyatye Giwtrik Uhokri

Mk 9.33; Lk 9.46; Fil 2.3; 1 Ped 3.4, 5.5

¹ Apiminewa ini usuh gikannuhnipwi pahadguhwa atere git Kiyapwiye Jesus, usuh ayapri:

—Pariye hiyeg pi kiyatte abet Uhokri gikumadukan?

² Ig timapni henne, ig humeke pahapwi bakimni ayta gimkat. Ig tabirasig wowtriknewa.

³ Ayteke ig awna wothu:

—Ku yis ka wages yihiyakemni adahan yis ikaw kewa bakimnaybe, yis ka kawihiti Uhokri gikumadukan. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennenwatbaki in. ⁴ Henneme ku pahapwi yaytak ikaw ke wotbe ig yumahbe gikiythanibe ke ner bakimnibe, ignewa ku pariye pi kiyattenene hiyeg abet Uhokri gikumadukan. ⁵ Hawwata akiw ku pahapwi amnih pahapwi bakimni kene nerbe ndahan, amun ini nikwe in ke wotbe ig kuwis amnihun. ⁶ Henneme ku pahapwi taraksase pahapwi bakimni nopsesniye ku pariye kamaxwene nupitit, iggi katiwnihninek. Ig utinek mbayka pi mbyte akiw giw pahapwi ku pariye wanek-wika gibitamna akak pahow tip nopsadnano adahan ig padekwika gamihawnite parawhokwa ig aniksew.

Ku Pahapwi Taraksase Pahapwi Iggi Uti Mbeynenek

Lk 17.1; Rom 1.32; 1 Kor 9.12; 2 Ped 2.1, 18

⁷ —Akayih. Hiyeg amadgaya inin hiyá mbeyne kaayhsimanek awaku ba akebentenwa gitaraksaseptenkis ay amadgapu inin. Ka sam. Pugamawka hiyeg kataraksasepten. Henneme ku pahapwi hiyeg taraksase pahapwi, ig katiwnihninek, ig hiyá mbeyne kaayhsimanek.

Pi Kabayte Pis Hiyá Mbeyne Ay Mpinekata Pis Hiyá Mbeyne Ayhté Abet Tiket

Mt 5.29; Mk 9.43

8 —Battukawnaba adahan pis apuriw pihiyakemni adahan pis ka taraksa. Ku pis me tarakset me akak piwak akak pikugku, pi kabayte pis bukihpín padekwin mpinekata pis tarakse. Mmanawa aysawnemenek pis katiwnih pitaraksannek. Pi kabayte pis aymuhwa gimun Uhokri mawokuh yumanene pikugku mpinekata pis padekwika piwoknamte piwak pegbakte pikugku ta abetit eggu tiket dehetniki. ⁹ Ku pis me tarakset awaku pis ipeg arimkat ku pariye arikna kane kabay, pi kabayte pis wareke piwtyak pis padekwin mpinekata pis tarakse. Mmanawa pi kabayte pis aymuhwa gimun Uhokri mowtíh mpinekata pis padekwika pegbakte piwtyak ta arimkanit ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki abet tiket.

*Patuwesbuhka Yuwit Amin Muttuh Biyukwiye
Lk 15.4*

¹⁰ —Apuriwnabay ku samah yihiyakemni. Ka yi muwaka ikaw kabaytema giw pahapwinama bakimni. Ayhté inugik ahj gidahankis apanenekwa tabirbet ay gipetun Wigwiw inugikyene adahan igkis ekkenes git nerras ku pariye kane kiyatha gapuriwnikis bakimnay. Hennewatbaki igkis. ¹¹ Igkis bakimnay kagipigikissima nuthu kewa muttuh biyukapyebe. ¹² Ku pahapwi kadahan kaayhsima gipig muttuh, madikawku madikwa (100) gikebyikis, ku pahapwiwa gipig kiduhe hampa arimkanit biyukwiki, pariye yipewkan ig awayg keh? Ig ikise gipig akebyupwi (99) ayge apit waxribdi, ig ta ipegepye gipig ku pariye kiduhe

hampa arimkanit biyukwiki. ¹³ Ku ig utepri, ig pi batekte akak ku samah gipig biyukwiye ay gimun akiw mpiya ku samah ig batek akak nerras gipig akebyupwi (99) ku pariye ka kiduhati hampa arimkanit biyukwiki. Hennewatbaki ig batek. ¹⁴ Ig Wigwiy inugikyene hawwata ig ka hiyepkere pahapwinama bakimni biyuk.

Ku Pahapwi Tarakse Pikak, Akkanaba Gitaraksan Git

Lk 17.3; Gál 6.1; 2 Tess 3.15

¹⁵ —Ku pikebyi tarakse pikak, amawka pis ta akka gitaraksan git. Ka ba akkin ta gitkis nawenépwima hiyeg. Henneme pis akkin ta git ig pahapo. Ku ig ihe piwn ku ig awna: “Hennewa nah tarakse”, nikwe apim ini yis wadithebdih yihawkan. ¹⁶ Henneme ku ig ka timepkere piwn, pis ataknaba kinetihwa gikak pahaynewata akiw. Pis iwá ba pahapwi ba piyana hiyeg adahan igkis ateknes pihapti adahan igkis payapetni ekkenes gitaraksan git adahan igkis pitemwera. Mmanawa Uhokri gannasan awna:

“Ku piyana utemwera ku giwnkis tuguh hehpekwiye, nikwe ik adahan wis iha inakni giwnkis.”

¹⁷ Henneme ku ig ner pahapwi kawmata timepkere giwnkis, nikwe pis akka gitaraksan ay gipetunkis madikte Uhokri gihiyegapu adahan igkisme ikenes gihiyakmni. Ku ig kawmata timepkere giwnkis, nikwe hiyawa pis keh gikak ku samah pis keh gikakkis hiyeg kane Uhokriyanpuma gikakkis hiyeg kane kibeynepwima.

Ku Pariye Yis Wanegbeta Ahawkan, Ayta Inugiktak Wanegbetnata Nihawkan

Mt 16.19; Jo 20.23

¹⁸ —Ku pariye yis wanegbeta ahawkan ay amadga inin, ayta inugiktak hawwata wanegbetnata nihawkan. Hawwata akiw ku pariye yis wategbeta ahawkan ay amadga inin, ayta inugiktak hawwata wategbetnata nihawkan. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in. ¹⁹ Hawwata akiw ku piyanmowa hiyeg tuguhkis gihiyakemnikis hehpekwiye adahan ku pariye gayapnikis git Uhokri, nikwe ig Wigwiw inugikyene keh ku samah gayapnikis git. ²⁰ Mmanawa ku kinney hiyeg pahadgupu nuwaprik, ba piyanmowa gikebyikis ba mpanmowa gikebyikis, amun ini nah ayge gikakkis.

Amawka Wis Bayahmina Hiyeg Ariw Gitaraksankis Ukak Kibereput

Mt 6.14; Lk 17.4; Ef 4.32; Kol 3.13

²¹ Ayteke ig kiyapwiye Pedru danukwa atere git Kiyapwiye Jesus. Ig ayapri:

—Kiyapwiye, aysawput amawka nah bayahmina nukebyi ariw gitaraksan nukakhu? Ba ntewnehkerput?

²² Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Kawa. Ka ntewnehkerputnama. Amawka pis bayahminig ariw gitaraksan pikak kibereput mpiya ku pariye pis hiyá apuka, ntewnehker madikwaput ntewnehkerput akiw.

Yuwit Patuwesbukha Amin Pahapwi Ku Pariye Ka Bayahmina Pahapwi

23 —Nah akkrite pit abektey amin ku samah Uhokri gikumadukan. Minikwak pahapwi ikiparat iwasepye gihiyegapu gimatiwnihnikis git. 24 Pase ig kapusa, pahapwi awayg waxepka atere git ku pariye matiwnihpig kaayhsima karukri, madikawku mil (10.000) kirehka nopsadnano karukri wahano seyno. 25 Ig ner awayg yumahwa gikakura kiyesradima adahan ig katiwnihpiye ini gimatiwnihni git. Igme gikipara hiyapni henne, ig gipiyukiswitni adahan bukitka payak gukak gihayo gikakkis gikamkayupwi payak akak madikte gewkanbet adahan katiwnihkiswiye ini gimatiwnihni git. 26 Igme ner awayg paberetusaw gikimpuit gikipara. Ig amnihswe git. Giwn: “Uyá amnih kiyaknihwa nukakhu. Nah katiwnih madikte numatiwnihni pitnek.” 27 Igme gikipara hiyapni henne, ig amnihpig. Ig hiyak ku ig ka hiyá asamanak diyuhkis gikakura awenyan. Nikwe ig bayahminig ariw madikte gimatiwnihni git. Ig isahkiswig tipik. 28 Igme ner gihiyega apigkune ahin, ig patiptak gikak pahapwi awayg igwata ihiyegat. Igme ner awayg matiwnihpig aynessa karukri, sah (100) kirehka nopsesniyo karukri wahano seyno. Igme hiyapni henne, ig kamaxwig ig pidikwig gibitamna. Ig awna git: “Katiwnih pimatiwnihni nuthu kuri.” 29 Igme ner awayg hiyapni henne, ig paberetusaw ta gikimpuit. Ig amnihswe git. Giwn: “Uyá amnih kiyaknihwa nukakhu. Nah katiwnihpepnek.” 30 Igme ka kiyaknihwa gikak aynesnima. Ig padakkiswig agikut parakseket he ku aysaw ig katiwnih gimatiwnihninek. 31 Nerrasme hiyeg igwata

ihiyegat ignes hiyapni henne, igkis wakaymnibdi kaayhsima. Nikwe igkis tipik ta git gikiparakis. Igkis danuh atere, igkis kinetihwa madikte git. ³² Ig gikiparakis timapni henne, ig watiha ner gihiyega. Ku aysaw ig danuh atere, ig awna git. Giwn: “Pis mbeyepye hiyeg! Nah kuwis bayahminep ariw madikte pimatwinihni nuthu. He pamnihkanen nah amnihpep awaku pis amnihswa nuthu. ³³ Mmahki pis ka amnih piyaki hiyeg hawwata ku samah nah amnihpep? Kiskama pis bayahminig.” ³⁴ Ayteke ig gikipara kaayhsima dagawne git. Ig ikaksig ta agikut parakseket adahan ig hiyepne mbeyne juktah ku aysaw ig katiwnih gimatiwnihni git madikte. ³⁵ Hennewa Wigwiw inugikyene keh gikakkis madikte hiyeg. Ku yis ka bayahmina yiyaki hiyeg ariw gitaraksankis yikak apititakma yiyakni, ayge nikwe ig Uhokri keh yikak hawwata ke ner ikiparatbe.

Hennawatbaki ig Kiyapwiye Jesus awna git.

19

Maytwawka

Mt 5.31; Mk 10.1; Lk 16.18; 1 Kor 7.10

¹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus tipik apititak Galiléyamnawtak. Usuh tipik gihapti. Usuh diyuh ta apitit Judeyamnaw pahambakaytak warik Jordawh.

² Ig Kiyapwiye Jesus danuh atere, kaayhsima hiyeg makeke gihapu butte. Ayge ig piyihpigkis.

³ Ayteke gaytakkis farisewkis danuh atere git. Igkis ayaptig adahan gihikekten ba ig awna yuwit taraksebetnama. Igkis ayapri:

—Ba wadit adahan wis isaksa pahapwi mayta gihayo, ku aysaw ig maytwekerepye?

⁴ Igme kaytwa giwnkis:

—Mmah yis kote ipegbohate Uhokri gannasan minikweknene? In awna:

“Humawkariwka ig Uhokri keh hiyeg humaw awayg gukak tino.”

⁵ Ayteke nikwe ig Uhokri awna:

“Ku aysaw pahapwi awayg maripkaw, ig tipik giw gig gukak ginag. Ig hamah gukak gihayo. Amun ini nikwe egkis piyamate humaw pahapwiwa gupitkis pawtak.”

⁶ Ayge nikwe ke wotbe egkis pahapwiwatbe. Amawka ku hiyeg amadgaya inin ka ibakhasa ku pariye Uhokri hamahkise pawtak.

⁷ Igekisme ayapri:

—Mmahki nikwe ig amekene Moís awna:

“Ku pahapwi maytepye gihayo, amawka ig iki gut pahak kagta ku pariye awna: ‘Pis ka nuhayama akiw’. Ayteke nikwe hiyawa ig maytepru.”

⁸ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Ig amekene Moís isaksa yis mayte yihayo awaku yis yidahniskata ihpa Uhokri giwn. Hennemine minikwak humawkariwka ka hennema.

⁹ Kurime nikwe nahme awna yit, ku pahapwi mayta gihayo waditnepyenen eg ka powkemni-hwa, ku ig maripkaw gukak pahapuwa tino akiw, amun ini nikwe giwtrik Uhokri ig kuwis powkem-nihwe gukak.

¹⁰ Usuh gikannuhnipwi timapni inakni giwn henne, usuh awna git:

—Ku wixwiy awaykemni ku ka hiyá wixwiyma mayta uhayoyi henne, nikwe pi kabayte wixwiy ka maripkaw.

¹¹ Igme kaytwa wownhu:

—Hennewa. Henneme ka madiktema awayg amapa inakni yiwn. Ignésua ku pariye ikaka ta gipititkis adahan igkis msakwa mahayo, igkis amapin. ¹² Ay arakembet ku pariye mpitha pahapwi adahan ig ka daxtasaw gut tino. Gaytakkis hiyeg aytniyewa gitkis henne. Gaytakkisme hiwhka gapitkis hiyeg adahan igkis ka hamah gukak tino. Gaytakkisme giwntekneswa msakwa mahayo adahan igkis ekkene Uhokri gikumadukan. Ku pahapwi amapin, hiyawa ig amapin.

Jesus Kiyé Uhokri Gidahankis Bakimnay

Mk 10.13; Lk 18.15

¹³ Ayteke hiyeg danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Igkis waxe gikamkayhkis ta git adahan igme sarayh giwak ta gipititkis adahan ig kiyene Uhokri gidahankis. Usuhme gikannuhnipwi hiyapni henne, usuh awna gitkis adahan igkis ka ayta sigimwihgi.

¹⁴ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna wothu:

—Isaksanabay bakimnay ites aytnite numkanit. Ka yi muwaka mpitha bakimnay. Mmanawa ku pariye hiyeg gihiyakemnikis kene bakimnibe ignesnewa ku pariye kawih Uhokri gikumadukan.

¹⁵ Ayteke nikwe ig sarayh giwak ta gipititkis. Ig kiyé Uhokri gidahankis. Pisenwa ig tipik.

*Mahiko Hiyeg Igisapye Isamtaw
Mt 13.22; Mk 10.17; Lk 12.15, 18.18; 1 Tim 6.6;
Tiyagu 5.1*

¹⁶ Apim ini pahapwi awayg takwaye danuh atere git Kiyapwiye Jesus. Ig ayapri:

—Kiyapwiye, uyá akki nuthu. Pariye kabayka nah keh kuri adahan nah utí dehetniki gimun Uhokri adahan apanenekwa?

¹⁷ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Mmahki pis ayapun amin kabayka? Ay pahapwinen ku pariye keh kabayka. Ignewa Uhokri. Ku pis muwaka utí dehetniki gimun Uhokri, ihpanaba Uhokri gikumadukan.

¹⁸ Igme awayg ayapri:

—Pariyeke ini gikumadukan?

Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ka muwaka umah hiyeg. Ka muwaka powkemnihwa. Ka muwaka amepwi. Ka muwaka wasaymhaw. ¹⁹ Kiyatha pig. Kiyatha pinag. Batek gikakkis piyakiywi hiyeg hawwata ku samah pis batek akak pipit.

²⁰ Igme takwaye awna git:

—Nah kuwis ihpa madikte. Pariye muwaka nuthu akiw adahan nah keh?

²¹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ku pis muwaka keh apigkutaprik ku samah Uhokri gimawkan, su tipik piyuk pewkanbet madikte. Ayteke nikwe pis ikí akakurapig ta gitkis madiptapye. Ayge nikwe pis utí kaayhsima igiska ayhte inugiknek. Ayteke pisenwa papiykan pewkanbet pis ayta wew nukakhu.

²² Igme takwaye timapni henne, ig wakaymni ig barukiswe kaayhsima mmanawa ig kaayhsima

gewkanbet ay gimun. Ig apise ku nawenétke ig biyuk akak ini gewkanbet. Aydyé ig tipik.

²³ Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna wothu gikannuhnipwi. Giwn:

—Kaayhsima mahiko adahan hiyeg igisapye kawih Uhokri gikumadukan. Hennewatbaki in.

²⁴ Nah awna inakni pahaynewata akiw. Ku yis hiyá ku mahiko adahan pahapwi puwikne “kamelu” parak mapiya apuriku pahat kakus amiyokni, in pi mahikote akiw adahan pahapwi igisye parak ku kiney Uhokri gikumadukan.

²⁵ Usuh timapni henne, usuh wakaymnibdi mpiynepepye. Usuh awna:

—Ta wothu ku pahapwi igisye, in arakak ku ig kibeyne giwtrik Uhokri mmanawa ig kabunuga gikak Uhokri. Ku mahiko henne adahan igisapye danuh git Uhokri, nikwe yuma hiyeg amadga wayk danuhne git Uhokri.

²⁶ Igme Kiyapwiye Jesus sarayh gipegyi ta womkanit. Ig awna ta wothu:

—Madikte hiyeg ka hiyá ignesma danuh git Uhokri ku ka igma Uhokri amnihgikis. Henneme madikte arikna ka mahikonama gidahan Uhokri.

Ku Pahapwi Ikise Madikte Giharit Jesus, Ig Uti Nikwe Kaayhsima Akiw

Mk 10.28; Lk 18.28

²⁷ Igme kiyapwiye Pedru awna git:

—Usuh kuwis ikise madikte wewkanbet adahan usuh wewne pikak. Pariye usuh uti nikwe?

²⁸ Igme Kiyapwiye Jesus awna wothu:

—Aysawnemenek abet nukune hawkri nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah

bat akak madikte nukiythani amadga nepwi kiyatyo ku kiney adahan nah hiyekne gikakkis hiyeg. Apim ini yis ku pariye wewnepwi nukakhu yis hawwata batebdeweknene amadga yepwi kiyatyo madikawku akebyi akak pisaya arawna (12) adahan yis hiyekne gikakkis nerras hiyegipiyenepwi israelyenepwi madikawkunene gikebyikis gikakkis piyana gawnakis (12). Ihanabay nuwnhu. Hennewatbaki in. ²⁹ Madikte hiyeg ku pariye ikiswiye gipinkis, gikakkis gikebyupwi, gigkis, ginagkis, gikamkayhkis, giwasrakis, ku igkis ikiswiye madikte adahan igkis ayta nuharit, igkis utí nikwe pi kibite akiw, madikawku madikwa gukebyikis (100) akiw. Hawwata igkis aymuhwanek gimun Uhokri adahan apanenekwa. ³⁰ Henneme ka yi muwaka ikaw kiyatte mpiy pahapwi awaku ini. Mmanawa aysawnemenek kaayhsima hiyeg ku pariye ikaka pi kiyatte mpiy pahapwi, aysawnemenek ignes ka mpiya pahapwinama hiyeg. Hawwata akiw kaayhsima hiyeg ku pariye ikaka yumanene gikiythanikis ay amadga inin, aysawnemenek yuma hiyeg pi kiyatte mpiyigkis.

20

Was Akipara Katiwnih Gihiyegapu Hehpekwiye Gitiwnikis

¹ —Nah akkrite yit nawenéwa abektey amin ku samah Uhokri gikumadukan. Minikwak pahapwi was akipara tipik hawkanawa adahan ipegpene hiyeg adahan igkis kannipwiyes amadga giwasra. ² Ig uté hiyeg, ig awna gitkis: “Uyay kannipwi ndahan mataytak. Nah katiwnihpey ku samah

hiyeg gibetratunkis katiwnih. Nah ikí yit pahamku karukri seyno yitiwni. Ba kabay yit?" Igkisme kaytwa giwn: "Thi, in kabayhtiwa wothu." Ayteke nikwe ig awahkiswigkis ta wasamdakat. ³ Ariwnteke ini inute kamuw, ig tipik danuhpene ta higiwkat. Ayge ig utí hiyeg he tabirenen. ⁴ Ig hiyapni henne, ig awna ta gitkis: "Yis hawwata ik adahan kannipwi amadga nuwasra. Su yi atak atere. Nah ikí yitiwni ku samah in kabay nuthu." Igkisme tipik wasemdekete. ⁵ Ariwnteke ini puwipka abet, ig ner was akipara keh hawwata akiw. Ariwnteke ini daraka kamuw, ig keh hanapawata akiw. ⁶ Ayteke ariwnteke ini arimkat aygetwiki, ig tipik ta higiwkat akiw. Ayge ig uté nawenépwi hiyeg akiw, igkis he tabirnene ayge. Ig hiyapni henne, ig ayaprikis: "Mmahki yis he tabirenen ay amadga higiw mataytak?" ⁷ Igkisme kaytwa giwn: "Awaku yuma hiyeg ikí wannipwi." Igme hiyapni henne, ig awna gitkis: "Yis hawwata ik adahan kannipwi amadga nuwasra. Su yi atak atere." ⁸ Ayteke ariwnteke ini aygete kuwis, ig was akipara awna ta git akapriwten karukri. Giwn: "Watihanaba madikte nuhiyegapu. Katiwnihnigkis. Katiwnihnaba igkis kit nerras ku pariye parak buttit abet annipwit he pis danuhe ta gitkis nerras pitatyepwi parak." ⁹ Igme akapriwten karukri timapni henne, ig ihe giwn. Ig watihe gihiyegapu. Igkisme danuh atere, igme gikatiwnihpitnikis. Nerras ku pariye parak arimkat aygetwiki igkis daxnekwiye pahamku karukri seyno. Henne ig katiwnihape madikte gikipara gihiyegapu. ¹⁰ Ayteke metakwa nerras ku pariye kit parak

abet annipwit igkis danuh atere adahan daxwiyes gikakurakis. Gipewkankiskam igkis dax pi kiyeste gitiwnikiskam. Henneme igkis dax hawwata pahamku karukri seyno. ¹¹ Igkis hiyapni henne, igkis awnebdi ta git ner gikiparakis. ¹² Giwnkis: “Kiyapwiye, pis ka keh wadit ukakhu. Nerras buttitwiyepwi igkis kannipwiye pahaywowa ler. Usuhme kannipwiye mataytak abet kamuw awahni. Henneme pis katiwnihpigkis hawwata ku samah pis katiwnih usuh.” ¹³ Igme kaytwa pahapwi giwn: “Nukagmada, nah ka kinsipi. Wis kuwis ahegbete unetni adahan nah katiwnihpi pahamku karukri seyno. ¹⁴ Amerepnaba pitiwni adahan pis diyuh ta pipinwat. Nahwa muwaka katiwnih nerras buttitwiyepwi hawwata ku samah nah katiwnihpi. ¹⁵ Nukakura ndahanwa adahan nah keh nikak ku samah numawkan. Ka muwaka dagawnaw adahan ini ku nah kehne kabayka gidahankis.”

¹⁶ Ayteke pisenwa gawnhan inakni yuwit, ig Kiyapwiye Jesus awna:

—Inaknibaki arakak adahan ku samah aysawnenemek kaayhsima hiyeg ku pariye ikaka yumanene gikiythanikis ay amadga inin, aysawnenemek yuma hiyeg pi kiyatte mpiyigkis. Hawwata akiw kaayhsima hiyeg ku pariye ikaka pi kiyatte mpiy pahapwi, aysawnenemek ignes ka mpiya pahapwinama hiyeg.

Jesus Kinetihwa Akiw Amin Gimiremni
Mk 10.32; Lk 18.31

¹⁷ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus ay apigku ahin tipikwiye arimkat paytwempu Jerusalém, ig pahadguhe usuh giwatnipwi (12) ta git usuhwo.

¹⁸ Ayge ig awna ta wothu:

—Kuri wixwiy wagehe ta arimkanit Jerusalém. Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kamaykiswikanek ayge ta gitkis muwpeg kiyatyepwi ta gitkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan. Ayge nikwe igkis ikaksepun adahanikwa miyaka. ¹⁹ Apim ini igkis ikepun ta giwakuitkis hiyeg kane judeyenepwima. Igkisme mahipwihpennek igkis biptepun akak tigay. Pisenwa nikwe igkis deddehpen aminat ahnek. Henneme amamnam hawkrinek nah kannikaw akiw.

Tiyagu Gikak João Ikewkere Gapitminkis Hiyeg Mk 10.35; Lk 22.24

²⁰ Ayteke ig amekene Zebedew gihayo eg danukwa atere git Kiyapwiye Jesus. Eg ayta payak gikakkis gukamkayupwi ig amekene Tiyagumni gikak kiyapwiye João. Eg paberetusaw gikimpuit Kiyapwiye Jesus, eg awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun keh ku samah numawkan pit.

²¹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa guwn:

—Pariyeki pimawkan nuthu?

Egme kaytwa giwn:

—Aysawnemenek apim ini ku aysaw pis kumadukenenek, uyá amnih isaksa nerras nukamkayupwi piyana gikebyikis adahan igkis bat ayge pihumwa ay amun ini iwetrit ku pariye pi kiyattenene. Numawkan pahapwi bat kihheptak, pahapwime bat patuwanaptak.

²² Igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis gukamkayupwi:

—Yis ka hiyak ku pariye yayapni. Aysawnemenek nah hiyá mbeyene kaayhsimanek. In ke nuthube nah higá higapka kaneatipinisima agikutak pahow goblé. Ba yis ik adahan yis higá agikutak no goblé hawwata ke nahbe?

Igkisme kaytwa giwn:

—Ihi. Usuh ik adahan amapin hawwata ke pisbe.

²³ Igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Aysawnemenek yis higá ini nuhigpannek agikutak nugobla. Yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Henneme ka nawhma batahkis hiyeg ayge nuhumwa iné kihehaptak iné patuwanaptak. Ini iwetrit kanenikiythanisima ini gidahankis nerras ku kadahan Wigwiw kuwis ahegbetin.

²⁴ Usuh Jesus giwatnipwi asemne madikawkunene ukebyi, usuh timapni henne, usuh hahhayruke gikakkis nerras piyananene gikebyikis amekene Tiyagumni gikak kiyapwiye João.

Amawka Wixwiw Ikaw Tuwatapye Ke Ibuktibe Mk 9.35; Jo 13.12; Lk 14.10, 18.13, 22.25; Rom 12.3, 10, 16; Ef 4.2; Fil 2.3; Tiyagu 4.6; 1 Ped 5.3

²⁵ Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig pahadguhe usuh madikte git. Ig awna wothu:

—Ka yi muwaka ikaw gapitminama pahapwi. Yis kuwis hiyak nerras ikiparat amadgayapu inin gihiyakemnikis, ku samah igkis ikaw gapitminkis gihiyegapukis, igkis kabukhewpi gitkis.

²⁶ Yisme ka hennema. Yidahan nawenéwa. Ku

pahapwi yaytak humewkere yapitmin madikte, amawka ig ka kabukhaw yit. Amawka ku ig ikaw ke wotbe ignewa yibukbe. ²⁷ Ku pahapwi yaytak humewkere kiyatye hiyeg giwtrik Uhokri, amawka ku ig ikaw ke wotbe ig yumahbe gikiythanibe ay amadga inin. ²⁸ Amawka ku yis ikaw hawwata ke nahbe. Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah ka ayta adahanma hiyeg keh kabayka ndahan henneme nah ayta adahanikwa nah kehne kabayka gidahankis hiyeg. Hawwata akiw nah ayta adahan nah umahkiswa gidukwenaprikkis hiyeg kahadbe ignes isamtaw.

Jesus Makniwa Piyana Motapye

²⁹ Ku samah usuh peswiye apititak paytwempu Jerikó, kaayhsima hiyeg makeke gihapu Kiyapwiye Jesus.

³⁰ Apiminewa ini piyana gikebyikis motapye bat ayge ahinmu. Igkis kinetni Kiyapwiye Jesus gak ku ig mpiyepye. Igkis timapni henne, igkis kabiman git:

—Kiyapwiye, pis ukipara hawwata ke amekene Davibe. Úyá amnih usuh.

³¹ Nerras hiyeg ku pariye pahabunene ayge igkis timapni henne, igkis himehpigkis. Igkis awna ta gitkis:

—Ka yi muwaka kabiman henne.

Igkisme pi kabimenpipa akiw. Igkis awna:

—Kiyapwiye, pis ukipara hawwata ke amekene Davibe. Úyá amnih usuh.

³² Ig Kiyapwiye Jesus timapni inakni gabimankis henne, ig msekwe. Ig watihpigkis ayta git. Igkisme danuh atere, ig ayaprikis:

—Pariye yimawkan nuthu?

³³ Igkisme kaytwa giwn:

—Kiyapwiye, usuh muwaka usuh hiyap akiw.

³⁴ Igme Kiyapwiye Jesus amnihpigkis. Ig dax giwtyakkis, aynewa igkis hiyap. Ayteke igkis makekwepi gihapu butte.

21

Jesus Parak Ta Apitit Jerusalém

Mk 11.1; Lk 19.28; Jo 12.12

¹ Ayteke usuh tipikwiye akiw. Usuh kennesmin udawnhan arimkanit paytwempu Jerusalém, usuh danuh ta apitit pahá paytwempu nopsanyunen kewye Betfajé ayge apit ini waxri imuhgipitnene kewye Olikegpit. Ayge ig Kiyapwiye Jesus awahkiswiye piyana giwatnipwi adahan igkis ta sunepnes gidahan kaway.

² Ig awna gitkis:

—Ataknabay apitit ini paytwempu nopsanyu pahambakaytak. Parakantenwa yis hiyá pahapu kaway “jumenta”. Ayge eg wanak payak akak gukamkayh. Wataknigkis waxwanigkis atan nuthu. ³ Ku hiyeg ayge awna yit: “Mmeneki yis dax?” yisme kaytwa giwnkis: “Kiyapwiye muwakaprukis. Ig ka ayipwihwa, ig diyuhk-iswigkis atanewa akiwnek.”

⁴ Ini danuh henne kahadbe in kahayak ku samah Uhokri gawnepe awna minikwak. Ig awna:

⁵ “Awnanabay ta gitkis hiyeg siyawhyenepwi: ‘Sarayhnay yipegyi. Yikipara nemnik. Ig ayta yimkat. Ig ikewpi ke wotbe ig yumahbe gikiythanibe. Mmanawa ig ka kaniy kaway barewyema adahan giwewkisten henneme ig bat giduhyamadga pahapwi ku pariye pi mbaytenene ariw madikte ig nopsesnene kawayyan ig kaway ibukti gukamkayh.’ ”

⁶ Ayteke nikwe igkis giwatnipwi tipik. Igkis ihe Kiyapwiye Jesus giwn.

⁷ Pisenwa igkis diyuhe waxe no kaway payak akak gukamkayh ta gimkanit Kiyapwiye Jesus. Igkis danuh atere, igkis amboha gidagmanpitkis ta giduhyamadgatkis. Pisenwa ig Kiyapwiye Jesus sarayhwe giduhyamadgat ner kawayyan.

⁸ Kaayhsima hiyeg hiyapni henne, igkis awna:

—Uyay amapig kabayhtiwa. Uyay barewha ahin gapit pitati.

Igkis awasaprike ahin akak gidagmanpitkis. Gaytakkisme ihuk ahamna ke kariktimnabe. Igkis awasaprike ahin nikak.

⁹ Nerras hiyeg kabubuknene gapitkig gikakkis nerras buttitwiyepwi igkis kabiman:

—Kibeyne gidahan Kiyapwiye Jesus, ig ukiparawiy hawwata ke amekene Davibe. Uhokri gabay gikaknek ner ku pariye ayta giwaprik Uhokri. Kibeyne gidahan Uhokri!

¹⁰ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus parak apurit paytwempu Jerusalém. Madikte paytwempuyenepwi ayge igkis hiyapni henne, igkis wakaymnibdi. Igkis ayá:

—Pariyenekig ner hiyeg?

¹¹ Nerras hiyeg ku pariye kabubuknene ganwa igkis kaytwa giwnkis:

—Ner Uhokri gawnepe Kiyapwiye Jesus. Ig ariwntak paytwempu Nazaré ayhté Galiléyamnaw.

Jesus Ipukwape Piyuknepwi Agikutak Uhokri Gipin

Mk 11.15; Lk 19.45

¹² Ayteke ariwnteke ini ig Kiyapwiye Jesus pareke ta agikut ini leglis kewye Uhokri Gipin. Ayge ig ipukwape madikte nerras ku pariye piyuknepwi kakanhawka puwikne kuhipra gikakkis nerras ku pariye isimnepwi ayge. Ig tukupape gaxtenkis nerras ku pariye uniyekputnepwi karukri. Ig tukupape gepwikis nerras ku pariye piyuknepwi tukwa.

¹³ Pisenwa ig awna ta gitkis:

—Uhokri gannasan minikweknene awna:

“Inin nupinhu in piriyepekewket.”

Yisme kehne Gipin humaw amepwiye ket.

¹⁴ Ayteke ariwnteke ini hiyeg motapye danuh atere git ayge agiku ini leglis. Hawwata akiw hiyeg miyapupye danuh atere git. Ig hiyapni henne, ig piyihpigkis.

¹⁵ Ikgisme nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan igkis hiyapni henne, igkis ka batek. Ikgis hiyá ig keh kibeyne annut. Ikgis hiyá madikte bakimnay ayge ignes kabimenenes. Giwnkis:

—Kibeyne gidahan Kiyapwiye Jesus. Ig ukiparawiy hawwata ke amekene Davibe.

Igkisme timapni inakni henne, igkis dagawn-hewbet.

¹⁶ Ayge nikwe igkis awna ta git Kiyapwiye Jesus:
—Ka ba pis timá inakni giwnkis?

Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Ihi, nah timá. Mmah yis ka ipegbohatai Uhokri gannasan minikweknene ku kiney in awna:

“Pis keh juktah bakimnay nopsanyopwinene bakimnay nukupisniye ignes kabayhap kabayhtiwa.”

¹⁷ Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus ikiswigkis. Ig pes apuridak paytwempu Jerusalém. Ig danuh ta apitit paytwempu Betâniya. Ayge ig mpiyase mtipka.

*Jesus Huruhruse Pahakti Ah Adahan Arekhetni
Ku Wis Akak Ukehbetannenwa, Wis Ka Hiyá
Wisma Keh Uhokri Gibetki*

Mk 11.12

¹⁸ Hewke akiw ig Kiyapwiye Jesus diyuhpiye ta arimkat paytwempu Jerusalém akiw. Ig matipwe.

¹⁹ Ig hiyá pahakti ah akat ayge akigbimna ahin. No ah akat kewyo “figeyra”. Ig hiyapni henne, ig atere iwasene guw. Henneme ig danuh atere yuma guwisima. Ig utí he gapannenwa. Nikwe ig awna ta gut no ah akat. Giwn:

—Pis ka takunima kew akiw.

Aynewa eg huruhруп.

²⁰ Usuh gikannuhnipwi hiyapni henne, usuh wakaymnibdi kaayhsima. Usuh awna:

—Mmahki no ah akat huruhруп henne pahaye adahan?

Ku Wis Kamaxwa Gipitit Uhokri Madikte Wayapni Git Humaw Wot

Mt 17.20; Mk 11.20; Jo 14.13; Tiyagu 1.6; 1 Jo 3.22

²¹ Igme Kiyapwiye Jesus awna wothu:

—Ku yis ayá git Uhokri akak madikte yikamaxwan, ku yis hiyak ku inyerwa in yayapni git ku in humaw, nikwe madikte yayapni git humaw yitnek. Ik adahan yis keh mpiy ku pariye nah keh gukak no ah akat. Ik adahan yis awna ta arit inin waxri imuwadnene: “Waxri, pis tipik ayteke. Su padakwa ta ahakwat parawhokwate.” Pase yis awna inakni in higihwanek ayteke. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennessee in. ²² Ku yis kamaxwa ta gipitit Uhokri, madikte yayapni git humaw yitnek.

Kariwntak Jesus Utí Gikumadukan?

Mk 11.27; Lk 20.1

²³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus tipik pareke Uhokri Gipinekut. Ku samah ig kannuhekne ayge, nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis judeyenepwi giwewkistenkis igkis patiptakig atere. Igkis ayapri:

—Mmahki pis keh ini ku pariye pikehni ay? Kariwntak pis utí pikumadukan adahan pis keh henne?

²⁴ Igme kaytwa giwnkis:

—Nah hawwata ayapyi pahat ayapka. Ku yis akkamnihni nuthu, nikwe nah hawwata akkamnih yit ku kariwntak nah utí nukumadukan adahan nah keh henne. ²⁵ Uyay akki nuthu. Kariwntak amekene João Batistamni utí gikumadukan adahan ig kaywa hiyeg? Ba giwntakwatma Uhokri? Ba kaww, ba he giwntakkisnenwatma hiyeg amadgayapu inin?

Igkis timapni henne, igkis kinetihwa pawtak adahan ahegbetepyes ginetnikis. Ayge igkis awna:

—Ku wixwiw kaytwa giwn ku ig amekene João Batistamni utí gikumadukan giwntakwa Uhokri, nikwe ig awne wotwiw: “Mmahki nikwe yis ka iha giwn?” ²⁶ Henneme ku wixwiw kaytwa giwn ku ig utí gikumadukan he giwntakkisnen hiyeg amadgayapu inin, nikwe madikte nerras hiyeg ay hahhayruke ukakwiw. Mmanawa gitkis nerras hiyeg ig amekene João Batistamni ignewa Uhokri gawnepe.

²⁷ Ayteke nikwe igkis kaytwa giwn Kiyapwiye Jesus:

—Usuh ka hiyak ku kariwntak ig utí gikumadukan.

Ayge nikwe igme Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Ku samah yis ka akki nuthu, nikwe nah kawmata akki ta yit ku kariwntak nah utí nukumadukan adahan nah kehne ini ku pariye nukehni ay.

Pahapwi Iha Gig Giwn, Pahapwime Ka Iha

²⁸ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis akiw. Giwn:

—Kuri numawkan yis wategbeta nuwnhu. Minikwak pahapwi awayg ig kakamkayh piyana gikebyikis. Pahay hawkri ig danuh ta git gikamkayh eggutye, ig awna git: “Nukamkayh, ku apim inin su atak kannipwi amadga uwasra.”

²⁹ Igme gikamkayh kaytwa giwn: “Nah ka atekkere.” Henneme ayteke ig ipegminene gihiyakemni, ig awna: “Ka sam. Nah atakte.” Ig tipik ta giwasraketis. ³⁰ Igme gig atak ta git

gikamkayh buttitye. Ig danuh atere, ig awna git inwata yuwit. Igme gikamkayh kaytwa giwn: “Thi, Pa. Nah atak.” Bawa ig ka atak. ³¹ Kuri nah ayapyi. Pariyepa gaytakkis igkis piyananene gikebyikis kehe gig gibetki?

Igkis judeyenepwi giwewkistenkis kaytwa giwn:

—Ner gikamkayh eggutye.

Ayteke nikwe ig Kiyapwiye Jesus wategbeta inakni yuwit patuwesbuhka gidahankis. Ig awna:

—Kaayhsima hiyeg ku pariye yis ikiy kane kibeynepwima kaayhsima tinogben powkemnapyo egkis kit kawih Uhokri gikumadukan yiw. Ihanabay inakni nuwnhu. ³² Mmanawa kuwis ig amekene João Batistamni danuh ta yit. Ig akki yit kibeyne ahin adahan yis danuh ta git Uhokri henneme yis ka iha giwn. Nerrasme hiyeg ku pariye yis ikiy kane kibeynepwima gukakkis norras tinogben powkemnapyo egkis ihe giwn. Hiyawa yis kuwis hiyá ku samah egkis wages guhiyakemnikis henneme yis kupiknene ka wageskere yidahan yihiyakemni adahan yis iha giwn. Yis awna: “Usuh iha giwn.” Bawa yis ka ihpin.

Yuwit Patuwesbuhka Amin Akapriwten Was Kane Kibeynepwima

Mk 12.1; Lk 20.9

³³ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna pahat yuwit patuwesbuhka akiw. Ig awna:

—Ataybiswanabay. Timapnabay nawenéwa yuwit patuwesbuhka akiw. Minikwak pahapwi awayg mutuhe giwasra. Giwasra “uvapunen”.

Ayteke ig kiyaraniwhe ini giwasra. Ayteke ig atikeku pahow tip nopsadminano adahan kumuktet adahan wiwhne “uva” araku. Pisenwa nikwe ig keh apuriwket imuwad. Ayteke ig ibekhe giwasra pabakak gikakkis nerras ku pariye giwasra akapriwten. Pisenwa ig tipik ta apitit nawenéwa waxri akiw. ³⁴ Ku aysaw danuh apatyaprik amutri, ig awahkise ghihiyegapu ta giminkis nerras akapriwten was adahan igkis iwepye gamutra guw adahan ewkwiye ta git. ³⁵ Igkisme akapriwten was igkis kamaxe ghihiyegapu. Igkis bipte pahapwi. Pahapwime igkis umehe. Pahapwime akiw igkis padakte akak tip. ³⁶ Ig was akipara hiyapni henne, ig awahkis ghihiyegapu nawenépwí akiw atere pi kibite gwkwis nerras pitatyepwi. Igkisme akapriwten keh hawwata gikakkis akiw. ³⁷ Ayteke nikwe ig was akipara awahkise igwa gikamkayh ta giminkis. Ig awna: “Nawenétké ner nukamkayh igkis kiyatha.” ³⁸ Henneme nerras akapriwten was pase igkis hiyé gikamkayh ig nemnik, igkis amiyhepri. Igkis kinetihwa pawtak, igkis awna: “Nernewa was akipara gikamkayh. Uyay umehpig mpinekata kuwewanek ini was msekwe madikte gidahan. Pi kabayte wixwiy umehpig adahan was msekwe udahanwiy.” ³⁹ Ayteke nikwe igkis kamaxwig igkis tukuhtepri ayteke amadgatak giwasra, igkis umehpig.

⁴⁰ Pisenwa gawnhan inakni yuwit patuwesbuka, ig Kiyapwiye Jesus awna gitkis:

—Kuri uyay akki nuthu. Ku aysaw ig was akipara danuh atere, pariye yipewkan ig keh gikakkis nerras akapriwten was?

⁴¹ Igkisme kaytwa giwn:

—Ig umahkise nerras akapriwten giwasra awaku igkis mbeyepye gihiyakemnikis. Pisenwa nikwe ig ibakha giwasra pabakak gikakkis nawenépwiwa akapriwten akiw. Ig ikepni giwakuitkis hiyeg ku pariye iké gamutra guw ta git ku aysaw danuh apatyaprik gamutra.

⁴² Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis:

—Mmah yis ka ipegbohata Uhokri gannasan minikweknene ku samah in kinetihwa amin in-akniwata hiyakemniki? In awna:

“Hiyeg kehne pahá payt tiptiye, igkis tukuhe pahow tip. Gipewkankiskam ku eggu tip ka kawihkam. Bawa eg tip eggu pi awaygtenano ariw madikte. Eg humaw adahan payt akoksa. Igwa Uhokri ikaksig henne. In kabayhtiwa wotwiw ig keh henne.”

Hennewatbaki ig Uhokri gannasan awna.

⁴³ Inneki keh nah awna yit ku Uhokri gikumadukan iwepka yiwnek yis hiyeg judeyenepwi, in ikepka ta gitkis nawenépwi hiyegipiyenepwi akiw ku pariye ikewnepwi Uhokriyanbetnewa. ⁴⁴ Mmanawa ig Uhokri gannasan awna:

“Ku pariye hiyeg teswiye ta gupitit no tip igkis tuguhe dunibdiwarumpikisnek. Egme no tip ku eg tuguhe ta gipititkis hiyeg, batewbetwarumpi igkis.”

⁴⁵ Nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras farisewkis igkis timapni inakni yuwit patuwes-buhka henne, igkis pukuhe ku ig awna inakni yuwit giminkis ku samah igkis tukuhtepri.

⁴⁶ Ayge nikwe igkis mpiksaw giharit adahan gikamaxwitni. Henneme igkis apisemun gi-bohrikis nerras hiyeg kabubuknene ayge awaku ignes hiyeg ikiy Kiyapwiye Jesus ku ig Uhokri gawnepe.

22

Wixwiy Axnek Git Uhokri

Lk 14.16

¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna nawenéwa yuwit patuwesbuhka ta gitkis akiw. Ig awna:

² —Nah akkite yit ku samah Uhokri gikumaradukan. Ig Uhokri kewa pahapwi ikiparatbe ku pariye kehne fet adahan maripkawka gidahan gikamkayh. ³ Ig awahkis gibukpig tahhan watiha gawnasanpu. Iggisme gawnasanpu ka ayta fetya gikak. ⁴ Igme ikiparat hiyapni henne, ig awahkis nawenéwa gibukpig giminkis akiw. Ig awna gitkis: “Su yi atak akkanay ta gitkis naw-nasanpu ku nah kuwis ahegbete madikte axka. Nah kuwis umahkise nupighu pak. Nah kuwis umahkise pak akamkayupwi ku pariye aynengarudi. Madikte kuwis ahegbet. Wani igkis ayta ax nukakhu.” ⁵ Iggisme gibukpig atere uteprikis. Igkis akki gitkis inakni gikiparakis giwn. Iggisme gawnasanpu ka aminama giwkis. Igkis tipik kannipwiyekwiye. Pahapwi tipik ta gwasrakat, pahapwime tipik kannipwiye piyukket. ⁶ Iggisme gasemnekis kamaxe gibukpig. Igkis arewhe gitkis. Igkis umehpigkis. ⁷ Ayteke ig ner ikiparat hiyapni henne, ig dagawne. Nikwe ig awahkise gisuwtatapu giminkis nerras umehekeputnepwi. Iggisme umahapeprikis, igkis

bukahape gipinkis. ⁸ Ayteke nikwe ig ikiparat awna ta gitkis gibukpig: “Fet kuwis ahegbet henneme nawnasanpu ka kis adahan igkis ax nukakhu. ⁹ Su yi atak wew ta apigkut madikte ahin nopsad. Ayge yis awnase madikte hiyeg ku pariye yiwitwan ayge adahan ignes fetya nukakhu.” ¹⁰ Igekisme gibukpig ihe giwn. Igkis tipik atere apigkute ahin. Igkis pahadguhape madikte hiyeg ku pariye giwitwankis ayge, hiyeg ku pariye ikaka kane kibeynepwima payebitak gikakkis kiyeg ku pariye ikakka kibeynepwi. Ayge nikwe fet apin kipun akak hiyeg.

Ku Pariye Patehwepye Iggi Ka Hiyá Igma Parak Ta Git Uhokri

Gál 5.1; 1 Kor 6.9; Ef 5.5; Apok 21.8, 27, 22.15

¹¹ —Ayteke nikwe gipin kipun kuwis, ig ner ikiparat pareke atere adahan iwasepye gawnasanpu. Ayge ig hiyá pahapwi awayg ku pariye ka amapa ini simis barewbetye adahan ig kawihni abet maripkawka. ¹² Ig hiyapni henne, ig ayapri: “Nukagmada, pis yuma pisimsa barewbetye adahan pis fetya adahan maripkawka. Mmah piperekepni atan?” Igme ner awayg ig ka ik adahan ig kaytwa pahatnama yuwit. ¹³ Nikwe ner ikiparat awna ta gitkis gibukpig. Ig awna: “Asá wanakminanay giwan payak akak gibagwan. Ayteke yis padekwig ta kabaywakat ta abetit amisnapyad. Ayge hiyeg tihebdi ignes kagah gaybukis.” ¹⁴ Mmanawa ig Uhokri awnasa kaayhsima hiyeg adahan ignes danuh ta git henneme ig kaniy ka kiyesradima adahan ignes msakwa ay gimun.

Hennawatbaki ig Kiyapwiye Jesus awna.

Ikinay Git Uhokri Madikte Ku Pariye Kawih Gidahan

Mk 12.13; Lk 20.20; Rom 12.1

¹⁵ AYTEKE ariwnteke ini igkis farisewkis tipik ahegbete ginetnikis adahan igkis hiyá ba igkis keh Kiyapwiye Jesus awna yuwit taraksebetnama adahan igkis gimetkepten.

¹⁶ AYTEKE nikwe igkis awahkise gikannuhnipwi payak gikakkis amekene Erodís gihiyegapu gimin Kiyapwiye Jesus. Igkisme danuh atere, igkis awna git:

—Kiyapwiye, usuh hiyak ku pis waditye hiyeg. Pis ka awna mpusema yuwit gidahankis hiyeg. Pis awna pahatwowa yuwit gitkis madikte hiyeg. Hiyawa hiyeg gihiyakemnikis nawenéwa ariw pidahan, henneme in ka sam ta pit. Pis awna pahatwowa yuwit. Pis akki Uhokriyerwa gihiyakemni gitkis. ¹⁷ Ayge nikwe usuh muwaka hiyak pahat hiyakemniki. Uyá akki wothu. Ig kiyapwiye Sésar nerras romayenepwi gikiparakis ig mpiksaptih wixwiw judeyenepwi adahan wixwiw katiwnihgi. Ba wadit adahan wixwiw katiwnihgi? Ba ka wadit?

¹⁸ Igme Kiyapwiye Jesus hiyak ku gihiyakemnikis mbeyepye igkis awna inakni adahan gikinsepten. Ig hiyapni henne, ig kaytwa giwnkis:

—Yis ikawnamah ke wotbe yis kibeynepwibe hiyegbe bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwí hiyeg! Mmahki yis ayta nuhikekten henne?

¹⁹ Akkanay nuthu pahamku karukri ku pariye wis kawih adahan katiwnih kiyapwiye Sésar.

Igkisme timapni henne, igkis iwé pahamku karukri igkis ewkwig ta git.

²⁰ Ayteke nikwe ig ayaprikis:

—Pariyepa kahehpakye gumadga no kirehka? Pariyepa kewye ay gumadga?

²¹ Igkisme kaytwa giwn:

—Inin kiyapwiye Sésar giw. Inin ahehpakti kiyapwiye Sésar gahehpak.

Igme kaytwa giwnkis:

—Nikwe no karukri kawih gidahan kiyapwiye Sésar. Hiyawa wixwiw ikepru git. Henneme amawka ku wixwiw ikí ta git Uhokri madikte ku pariye kawih gidahan Uhokri.

²² Igkis timapni inakni giwn henne, igkis wakaymnibdi kaayhsima. Ayteke nikwe igkis maytepri. Igkis tipik.

Wixwiw Kannikaw Ariw Umiremniwiynek

Mk 12.18; Lk 20.27; Jo 5.21, 6.39, 11.23; Rom 8.10; 1 Kor 6.14, 15.12; 1 Tess 4.16; Apok 20.4

²³ Apiminewa ini nawenépwi hiyeg danuh atere git Kiyapwiye Jesus akiw. Igkis sadusewkis. Gitkis sadusewkis hiyeg miyá ignes pisenwe gihawkankis igkis ka kannikaw akiw.

²⁴ Igkis danuh atere, igkis awna git:

—Kiyapwiye, amekene Moís awna:

“Ku pahapwi hiyeg miyá guw gihayo, ku ig yuma gikamkayh gukak eggu gihayo, amawka gikebyi maripkaw gukak eggu giwgun marihwa eg kakamkayh hawwata ke wotbe ignebe gikebyibe kakamkayh gukakbe.”

Hennewatbaki ig amekene Moís gikumadukan awna. ²⁵ Boh. Minikwak ntewnehker gikebyikis

ay ukakhu. Ig eggutye maripkew gukak pahapu tino. Ayteke ig miyap kawke ig kakamkayh gukak. Ig ikise gihayo ay giwaku gisamwi. ²⁶ Ayteke nikwe ig gisamwi gipun maripkew gukak eggu giwgun. Ig hawwata ig miyap guw. Ig kawmata kakamkayh gukak. Ayteke nikwe ig gisamwikis gimamnamkis ig hawwata ig maripkew gukak-wata akiw. Henne madikte nerras ntewnehkernene gikebyikis miyarapwata. ²⁷ Pisenwa egme hawwata eg miyop. ²⁸ Kuri, Kiyapwiye, usuh ayapi. Aysawnemenek apim ini ku aysaw hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis, pariyepahki gibetiktakkis nerras ntewnehkernene gikebyikis darihgu? Mmanawa igkis madikte maripkewnekwiye gukak.

²⁹ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwnkis:

—Yis tarakse mmanawa yis ka pukuha Uhokri gannasan minikweknene iné yis kawmata hiyak ku samah Uhokri gidatni. ³⁰ Aysawnemenek apim ini ku aysaw hiyeg kannikawbet ariw gimiremnikis, ayge ignes ka maripkaw akiw. Igkis msakwa hennep ke ahjbe. ³¹ Kuri uyay kineti-hwa amin wixwiw hiyá ba hiyeg kannikaw ariw gimiremnikis. Mmah yis kote ipegbohate ku pariye Uhokri awna ta yit? ³² Ig awna:

“Nahnawa kuri Abrawh giwohkiga, nahnawa kuri Izaki giwohkiga, nahnawa kuri Jakó giwohkiga.”

Inakni yuwit akki wot ku igkis gidukweneswa igkis ipeg. Ig Uhokri kawki miyarapyema giwohkigakisma. Ig hiyeg ipegnene giwohkigakis.

³³ Nerras hiyeg kabubuknene ayge igkis timapni inakni yuwit henne, igkis wakaymnibdi

kaayhsima.

Uhokri Gikumadukan Adahan Wis Batek Gikak Uhokri Mpiyepepye, Inakni Pi Kabayte Ariw Madikte Kumadukaki

Mt 10.37; Mk 12.28; Lk 10.25; Jo 21.24; 1 Jo 2.15, 5.3; Apok 2.4

³⁴ Ayteke nerras farisewkis timé Kiyapwiye Jesus gak ku ig mateke nerras sadusewkis akak giwn. Igkis timapni henne, igkis pahadguhwe atere git.

³⁵ Ayge pahapwi gaytakkis, ig kannuhekeputne amin amekene Moís gikumadukan, ig ayapri pahat ayapka adahan gihikekten.

³⁶ Ig awna:

—Kiyapwiye, pariyepa Uhokri gikumadukan pi kabayte ariw madikte kumadukaki?

³⁷ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Nah akkite yit ku pariye gikumadukan pi kabaytenene.

“Batek gikak Kiyapwiye Uhokri akak madikte piyakni. Batek gikak akak madikte pibetki. Batek gikak abet madikte pihiyakemni.”

³⁸ Inakni gikumadukan pi kiyatte pi kabayte ariw madikte kumadukaki. ³⁹ Ayteke ariwnteknewa inakni yuwit ay pahat gikumadukan akiw ku pariye pi kabayte ariw madikte kumadukaki.

“Batek gikakkis piyakiw hiyeg hawwata ku samah pis batek akak pipit.”

⁴⁰ Mmanawa inakni pitenemnene gikumadukan huwase amekene Moís gikumadukan akak Uhokri gawnepepu giwnkis madikte.

Cristo Ignewa Amekene Davi Gikipara

Mk 12.35; Lk 20.41

⁴¹ Ku samah igkis farisewkis pahadgupu ayge, ig Kiyapwiye Jesus ayaprikis:

⁴² —Mmahki yipewkan gimin Cristo, ig Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwi? Pariyeki gihawkri?

Igkisme kaytwa giwn:

—Ig Cristo ig kahawkriye amekene Davi.

⁴³ Igme Kiyapwiye Jesus ayaprikis:

—Henneme igwa amekene Davi kanumri “nukipara”. Inakni yuwit ikepka git gapit Uhokri Gitip minikwak. Apim ini ig awna:

⁴⁴ “Ukiparawiy Uhokri awna ta git nukipara Cristo. Giwn: ‘Batnaba ay nuhumwa kihhap-tak amun inin iwetrit kiyatye ku samah nah sibuhkisnete pipetunyapu pit.’ ”

⁴⁵ Ka ba yis hiyá igwa amekene Davi ka kanum Cristo “nuhiwhi”? Ig kanumri “nukipara”. Ig Cristo ka he ghiwhinenwatma. Ig hawwata ig gikipara.

⁴⁶ Nerras hiyeg timepnepwi ayge igkis ka hiyá adiyasak ginetni aynesnima. Ariwntak ini igkis ka kibowka ayapri akiw.

23

Farisewkis Ikaw Kibeyne He Kiniseknenen

Mk 12.38; Lk 11.46

¹ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus kinetihwa akiw gitkis nerras hiyeg pahabunene gikakkis gikan-nuhnipwi. Ig awna gitkis:

² —Nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan gikakkis nerras farisewkis

igkis kadahan gikumadukankis adahan akkamnih yit amekene Moís gikumadukan. ³ Ayge nikwe amawka yis ihpa giwnkis. Amawka yis keh ku samah igkis awna yit adahan ku pariye amawka yis keh. Henneme ka ba yi ahehpa gikehnikis. Mmanawa igkis ekkenes amekene Moís gikumadukan henneme igkis ka keh ku samah in awna. ⁴ Igkis mpiksaptih hiyeg adahan ignes iha kumadukaki ku pariye mahikonene adahan ignes iha, igkisme ka ihpin aynesnima. Igkis ikaw ke pahapwibe ku pariye mpiksaptih gikebyi adahan ig hiyuh awiyka giduhyamadga henneme igwa ka hiyuhkere ini awiyka, iné ig ka daxkere akak pahatnama giwak. ⁵ Madikte kabayka ku pariye igkis keh igkis kehpin adahan igkis hiyapka gapitkis hiyeg adahan igkis ikaka ku igkis kibeynepwi hiyeg. Igkis tamak kaayhsima yuwit ariwntak Uhokri giwn amadga kagta igkis wanakni ay giwanminkis ay gidepakis adahan arekhetni ku igkis ka miyeh Uhokri gihiyakemni. Bawa waditnepyenen. Igkis kawihni he arekhetninen ku igkis kibeyne hiyeg. Hawwata akiw igkis ba gibetkatunkis wewnamahkis agiku gibereswetnikis. ⁶ Hawwata igkis batek bat amadga epti kiyatyo abet fet. Hawwata igkis batek bat amadga epti ku pariye pi kiyattenene agiku leglis. ⁷ Hawwata igkis batek hiyeg aytningikis highiwmadga akak kiyathaki. Gitkis ka kis adahan hiyeg kanumrikis giwaprikkis. Igkis pi batekte hiyeg kanumrikis “kiyapwiye nukannuhten”. ⁸ Yisme amawka yis ka kanumkiswa ku yis hiyeg gikannuhtenkis ke wotbe yis gapitminkisbe. Mmanawa wixwiy

madikte hehpekwiye ukiythaniwiwiy ke wotbe wixwiwewe pakebyeknebe. Wixwiwiy kadahan pahapwiwa ukannuhtenwiwiy. Ig ayhté inugik. ⁹ Iné ka yi muwaka kighaw git pahapwinama hiyeg amadgaya inin adahan yis kanumri “nighu” mmanawa wixwiwiy madikte pahapwiwa Wigwiwiy inugikyene. ¹⁰ Iné ka yi muwaka kanumkiswa ku yis hiyeg giwewkistenkis. Mmanawa wixwiwiy madikte pahapwiwa uwewkistenwiwiy. Ignewa Cristo ku pariye Uhokri gikanyan adahan ukumaduketniwiwiy. ¹¹ Ku pariye yaytak yapitmin madikte amawka ku ig ka kabukhaw yit. Amawka ku ig ikaw ke wotbe ig yibukbe. ¹² Ku pahapwi ikewkere pi kiyatte mpiye pahapwi, iggi Uhokri wiwhe gikiythani gipititaknek. Henneme ku pahapwi ikewpiye ke wotbe ig yumahbe gikiythani, iggi Uhokri ikí gikiythani ta gipititnek.

Farisewkis Utí Mbeyne Kaayhsimanek

Lk 11.39

¹³—Akayih. Aysawnemenek yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan yis farisewkis, yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis kannuhwa gimin Uhokri giwn, yis ik adahan yis wokase Uhokri gikumadukan ta gitkis hiyeg henneme yis sabukwin giwkis. Yis ka ihpin iné yis ka isaksa nawenépwima hiyeg adahan ignes ihpin.

¹⁴ —Akayih. Yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan yis farisewkis, aysawnemenek yis hiyá mbeyne kaayhsimanek.

Yis ikewnepwi ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis wiwh madankunopwi gupinkis guwkis payak akak gewkanbetkis henneme yis piriyepekaw kiyabawkad marihwa hiyeg ikiyyi ku yis kibeynepwi hiyeg. Aysawnemenek Uhokri hiyapkis mbeyne kaayhsima yitnek apatra ini yihiyakemni. Apim ini yis pi hiyapte mbeyne ariw nawenépwi hiyeg taraksapye.

¹⁵ —Akayih. Yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan yis farisewkis, aysawnemenek yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis keh yiwewpan muwwapu ahakwew parawhokwa amadga wayk adahan yis yipewkan wages hiyeg gidahan Uhokri. Henneme ku aysaw yis utí pahapwi yis wages gihiyakemni pi mbayte ariw yidahan yihiyakemni juktah ig humaw ke wapityeyanbe mapiy yis pimaput akiw.

¹⁶ —Akayih. Yis hiyapkiska mbeyne yit kaayhsi-manek apatra ku samah yis ikewne hiyeg gihuw-tentenkis bawa yis motapye abet yihiyakemni awaku yis he aharitnenen gikakurakis. Nah akkite yit ku samah. Yis awna: “Ku pahapwi kanum Uhokri Gipin gitemwera ku giwn ka kiniskama, wis ka hiyá ba inyerwatma git.” Henneme ku pahapwi kakanhaw karukri wahano adahan Uhokri Gipin, ku ig kanum no karukri wahano gitemwera, nikwe ini arekhetni ku hennewa ig ka kinis.” ¹⁷ Yis madikte motapye abet yihiyakemni. Yis ka hiyak hawkri aynesnima. Ka ba yis hiyá ku Uhokri Gipin pi kiyatte ariw

no karukri wahano agikunano Gipin? Innewa Gipin ikene akiythani arit no karukri wahano. ¹⁸ Hawwata yis awna: “Ku pahapwi kanum ini kakanhawket gidahan Uhokri in gitemwera ku giwn ka kiniskama, wis ka hiyak ba inyerwatma git. Henneme ku pahapwi kakanhaw puwikne ta git Uhokri amadga ini kakanhawket ku ig kanum ini gikan gitemwera, nikwe ini arekhetni ku hennewa ig ka kinis.” ¹⁹ Yis madikte motapye abet yihiyakemni. Mmahkay yis pi kiyathate hiyeg gikankis mapiy ini kakanhawket gidahan Uhokri ku pariye ikene akiythani arit gikankis? ²⁰ Ku pahapwi kanum ini kakanhawket gitemwera nikwe pugamawka hennewa ig ka kinis. Mmanawa amun ini, in kakanhawket humaw gitemwera payak akak madikte ku pariye ay nimadga. ²¹ Hawwata akiw, ku pahapwi kanum Uhokri Gipin gitemwera nikwe pugamawka hennewa ig ka kinis. Mmanawa amun ini, ig Uhokri Gipin humaw gitemwera payak gikak Uhokri ku pariye kapinene ayge. ²² Hawwata akiw, ku pahapwi kanum inugik gitemwera nikwe pugamawka hennewa ig ka kinis. Mmanawa amun ini, in Uhokri giwetri humaw gitemwera payak gikak Uhokri ku pariye aynene.

²³ —Akayih. Yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan, yis farisewkis, aysawnemenek yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis keh ofan gidahan Uhokri ariwntak madikte yamutra juktah madikte nopsanyupwinene yamutrebdi. Yis wiwh pahakti ariwntak mpuse gaytakkis

madikawku adahan yis kakanhaw git Uhokri. In kabay, henneme yis ka iha nawenéwatma Uhokri gikumadukan ku pariye pi kabaytenene. Yis ka keh wadit gikakkis yiyakipwi hiyeg. Yis yumahwa amnihka ay apit yiyakni. Yis yumahwa yikamaxwan gipitit Uhokri. In kabay yis keh ofan gidahan Uhokri henneme kiskama yis wew akak inakni gihiyakemni madikte. ²⁴ Yis ikewne hiyeg gihuwntentenkis bawa yis motapye abet yihiyakemni. Yis kewa pahapwi awaygbe ku pariye hiyá pahapwi yu nopsehsa ay ahakwa gihigpan ig wiwhpin akak madikte gasana. Henneme ig ka aminama ariw pahapwi puwiknad “kamelu” aygwata ahakwa gihigpan. Ig dakerepri pahapwite. Hennewatbaki yis. Mmanawa yis ka aminama ariw yitaraksan ku pariye pi mbaytenene.

²⁵ —Akayih. Yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan yis farisewkis, ay-sawnemenek yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis barewagikape yigobla akak yimewkan adahan in barewagikape giwtrik Uhokri. Ayteke yis kipunsin akak ariknebdí ku pariye yamepwi ku pariye yimirhwan. ²⁶ Yis farisewkis yis motapye abet yihiyakemni. Amawka pitatye yis wiwh ini patahwaki arikutak yigobla amadgatak yimewkan. Ku yis wiwhpin madikte ayteke, ayge nikwe in barewagikape giwtrik Uhokri.

²⁷ —Akayih. Yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan yis farisewkis, ay-sawnemenek yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa

yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis kewa imewtibe ku pariye tamakka seyne. In barewye awkinenwa nipitiw henneme miykahriki ayge agiku. ²⁸ Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe ta gitkis hiyeg bawa ay apit yiyakni yis kipun akak kiniska akak patahwaki.

²⁹ —Akayih. Yis kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan yis farisewkis, aysawnemenek yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Yis ikewne ke wotbe yis kibeynepwibe hiyeg bawa yis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Yis keh barewye payt adahan gimewkis Uhokri gawnepepu pitatyepwi, yis barewha gimewkis hiyeg kibeynepwi. ³⁰ Yis awna: “Waké usuh aybe minikwak ku samah wahawkripwi aynete amadga hawkri, usuh ka kehkam ku samah gikehnikis, usuh ka umahkam Uhokri gawnepepu.” ³¹ Bawa nuthu ku

samah yis awna inakni, yis ekkewne ku yis gihiwhipwikis nerras ku pariye umahape Uhokri gawnepepu. Yis humaw hawwata giwetniswata.

³² Kuri hiyawa yisme senwape ini mbayka ku pariye yahawkripwi gikehnikis. ³³ Yis

kaybunyune hiyeg pahaywitniyepwi hawwata ke yahawkripwibe! Yis ikaksaka adahanikwa ini iwetrit ku kiney kaneayhsima kayahwaki. Yuma ariknawnama hiyá yimaptanka ariw ini mbeyne. ³⁴ Aysawnemenek nah awahkis

yimin nawenépwi nawnepepu nah awahkis yimin hiyeg hiyakemniyepwi nah awahkis yimin kannuhekeputnepwi amin Uhokri gihiyakemni. Gaytakkis yis umehpigkisnek. Gaytakkisme yis deddehpigkisnek aminat ah. Gaytakkisme

akiw yis bipteprikisnek akak tigay ay agiku yileglisa, yis haraksapeprikis apititak pahá paytwempu ta apitit nawenéwa paytwempu akiw. ³⁵ Nikwe ig Uhokri diyuhkis gimigkis ta yipititnek. Ig diyuhkis gimigkis madikte hiyeg kibeynepwi ku pariye umehpika amadga inin. Ig diyuhkis ta yipititnek gimigkis madikte gawnepepu giwenketeke amekene Abew gimig he danuhe git amekene Zakaríyas gimig. Ig amekene Zakaríyas iggi ner amekene Barakíyas gikamkayh ku pariye umehpika ayegbi Uhokri Gipin akak kakanhawket. ³⁶ Hennewa ig diyuhkis gimigkis ta yipititwa yis ku pariye amedgenepwi hawkri ku akak inin. Ihanabay nuwnhu. Hennewatbaki ku samah nah awna yit.

Jesus Kadni Gidahankis Jerusalémyenepwi
Mk 10.13, 13.34

³⁷ AYTEKE ig Kiyapwiye Jesus awna akiw. Giwn: —Aa, yis jerusalémyenepwi, yis jerusalémyenepwi, yis umahape Uhokri gawnepepu. Yis padakte madikte hiyeg ku pariye Uhokri gawahkisni yimin. Bawa kaayhsima hawkri nah muwaka kapigsay ke pahapu takarakbe awahpusano gukamkayh anapi guhanpi, hiyaksa yisme ka muwaka henne. ³⁸ Aysawnemenek yiwetri msekwe inworenek. Uhokri ka apuriwni akiw. ³⁹ Yis ka takunima hiyapun akiw juktah ku aysawnemenek metakwa yis ahegbet adahan amapan, yis awna nuthu: “Kibeyne pis danuh. Pis ayta giwntakwa Uhokri.” Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

24

Kaayhsima Mbayka Nemnikumpiye

Mk 13.1; Lk 21.5; 1 Tim 4.1; 2 Tim 3.1; Apok 6.1

¹ Pisenwa inakni gawnhan, ig Kiyapwiye Jesus tipikwiye adahan gipeswen ayteke agikutak Uhokri Gipin. Ig pesante, usuh gikannuhnipwi pahadguhwe ta gihumwat. Usuh kapusa kinetihwa pawtak amin ini leglis Uhokri Gipin ku samah in barewyewa paytwempu.

² Igme Kiyapwiye Jesus timapni henne, ig awna wothu:

—Mmah yis hiyá ini paytwempu? Aysawnemenek yis hiyapni madikte mehpikanek. In hirohe madikte waygboitenek. Iné pahow tip ka msakwanek papitmintak akak guyaki tip akiw. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

³ Ayteke ig tipik ig danuh atere apitit ini waxri imuhgipitnene Olipegpit. Ayge ig batahkiswe asebhá. Ayteke usuh gikannuhnipwi danuh atere git usuhwo. Usuh awna git:

—Kiyapwiye, uyá akki wothu ku pariye nemnikumpiye amadga inin. Kabetpahki inere Uhokri Gipin mehpikanek? Pariye danuh adahan arekhetni ku aysaw ahawkanaprik danuh adahan pidawnhan adahan ukumaduketni? Pariye danuh adahan arekhetni amaksemni hawkri?

⁴ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa wownhu akak kiyabawkad yuwit. Ig awna ta wothu:

—Ka yi muwaka kinikiswa ta gitkis hiyeg.

⁵ Mmanawa aysawnemenek kaayhsima hiyeg kahayaknek nuwaprik ke wotbe igkis ayta nuwntakbe. Igkis awnanek: “Nahnewa Cristo, nah Uhokri gikanyan adahan yikumaduketni.”

Apim ini igkis kinisnes hiyeg kaayhsimanek. ⁶ Ayge apim ini yis timá kutimniki kennesa. Hawwata yis timá arak kutimniki piyawakad. Henneme ka yi muwaka wadisasaw. Amawka ku ini kutimniki danuh henneme kote danuhte amaksemni hawkri. ⁷ Mmanawa aysawnemenek pahabunene hiyegipiyenepwi kerbetpikisnek gikakkis nawenéwa hiyegipiyenepwi akiw. Gupelma kerbetpikis igkisweke gupelma. Apim inin hawkri kaayhsima mihetniki danuh muwwapunek. Hawwata kaayhsima sagkaki muwwapu waxribdiw. ⁸ Henneme ininewa akapuska mbeyne. In ke pahapu tinobe ku aysaw eg kapusa kayah gukamkayh adahan eg pamakutekwiyo. In he akapuskanen.

Aysawnemenek Jesus Gihiyegapu Hiyapkiska Mbeyne Gitkisnek

Mt 10.19; Mk 13.9; Lk 21.12; 2 Tim 3.1

⁹ —Apim ini yis kamaxwikanek yis iwepkanek adahan yis hiyapkiska mbeyne yitnek. Hawwata yis umehpikanek. Ayge madikte hiyegipiyenepwi amiyhepyi awaku ku samah yis nuhiyegapu. ¹⁰ Apim ini kaayhsima hiyeg isahkiswe giw Uhokrinek. Igkis kamaykisak pawtak. Igkis amiyhak pawtak. ¹¹ Ayge nikwe kaayhsima hiyeg kahayaknek ku pariye ikawnamahkis Uhokri gawnepepu. Bawa igkis ka giwntakwatma Uhokri. Henneme igkis kinis kaayhsima hiyegnek. ¹² Apim ini mbeyepye mbayka wagehnene arimkat pi mbaytenene akiw. In keh kabá madikte hiyeg ka amnihak akiw. ¹³ Ka sam. Ku yis ka isahkiswa nuwhu juktah amaksemni

hawkri, yis isamtawnek. ¹⁴ Aysawnemenek ini kibeyne inetit amin Uhokri gikumadukan in ekkepka gipuriwkis madikte hiyeg amadgayapu inin, kahadbe madikte hiyegipiyenepwi timapni. Ayteke ariwnteke ini amaksemni hawkri danuhnek.

*Apit Amaksemni Hawkri Kaayhsima Mbeyne
Mk 13.14; Lk 21.20; 2 Tess 2.3; Apok 6.1*

¹⁵ —Aysawnemenek hiyeg amedgenepwi inin igkis hiyá ini ku pariye Uhokri gawnepe amekene Daniel kinetihwa nimin. Igkis hiyanek pahapwi aseneweknepye umehekeputne, ig tabirnene ay agiku Uhokri giwetri. Yis ku pariye ipegbohepye inakni yuwit, ku aysaw in kahayaknek metakwa yis pukuhipnek. ¹⁶ Pase hiyeg hiyá in danuh amawka igkis tipik kibentenwa. Amawka ku pariye msekwenepwi ay Judeyamnaw amawka igkis bisike ta ahaprikute apuheku ini waxribdi. ¹⁷ Ku pahapwi ay gipin higiwmadga, ig ka muwaka diyuh ta gipinekut adahan iwepye gewkanbet adahan ig bisikwiye. ¹⁸ Ku pahapwi ayhté amadga giwasra, ig kawmata muwaka diyuh ta gipinwat adahan iwepye gikawihni adahan bisikwiye. ¹⁹ Akayih. Kaayhsima mahikoriki apim ini hawkri gudahankis tinogben ku pariye biyuhkisnopwi gudahankis tinogben ku pariye sukkisanyopwi. Kaayhsima mahiko adahan egkis bisik. ²⁰ Piriyepekawnay adahan in ka danuh yit abetma kamukrima iné abetma samdi. ²¹ Mmanawa apim ini hawkri yis hiyá mbeyne kaayhsimanek. Ku samah akapuska hawkri yumahte mbeyne kema inima. Ariwntak ini akiw,

yuma mbeyne akiw kema inima. ²² Waké Uhokri ka matkukh ini hawkri, yumakam pahapwinama bisikne ariw miyaka. Henneme kibeyne, ig matkukh ini hawkri gidahankis gihiyegapu gikanyanpu.

Kinisekeputnepwi Keh Annut Ke Wotbe Igkis Cristobe

2 Tess 2.3; Apok 13.1; Mt 7.21, 24.5; Mk 13.21; Ex 7.11, 22, 8.7

²³—Apim ini gaytakkis hiyeg awnanek: “Kuwis Cristo ay kuwis.” Gaytakkisme awnanek: “Ig ayhtéhan nawenéwa paytwempu.” Ku pahapwi awna yit inakni henne, ka yi muwaka iha giwn. ²⁴ Mmanawa apim ini kinisekeputnepwi kahayaknek. Gaytakkis awnanek: “Nahnawa Cristo.” Bawa waditnepyenen. Gaytakkisme ikawnamah Uhokri gawnepepu bawa ignes ka giwntakma Uhokri. Igkis keh kaayhsima annut ku pariye keh hiyeg wakaymni ke wotbe in arekhetnibe Uhokri gidatni. Akak ini annut igkis hiyá ba igkis hiyá gikinsakkis Uhokri gikanyanpu.

Jesus Gaytni Kahayak Wotwiynek Kabayhtiwa

Mk 13.21; Lk 17.21, 21.25; Át 1.11; 1 Tess 4.15; 2 Tess 1.5

²⁵—Kuri nah kuwis akkamnih yit madikte ku pariye nemnikumpiye. ²⁶ Ayge nikwe ku hiyeg awna ta yit: “Ig ayhté amadga amatap,” ka ba yi iha inakni giwnkis. Ka ba yi ipegpan atere. Ku hiyeg awna ta yit: “Ig ay agiku xam,” kaw-nata ba yi iha giwnkis. ²⁷ Ku aysaw nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin ku aysaw nah ayta, in naytni kahayak yit kabayhtiwanek.

In kahayak kabayhtiwa ke ugugunebe ku pariye hamahwa muwwapu wahamarapriktak juktah in danuh upitkiyapriktak. ²⁸ Ku kiney wis hiyá isuw ugewwé, wis hiyakni kuwis ku arikna miyapwiye ayge. Hawwata naytninek yis hiyapni huwewehe. Apim ini metakwa yis hiyakninek.

Jesus Gidawnhan Atan

Mk 13.24; Lk 21.25; 1 Tess 1.7; 2 Ped 3.10; Apok 1.7, 19.11

²⁹ —Aynewa ariwnteke ini mbeye hawkri, kamuw msanpinek, kayg ka kabutni akiwnek, warukma akak warapyu tuguhenek inugiktak. Madikte agikunene hawkri, apim ini in ayguhwebdinek ariw niwetri. ³⁰ Ayteke nikwe pahat arakak ndahan, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, in kahayaknek ayhté inugik. Madikte hiyegipiyenepwi amadga inin ignes hiyapni henne, igkis kayah gitaraksankis igkis tihenesnek. Ayteke igkis hiyapunnek, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. Nah ayta abetimpi ukuhne inugikyene akak madikte ndatni akak madikte nukiythani kabutennene. ³¹ Ayteke nah agighase tohompet. Akak ini nah awahkisnek nuhiyegapu ahj ayta pahadguhpiye Uhokri gikanyanpu muwwapu amadgatak hawkri. Igkis pahadguhpigkisnek ariwntak wahamatak, ariwntak tiwgiktak, ariwntak imekaptak, ariwntak upitkiyapriktak, juktah danuhe amaksemni waxri.

Yuwit Patuwesbuhka Amin “Figeyra” Akat

Mk 13.28; Lk 21.29

³² —Ipegnay ta gumkat no ah akat “figeyra”. Kannuhwanay gut. Ku aysaw gutawna imihwa akiw, ku aysaw eg kapanhaw akiw, wis hiyakni ku guhawanaprik kennesa danuh nikwe adahan eg kew. ³³ Hawwata aysawnemenek ku aysaw yis hiyá madikte ini mbeyne danuh, metakwa yis hiyakni kuri ku nuhawanaprik kennesa danuh kuwis. Nah kennesawa ndawnhan ke wotbe nah kuwis anumeku parekktbe. ³⁴ Hiyeg ku pariye amedgenepwi inin apim ini hawkri, apit ignes madikte miyarap ayipa inakni madikte danuh gitkisnek ku samah nuwnhu. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in. ³⁵ En biyuke, waxri biyuke henneme nuwnhu ka biyuk.

Yuma Hiyeg Ahiyekten Ku Kapim Jesus Danuh Atan Akiw

Mk 13.32; Lk 12.37, 17.26; Át 1.6; 1 Tess 5.2; 2 Ped 3.3

³⁶ —Henneme nah danuh pahaye adahan. Yuma hiyeg ahiyekten ku kapim nah diyuh. Iné ahj inugikyenepwi ka hiyak. Iné nahwa Uhokri gikamkayh nah kawmata hiyak. Ignewa Wigwiw hiyak. ³⁷ Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, ku aysaw nah danuh atan akiw, hiyeg gihiyakemnikis hawwata ke hiyeg gihiyakemnikisbe minikwakbe ku kapim amekene Noé amadga inin. ³⁸ Mmanawa apim ini hawkri apit un digisase waxri ignes ka aminama giw Uhokri. Igkis axnes, higepones, maripkewnes, ku samah inpawa gikehnikis juktah ku aysaw ini hawkri danuh adahan ig amekene Noé katapta ta amadgat ginawya. ³⁹ Igkis ka pukuhpawnama aynesnima apit ku

pariye me danuhmet juktah un digisase waxri in aniksaseprikis madikte. N dawnhan henne, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. ⁴⁰ Apim ini hawkri ndawnhan piyana gikebyikis awaykemni ay amadga giwasrakis. Pahapwi iwepka, pahapwime ikiswika. ⁴¹ Hawwata akiw piyana gukebyikis tinogben kukwanos payak. Pahapu iwepka, pahapume ikiswika. ⁴² Pukuhpawabay nikwe. Mmanawa yis ka hiyaknima ku kabet nah yikipara danuh. ⁴³ Msakwanabay ahegbet takunipti. Waké pahapwi payt akipara hiyaknibe ku kabet amepye danuhbe gipinekut, ig pukuhpawnakam adahan ig mpithig marihwa ig ka parak amepye atere. ⁴⁴ Yisme kawmata hiyaknima ku kabet nah danuh, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin. Nah danuh pahaye adahan. Amawka ku yis ahegbet takunipti.

Ikawabay Ke Kibeynebe Ibuktibe Gidahan Uhokri

Lk 12.42

⁴⁵ —Ikawabay ke kibeynebe ibuktibe. Ku pahapwi ibukti hiyakemniye, ku ig kis adahan gikipara ipeg ta gipitit, nikwe ku gikipara tipikwiye, apit gitepkemni igme apuriwkis gibukpig nawenépwi ta git. Pisenwa nikwe ig tipik. Igme gibuk msekwe. Ig ikene gimanakis mpuse hawkri. ⁴⁶ Ku aysaw ner gikipara diyuh atere akiw, ku ig utí ig gibuk apuriwnene gibukpig kabayhtiwa, nikwe ig ikí git kaayhsima kabayka. ⁴⁷ Juktah ig apuriwkis madikte gewkanbet ta giwakuít ner gibuk. Ihanabay nuwnhu. Hennewatbaki ig keh.

Nah hawwata nah keh yikak. ⁴⁸ Henneme ku ner gibuk mbeyepye gihiyakemni, ku ig ka apuriw gibukpig kabayhtiwatma, ig ner ka utí kabayka. Kawa. Nawenétke ig ipegminene gihiyakemni, ig awna: “Nukipara ka ayta kibentenwatma. Ig ayipwihwe kaayhsima akiw.” ⁴⁹ Ayge nikwe ig kapusa biyuh giyakipwi ibukti, ig kayhsaw amin axka higapka, ig urukihwene gikakkis hiyeg urukihwaturpye. ⁵⁰ Ayteke ku aysaw ig ka wahapnigma pahaye adahan ig gikipara danuhnek. Ig danuh ku aysaw gibuk ka iknima adahan ig danuh. ⁵¹ Ayge nikwe ig katiwnise gitaraksan ta git gibuknek. Ig sarayhkiswig ta arimkanit ini iwetrit gidahankis nerras ku pariye ikawnamahkis ke wotbe ignes kibeynepwibe hiyeg bawa igkis pi mbayte giwkis nawenépwi hiyeg. Ayge hiyeg tihebdi. Ignés kagah gaybukis.

25

Yuwit Patuwesbuhka Guminkis Madikawku Himanopwiyo

¹ —Nah akkitye yit nawenéwa abektey akiw amin ku samah Uhokri gikumadukan. Minikwak madikawku gukebyikis himanopwiyo. Egkis iwé gulalampakis, egkis tipik adahan patiptekene pahapwi awayg ku pariye maripkewpiye gukak pahapu gukagmadakis. ² Pohowku gukebyikis ka hiyak hawkri. Pohowkume gukebyikis hiyak hawkri. ³ Norras ku pariye kane hiyak hawkri egkis iwé gulalampakis henneme egkis ka iw ayak adahan egkis kipunsin. ⁴ Norrasme ku pariye hiyaknopwi hawkri egkis iwé ayak adahan

kipunsene gulalampakis. ⁵ Igme ner awayg ku pariye guwhpankis ig ayipwihwe. Nikwe norras himanopwiyo egkis isepwe he egkis himeke. ⁶ Pawka mtipka egkis timá kabimankaman. Pahapwi hiyeg awna gutkis: “Kuwis ig danuh. Kan-nikawnay. Su yi atak patiptakig.” ⁷ Egkis timapni henne, egkis kannikewbet. Egkis ahegbetepyo gulalampakis amexa. ⁸ Ayge nikwe norras himanopwiyo ku pariye kane hiyak hawkri egkis awna ta gutkis norras ku pariye hiyaknopwi hawkri. Guwnkis: “Iká wothu ulalampa ayak. Ulalampa me makere araku.” ⁹ Egkisme kaytwa guwnkis: “Kawa. Uduhan ka ik udahanwiy wixwiy madik-tema. Su yi atak ta gitkis piyuknepwi adahan yis isim yidahan.” ¹⁰ Egkisme timapni henne, egkis tipik isim gudahankis. Ewka guwenkis ner awayg danuh atere. Norras himanopwiyo ku pariye ahegbet gidahan gidawnhan egkis tipik gihapti ta abetit fet adahan maripkawka. Egkis pareke atere. Ayteke pisenwa fet akipara sabukkise lappot awaku kuwis mpiya ahawkanaprik adahan hiyeg parak atere. ¹¹ Ayteke ariwnteke ini norras isimnopwi gulalampakis ayak egkis danuh atere, lappot kuwis sabuke. Egkis hiyapni henne, egkis awna ta git ner awayg ku pariye maripkewpiye. Egkis awna: “Kiyapwiye, uyá woka lappot udahan.” ¹² Igme kaytwa guwnkis: “Nah ka hiyaki ku pariyene yis. Hennewatbaki ka ba nah hiyakiwa.” ¹³ Aysawnemenek nah hawwata nah ayta ke ner awayg maripkewpiyebe. Msakwanabay ahegbet takunipti adahan yis tipikwiye nukakhu mmanawa yis ka hiyaknima ku kabet

nah danuh atan. Yis kawmata hiyaknima ku kiney kamuw nah danuh.

Mpana Ibukti Kawih Karukri Gidahan Gikiparakis

Lk 19.11

¹⁴ —Nah akkrite yit ku samah yis msakwa ahagbet adahan ndawnhan. In ke wotbe pahapwi awaygbe kehne giwewpan ta apitit pahá waxri piyawakad. Apit gitepkemni ig pahadguh gibukpig, ig apuriwkise gewkanbet gitkis. ¹⁵ Ig ikí mpuse giwakuikis pakeku akak ku samah ganukis. Ig iké pohowkumku mil (5.000) karukri ta giwakuik pahapwi. Giwakuikme pahapwi ig iké mmukna mil (2.000) karukri. Giwakuikme pahapwi akiw ig iké pahamku mil (1.000) karukri. Ayteke ig tipik. ¹⁶ Ner gibuk ku pariye ikepka giwakuik pohowkumkunano mil (5.000) karukri, ig tipik kibentenwa ig kannipwiye gukak no karukri adahan eg kiyasihwa. Metakwa ig dax pohowkumku mil (5.000) karukri akiw. ¹⁷ Igme ner ku pariye darih mmuknanano mil (2.000) karukri ig hawwata kawihe no karukri ku pariye ikepka giwakuik ig dax mmukna mil (2.000) karukri akiw. ¹⁸ Igme ner gibuk ku pariye ikepka giwakuik pahamkunano mil (1.000) karukri ig tipik ig atik pahayku miyokwiye abet wayk, ig ayeme gikipara gikakura. ¹⁹ Ayteke ariwnteke ini kibite hawkri akiw ig gikiparakis diyuhe atere. Ayge ig iwasa ku samah igkis kannipwiyes gukak no karukri ba kuwisma eg kiyestenma. ²⁰ Igme gibuk ku pariye ikepka giwakuik pohowkumkunano mil

(5.000) karukri ig danuh atere git. Ig iké git pohowkumku mil (5.000) akiw. Ig awna: “Kiyapwiye, pis ikise nuwakuít pohowkumku mil (5.000) karukri. Ahah, nah kuwis utí pohowkumku mil (5.000) akiw pidahan.” ²¹ Igme gikipara timapni henne, ig awna git: “Kibeyne. Pis kibeyne awayg. Pis ik adahan nah ipeg ta pipitit. Pis kuwis kannuh kawih aynessa arikna kabayhtiwa ndahan. Kuri nikwe nah ikí piwakuít pi kibite arikna akiw. Hiyawa pis batek payak nukakhu.” ²² Ayteke igme gibuk ku pariye ikepka giwakuít mmuknanano mil (2.000) karukri ig danuh atere git. Ig awna git: “Kiyapwiye, pis ikise nuwakuít mmukna mil (2.000) karukri. Ahah, nah kuwis uté mmukna mil (2.000) akiw pidahan.” ²³ Igme gikipara timapni hene, ig awna git: “Kibeyne. Pis kibeyne awayg. Pis hawwata ik adahan nah ipeg ta pipitit. Pis kuwis kannuh kawih aynessa arikna kabayhtiwa ndahan. Kuri nikwe nah ikí piwakuít pi kibite arikna akiw. Hiyawa pis batek payak nukakhu.” ²⁴ Ayteke nikwe igme ner gibuk ku pariye ikepka giwakuít pahamkunano mil (1.000) karukri ig danuh atere git. Ig awna git: “Kiyapwiye, nah he msekwepi akak no karukri awaku nah hiyakni ku pis pi kannuhte nuwahu. Pis kapannusima. Ku kiney pis ka mutuh ariknawnama, hiyawa kuwewanek pis atere iwé kaayhsima amutri ariw ayteke. Ku kiney pis ka sassah aynesnima amutri ayak, hiyawa kuwewanek pis atere iwé kaayhsima amutri ariw ayteke.” ²⁵ Nah marenpi pibohri. Nikwe nah tipik nah ayeme pikakura abet wayk. Ahah pikakura.” ²⁶ Igme gikipara timapni henne, ig awna git: “Pis mbeyepyé pihiyakemni! Pis

mabipwipye hiyeg. Pis kuwis hiyakni ku kiney nah ka mutuh ariknawnama, hiyawa kuwewanek nah atere iwé kaayhsima amutri ariw ayteke. Pis kuwis hiyakni ku kiney nah ka sassah amutri ayak, hiyawa kuwewanek nah atere iwé kaayhsima amutri ariw ayteke. ²⁷ Nikwe kiskama pis kawihpinkam ndahan ini ku pariye nah ikise ay piwaku. Kiskama pis iki nukakura agikut payt abeyheki karukri adahan ignes hiyeg ayge sunap-kis eggu nukakura ta gitkis nawenépwi hiyeg kahadbe ku aysaw nah danuh atere, igkis diyuhkis nukakurakam apitminakama nuthu.” ²⁸ Ayteke ig awna ta gitkis nerras hiyeg ayge gihumwa: “Iwepnay giw no karukri pahamkunano mil (1.000) adahan yis iki ta git ner ku pariye kuwisnene kadahan madikawkumku mil (10.000). ²⁹ Mmanawa ku pariye darih kiyeste, iggi ikakka git pi kiyeste akiw. Henneme ku pariye ka darih kiyestema, nikwe iwepka giw ini ku pariye ig kuwis kadahan. ³⁰ Ipukenabay ner awayg mabipwipye ta kabaywakat ta abetit amisnapyad. Ayge hiyeg tihebdi ignes kagah gaybukis.”

Yuwit Patuwesbuhka Giminkis Muttuh Gikak Kabrit

Mt 13.36, 47, 22.13; Apok 20.11

³¹ —Aysawnemenek nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah danuh atan akak madikte nukiythani akak madikte ahj. Pisenwa nah bat amadga nepwi kiyatyo adahan nah hiyekne gikakkis hiyeg. ³² Apim ini madikte hiyeg amadgayapu hawkri pahadguhwa ta nupetunatnek. Ayge nah ibekheprikis pahabu han, pahabu han. Nah ibakhigkis

hawwata ku samah pahapwi muttuhputne ibekhe gipigpu muttuh giwkis gipigpu kabrit. ³³ Nerras hiyeg ku pariye kene muttuhbe, ku pariye kibeynepwi hiyeg, nah ikigikis aytak kihehapriktak. Nerrasme ku pariye kene kabritbe, ku pariye kane kibeynepwima, nah ikigikis aytak patuwenapriktak. ³⁴ Ayteke nah yikipara nah awna ta gitkis nerras ku pariye aytak kihehapriktak. Nah awna gitkis: “Aytinay numkat. Ig Wigwiw kabayhay. Ku apim inin yis darih ini Uhokri gikumadukan ku pariye kuwis ahegbet yidahan ku samah akapuska hawkri. ³⁵ Ig Uhokri kabayhay mmanawa nah minikwak nah matipwepye, yisme ikapun. Nah arabyupye un, yisme ikapun. Nah ka yihiyaknima, yisme amapan ta yipinekut. ³⁶ Nah yuma nukawihni, yisme iki nukawihni. Nah kakahriye, yisme hiyak nukakhu. Nah agiku parakseket, yisme iwasapun atere.” ³⁷ Apim ini nerras hiyeg kibeynepwi timapni henne, igkis kaytwa nuwnhunek: “Kiyapwiye, kineyki usuh hiyapi pis matipwepye, usuh ikapi? Kineyki usuh hiyapi arabyupye un, usuh ikapi? ³⁸ Kineyki usuh hiyapi pis ka uhiyaknima, usuh amapap ta upinekut? Kineyki usuh hiyapi yuma pikawihni, usuh iki pikawihni? ³⁹ Kineyki usuh hiyapi kakahriye, agiku parakseket usuh iwasap atere?” ⁴⁰ Nahme yikipara kaytwa giwnkis: “Minikwak ku aysaw yis amnih pahapwi nukebyi ku pariye yumanene gikiythanisima, amun ini nikwe yis kuwis amnihpen.” ⁴¹ Ayteke pisenwa nnetni gikakkis nah awnanek ta gitkis nerras aytak

patuwenapriktak. Nah awna: “Higihwanabay aytekihan. Yis ikaksaka adahanikwa biyukwiki. Su yi tipik ta abetit no tiket dehetniki ku pariye ahegbetaki gidahankis wapityempu payak gikak gikiparadkis. Su yi tipik atere. ⁴² Yis ikaksaka adahanikwa biyukwiki mmanawa nah minikak nah matipwepye yisme ka ikapun, nah arabyupye un yisme kawmata ikapun, ⁴³ nah ka yihiyaknima yisme ka amapan ta yipinekut, nah yuma nukawihni yisme ka iki nukawihni, nah kakahriye, agiku parakseket yisme ka iwasapun.” ⁴⁴ Apim ini nerras hiyeg kane kibeynepwima igkis timapni henne, igkis kaytwa nuwnhu: “Kiyapwiye, kineyki usuh hiyapi matipwepye, pis arabyupye un, pis ka uhiyaknima, pis yuma pikawihni, pis kakahriye, pis agiku parakseket usuhme ka amnihpi?” ⁴⁵ Ayge nikwe nah yikipara kaytwa giwnkisnek: “Ku samah yis ka amnih pahapwinama nukebyi ku pariye yumanene gikiythani, amun ini nikwe yis kawmata amnihun.” ⁴⁶ Ayteke nikwe igkis ipukepka hampa arimkanit biyukwiki adahan apanenekwa. Nerrasme kibeynepwi igkis aymuhwa adahan apanenekwa ay gimun Uhokri.

26

Jesus Gipetunyapu Ahegbetepye Ginetnikis Adahan Giwmasepten Jesus

Mk 14.1; Lk 22.2; Jo 11.47

¹ Pisenwa gawnhan inakni, ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothu gikannuhnipwi akiw. Giwn:

² —Yis hiyakni ku pineme hawkri msekwe adahan upetrawiy adahan wixwiw hiyeg judeyenepwi axne muttuhyan arih. Wixwiw axni adahan kiyene ku samah minikwak Uhokri umahkise muttuhyan gidukwenaprikkis amekenegben adahan ig giwiwhkiswitnikis giwakitakkis gipetunyapukis. Ayge abet ini fet nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah kamaxwikaneke adahan nah deddehpika aminat ah.

³ Apimwata ini ku samah ig Kiyapwiye Jesus awnempiye inakni yuwit, nerras muwpeg kiy- atyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewk- istenkis igkis pahadguhwa gipinekut ner muw- pegpiyene gikiparakis kewye Kayfás.

⁴ Ayge igkis ahegbetepye ginetnikis igkiswonas. Igkis awna:

—Amawka ku wixwiw umahkise Jesus. Uyay kamaykisiwig ku aysaw ig ka wahapnima.

⁵ Henneme igkis awna:

—Ka ik adahan wixwiw kamaykisiwig abet fet. Nawenétke hiyeg fetyapu hahhayruke ukakwiyneke gipatra.

Pahapu Tino Imiha Jesus

Mk 14.3; Jo 12.1

⁶ Igme Kiyapwiye Jesus msekwe ay nipit paytwempu Betâniya ayge gipineku kiyapwiye Simawh. Igme kiyapwiye Simawh minikwak ig axpusakare apit busukne.

⁷ Ayteke nikwe pahapu tino danuh atere git. Eg ayta akak imihgi agiku pahá atiy kehka tip seyno. Ini imihgi kanitiwnisima. Eg tino danukwa

kennesa git Kiyapwiye Jesus ku samah ig aynete axne. Ayteke eg dimuke ini imihgi gitewhait.

⁸ Usuhme gikannuhnipwi hiyapni henne, usuh dagawne. Usuh awna:

—Mmahki ini imihgi he sarayhkanen waditnepyenen henne? ⁹ Waké in ka sarayhkama henne, ikkam adahan in piyukwika adahan kaayhsima karukri. Ikkam adahan akakurapig ibekhepka gipuriwkis madiptapye.

¹⁰ Igme Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna wothu:

—Mmah yis mbayha no tino gutew henne? Ka ba yis hiyá eg kehno kaayhsima kabayka nukakhu? ¹¹ Hiyawa apanenekwa yis keh kabayka gidahankis madiptapye. Henneme nahme ka msakwa yibet apanenekwatma adahan yis kehne kabayka nukakhu. ¹² Eg imihepun adahan nahegbetepten adahan nah apuhpiki. ¹³ Aysawnemenek hiyeg ekkene kibeyne inetit numinhu muwwapu amadga inin. Amun ini ginetnikis ignes kinetihwanek amin inin kabayka ku pariye eg keh nukakhu. In gukehni msakwa akiwka akiwkanek. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

Judas Iskariyotis Ahegbetepye Ginetni Adahan Kamaykis Jesus

Mk 14.10; Lk 22.3

¹⁴ Igme pahapwi waytakhu usuh giwatnipwi, ig Judas Iskariyotismín, ig timapni henne, ig awna ginaktin:

—Kuri nah kamaykiswigte.

Ig tipik ta gimkanitkis nerras muwpeg kiy-
atyepwi.

15 Ig danuh atere, ig awna gitkis:

—Aysamuk yis katiwnihun adahan nah ikepri ta yiwakuit?

Igkis timapni henne, igkis katiwnihpig mpanamku madikwa (30) karukri wahano seyno.

16 Ayteke ariwnteke ini ig gihapu Kiyapwiye Jesus adahan ig hiyá ku aysaw gihawkan danuh kabayhtiwa adahan ig kamaykiswig.

Iwetrit Ahegbet Adahan Jesus Fetya Gikakkis Giwatnipwi

Mk 14.12; Lk 22.7

17 Ayteke ariwnteke ini pitatye hawkri danuh adahan ini fet adahan hiyeg axne muttuhyan arih akak bugut miyegbiye adahan kiyene ku samah minikwak Uhokri umahkis muttuhyan gidukwenaprikkis gihiyegapu. Ayge nikwe gaytakkis Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi danuh ta git. Igkis ayapri:

—Kiyapwiye, kineypa pimawkan adahan usuh ahegbeta pahapwi muttuhyan adahan waxniwiwiy abet upetrawiy?

18 Igme kaytwa giwnkis:

—Ataknay ta paytwempuit Jerusalém. Ayge yis patiptak gikak pahapwi awaygnek. Awnanay ta git ku yikannuhten awna: “Nuhawkanaprik me danuhmet. Nupewkan nah axne muttuhyan arih ay pipinneku payak gikakkis nukannuhnipwi.”

19 Igkisme gikannuhnipwi timapni henne, igkis ihe giwn. Ayge nikwe igkis tipik ahegbete madikte adahan usuh fetya axne muttuhyan arih. Pisenwa igkis diyuhe ta git Kiyapwiye Jesus.

Jesus Akki Ku Pariye Gikamaykiswitni
Mk 14.17; Lk 22.21; Jo 13.21

²⁰ Aygete usuh atere fetya. Usuh danuh atere, ig Kiyapwiye Jesus bat aranwa axtet ukakhu usuh giwatnipwi madikawkunene ukebyi gikakkis piyana wawna (12).

²¹ Ku samah usuh aynete axne, ig Kiyapwiye Jesus awna wothu:

—Pahapwi yaytak ay iggi kamaykiswennnek ta gitkis nupetunyapu. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

²² Usuhme giwatnipwi timapni henne, usuh wakaymnibdi kaayhsima. Usuh awnebdì pahapwimpi:

—Kiyapwiye, ku ka nawhnama kamaykiswep?

²³ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa wownhu:

—Ner ku pariye mehbetene bugut nukakhu amadga paheknene miruk ignewatbaki nukamay kiswitni. ²⁴ Nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah umahkiswenek ku samah Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa numinhu. Amawka ku nah miyá henneme ner ku pariye nuwmasepten nah ku pariye wareswe awayg amadgaya inin iggi hiyá mbeyne kaayhsi-manek nupatra. Ka kiskama ner awayg humaw amadga wayk.

²⁵ Ayteke ig Judas Iskariyotismìn ner kamaykistinene Kiyapwiye Jesus ig awna ta git:

—Kiyapwiye, ku ka nawhnama kamaykiswep?

Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Hennewa ku samah pis awna.

Jesus Kiyekiswa Gitkis Giwatnipwi

Mk 14.22; Lk 22.15; 1 Kor 11.23

²⁶ Ku samah usuh axnenete ayge, ig Kiyapwiye Jesus iwé pahak bugut. Ig kabayha Uhokri. Ig sigkebdih ini bugut, ig ibekhepni upuriw usuh giwatnipwi. Ig awna wothu:

—Ahah. Inin bugut inin nihhu yidahan. Amapanay inin bugut, axnay niwntak.

²⁷ Pisenwa gibakhan ini bugut, ig iwé pohow goblé. Ig kabayha Uhokri. Ig ikepni upuriw. Ig awna wothu:

—Higapnay niwntak, yis madikte. ²⁸ Mmanawa inin win in numighu yidahan. Ig Uhokri ahegbete ginetni nukunewa akiw gikakkis hiyeg adahan ku samah ignes humaw gihiyegapu. Nahme pahapwiwa nah sukase numighunek gidahankis kaayhsima hiyeg kahadbe ini gahegbetawni in humaw kahadbe Uhokri bayahminigkis ariw gitaraksankis. ²⁹ Kuri nah ka takunima higá win ay amadga inin akiw. Awetupye nah higá win juktah ayhté gimun Wigwiw gikumadukan nah higá nukunewa win yikak akiw. Ihanabay inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

³⁰ Ayteke pisenwa uhigpan usuh pak apat. Ayteke usuh peswiye ta apitit ini waxri imuhgip-itnene kewye Olipegpit.

Jesus Akki Git Pedru Ku Igme Wihwepye Giw

Mk 14.27; Lk 22.31; Jo 13.36

³¹ Ayge ig Kiyapwiye Jesus awna ta wothu:

—Ku apim inin tiyegim yis madikte ikiswennek awaku ini mbayka ku pariye me danuhmet nuthu. Mmanawa Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa henne. In awna:

“Nah umahkis ner muttuhputne. Ayge nikwe gipigpu muttuh madikte ibekhewbet.”

³² Apim ini nah umehpikanek henneme nah kanikaw akiwnek. Ayteke ariwnteke nukankawni nah tipik pitati yapit ta apitit Galiléyamnaw.

³³ Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig awna git:

—Hiyawa madikte hiyeg ikiswep awaku ini mbayka ku pariye me danuhmet pit, nawhme ka ikispiti.

³⁴ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Ku apim inin mtipka pis wihwe nuwhunek. Apit tarakak awna pahaywowa gawnhan pisme ayipa wihwe nuwhunek mpamaput. Ihanaba inakni nuwnhu. Hennewatbaki in.

³⁵ Igme kiyapwiye Pedru kaytwa giwn:

—Hiyawa nah umahkiswe payak pikak henneme nah ka wihwa piw.

Usuhme gikannuhnipwi usuh madikte awnenekwiye hennep.

Jesus Piriyepekaw Ayge Jetsêmani

Mk 14.32; Lk 22.40

³⁶ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus tipik ta apitit pahá iwetrit kewye Jetsêmani. Usuh gikannuhnipwi tipike gihapti. Usuh danuh atere, ig awna wothu:

—Batnay ay in. Nahme tahhan piriyepekewne.

³⁷ Ig iwé kiyapwiye Pedru gikakkis kiyapwiye Zebedew gikamkayupwi piyananene gikebyikis igkis atak gihapti. Igkisme wewkiswe ataresa, ayge igme kapusa wakaymni. Ig kayah apititak giyakni. Ig ka daykiswekere arit ini patahwaki ku pariye me danuhmet git.

³⁸ Ig awna gitkis:

—Nah wakaymni mpiynepepye apit nuyakni. Ini nupewkan umehpen pahayewpi. Nah tahhan piriyepekawte. Yisme msakwa aynewa. Msakwanay apuriw adahan yis piriyepekaw payak nukakhu.

³⁹ Ayteke ig wewkiswe ataresa aynessa. Ig mabukwa ta waygboit. Ig piriyepekaw ta git Uhokri. Ig awna:

—Nighu, ba hiyá pisma mpitha ini mbeyne danuh nuthu? Ku pis mpithekere, uyá amnihun mpithin ndahan. Henneme ku in pimawkanwa in danuh nuthu, ka sam in danuh nuthu. Nah ka kehkere ndahan nubetki. Henneme nah kehkere pidahanwa pibetki.

⁴⁰ Ayteke pisenwa gipigyepkawni ig diyuhe ta gitkis gikannuhnipwi. Ig uteprikis himekweke. Ig hiyapni henne, ig awna ta git kiyapwiye Pedru:

—Mmah yis ka hiyá yisma msakwa apuriw nukakhu aynesnima? ⁴¹ Apuriwnabay piriyepekawnbabay marihwa yis ka isaksaw arit mbayka. Yitip ka isaksawkere arit mbayka henneme yipit amadgaya inin ik adahan isaksaw arit mbayka mmanawa yis yuma yawaygyisima nitiput.

⁴² Pisenwa gawnhan inakni, ig diyuhe atere-wata akiw. Ig piriyepekaw ta git Uhokri akiw. Ig awna:

—Nighu, ku pis ka mpitha ini mbeyne ndahan, ku in pimawkanwa in danuh nuthu, ka sam. Hiyawa pis keh ku samah pibetki nukakhu.

⁴³ Pisenwa ig diyuhe akiw. Ig uté gikannuhnipwi himekweke mmanawa igkis isepwe kaayhsima.

⁴⁴ Ayteke ig diyuhe aterewata akiw. Ig piriyepekaw amamnaput akiw. Ig piriyepekaw inwata piriyepekawka.

⁴⁵ Pisenwa ig diyuhe akiw ta gitkis gikannuh-nipwi. Ig awna gitkis:

—Mmahkay yis he himeknennenwa? Mmahkay yis he mayeknennenwa? Sarayhnay yipegyi atere. Kuwis danuh nuhawanaprik. Kuri nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin nah me ikepkamet giwakitkis hiyeg taraksapye.

⁴⁶ Kannikawnay. Uyay patiptakigkis. Ipegnay atere. Ig nukamaykiswitni nemnik.

Jesus Kamaxwika

Mk 14.43; Lk 22.47; Jo 18.3

⁴⁷ Ku samah ig awnempiye inakni yuwit, igme Judas Iskariyotismen danuh atere. Ig pahapwi waytak usuh giwatnipwi. Ig danuh atere akak pahabunad hiyeg. Igkisme danuh atere akak giponyagakis akak gasugakis. Igkis iwatit gidahankis nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis.

⁴⁸ Ig Judas Iskariyotismen ku pariye kamayk-istinene Kiyapwiye Jesus, ig ayipa ahegbet ginetni gikakkis adahan ku samah ig ekkepye Kiyapwiye Jesus ta gitkis. Ig awna gitkis:

—Ku yis hiyá nah aypoka pahapwi, ignewat-baki Jesus. Kamaxnig.

⁴⁹ Ayteke nikwe ig Judas Iskariyotismen tipik wadé gimkat Kiyapwiye Jesus. Ig danuh atere, ig awna git:

—Uhokri gabay pikaknek, Kiyapwiye.

Akak ini ig aypokig.

⁵⁰ Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Nukagmada, hiyawa pis keh ku pariye pis kehkere nukakhu.

Nerras pahabunene hiyeg igkis hiyapni henne, igkis sigise gimin, igkis kamaxwig, igkis sumuh-pig.

Pedru Ihuk Pahapwi Awayg Gitaybi

Mk 14.47; Lk 22.50; Jo 18.10

⁵¹ Aynewa pahapwi waytak usuh ku pariye aygnenepwi gikak Kiyapwiye Jesus ig kehe giponyaga. Ig huwipwihe pahapwi ibukti gidahan ner muwpegpiyene gikiparakis. Ig ihuke gitaybi.

⁵² Ig Kiyapwiye Jesus hiyapni henne, ig awna git:

—Paris piponyaga ta pibutikminat. Mmanawa madikte hiyeg ku pariye umeheke akak ponya, akakwata ponya ignes umehpika. ⁵³ Ka ba pis hiyaknima ku ik adahan nah ayá ahj git Nighu adahan numaptenten igme awahkis numkanit kibentenwa kaayhsima ahj? ⁵⁴ Henneme waké nah keh hennebe, nikwekam madikte ka kahayak apigkutaprikma ku samah Uhokri gannasan minikweknene kinetihwa numinhu.

⁵⁵ Ayteke ig Kiyapwiye Jesus awna ta gitkis nerras pahabunene hiyeg. Ig awna:

—Mmahkay yis ayta akak madikte yiponyaga akak madikte yasuga? Mmahkay yis ayta nukamaxwitni ayamaw ke wotbe nah amepyebe? Takunipti nah bat ayge yikak yikannuhten agiku Uhokri Gipin. Henneme yis ka kibowka kamaxun ayge. ⁵⁶ Ka sam. Madikte ini danuh henne kahadbe in kahayak apigkutaprik ku samah Uhokri

gawnepepu pitatyepwi kinetihwa amadga Uhokri gannasan.

Usuh gikannuhnipwi timapni henne, usuh madikte tipikbet giw. Usuh ikiswig pahapo.

*Jesus Ay Gipetun Muwpegpiyene Gikiparakis
Mk 14.55; Lk 22.66; Jo 18.12*

⁵⁷ Ayteke nikwe nerras ku pariye gikamaxwit-nipwi Kiyapwiye Jesus igkis waxwig ta gipinekut amekene Kayfás ku pariye muwpegpiyene gikiparakis. Ayge nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis ignes kuwis pahadgupu ayge.

⁵⁸ Ig kiyapwiye Pedru hiyapni henne ku samah ig iwepka atere, ig makeke gihapu butte henneme ig piyawakte giw aynessa. Ig danuh ta arimkanit muwpegpiyene gikiparakis gipinbukut. Ig pareke atere, ig batahkiswe payak gikakkis nerras apuriwnepwi Uhokri Gipin. Ig hiyepkerepye ku pariye danuh ta git Kiyapwiye Jesus.

⁵⁹ Apimwata ini nerras muwpeg kiyatyepwi igkis pahadgupu gikakkis madikte judeyenepwi gikiparakis ku samah igkis kehnes gipan-dukawnikis. Igkis aharitnes ba igkis utí Kiyapwiye Jesus gikehni mbaynama ku pariye ik adahan igkis giwmasepten. Inneki keh igkis aharitnes ba igkis utí hiyeg ku pariye gikamyehpitnipwi he wasaymkanen. Amawka igkis utí gikamyehpitnipwi ku pariye giwnkis tuguh hehpekwiye.

⁶⁰ Henneme igkis ka utí. Hiyawa kaayhsima hiyeg kamiyhepri akak gikehbetankisnen henneme giwnkis ka tugh hehpekwiye. Ayteke piyana gikebyikis kannikaw adahan kamiyhepri akiw.

⁶¹ Igkis awna:

—Ner awayg awna: “Ik adahan nah mehbete ini leglis Uhokri Gipin. Ayteke amannam hawkri nah kannikasin akiw.”

⁶² Igme muwpegpiyene gikiparakis ig timapni henne, ig kannikaw. Ig awna git Kiyapwiye Jesus:

—Mmahki pis ka kaytwa giwnkis? Mmah hennewatma ku samah igkis awna pimin?

⁶³ Igme Kiyapwiye Jesus tinwo. Igme muwpegpiyene gikiparakis ig awna git akiw. Giwn:

—Giwaprik Uhokri dehetniye nah ayá pit. Ku pis Cristo, ku pis Uhokri gikanyan adahan ukumaduketni, ku pis Uhokri gikamkayh, asá akkaw wothu.

⁶⁴ Igme kaytwa giwn:

—Nahnawa ku samah pis awna. Kuri yis betnene ayge adahan yis hiyekne nukakhu. Henneme aysawnemenek yis hiyapunnek, nah ku pariye wageswe awayg amadgaya inin, yis hiyapun nah bat ayge gihumwa Uhokri detye ay amun ini iwetrit ku pariye kanenikiythanisima kihehaptak. Yis hiyapunnek nah muhuk abetimpi ukuhne inugiktak. Apim ini nahme hiyekne yikak nikwe. Hennewatbaki nah.

⁶⁵ Ig muwpegpiyene gikiparakis timapni henne, ig sigke gisimsa adahan arekhetni gidagonyi apatra ku samah Kiyapwiye Jesus awna gitkis inakni yuwit. Ig awna:

—Ig ikewne ke wotbe ig Uhokri gikamkayhbe. Ig makuksene Uhokri. Pariyeki umawkanwiy akiw? Wixwiy ka muwaka hiyeg akki wotwiy ariknawnama Jesus gitaraksan akiw. Kuwis ig makukse Uhokri ay wotrikwiy. Yis kuwis timapni akakwa yitaybi. ⁶⁶ Uyay katiwnise ini gitaraksan git. Mmani yit?

Igkisme kaytwa giwn:

—Pugamawka ig umehpika.

⁶⁷ Ayge nikwe igkis tupestepri. Igkis biptepri. Gaytakkisme biyuhpokepri. Igkis awna git:

⁶⁸ —Aa, pis Uhokri gikanyanad adahan ukumaduketni, ku pis Uhokri gawnepe, asá akki wot ku pariye pibiyuhatepten.

Pedru Wihwa Giw Jesus

Mk 14.66; Lk 22.55; Jo 18.15

⁶⁹ Apimwata ini ig kiyapwiye Pedru bat ayge paytbuhku. Ayteke pahapu tino bukitwiyo danuh atere git. Eg awna git:

—Pis hawwata wew gikak Jesus galiléyene.

⁷⁰ Igme wihwe giw giwtrikneswa madikte hiyeg. Ig awna gut:

—Nah ka hiyakwa inakni yuwit ku kamin pis awna.

⁷¹ Ayteke ig pes ta anumekut pesket. Ayge pahapuwa tino bukitwiyo hiyapri akiw. Eg hiyapni henne, eg awna ta gitkis hiyeg ku pariye ay kenesa guhumwa. Eg awna:

—Nernewa wew gikak Jesus nazaréyene.

⁷² Igme wihwe giw akiw. Ig awna:

—Uhokri timá nuwnhu. Nah kawa hiyakriwa ner awayg.

⁷³ Ayteke ariwnteke ini ayiptenesa akiw, nerras hiyeg ku pariye ayge kennesa guhumwa igkis danukwa atere gimkat kiyapwiye Pedru. Igkis awna git:

—Hennewa. Pisnewa pahapwi gaytakkis Jesus gikannuhnipwi mmanawa pis awna ke nerras galiléyenepwibe. Pikupimna akki wothu.

⁷⁴ Igme timapni henne, ig awna akak gihawna. Giwn:

—Ku nah ka awna inyerwatma yuwit, hiyawa Uhokri hiyapkis mbeyne nuthu. Nah ka hiyakriwa ner awayg.

Nikwenéwa pahapwi takarak awna.

⁷⁵ Igme kiyapwiye Pedru timapni henne, ig kiyé inakni ku pariye Kiyapwiye Jesus giwn kuhwekwa ta git amin “Apit takarak awna pahaywowa gawnhan, pisme ayipa wihwe nuwhunek mpamaput.” Ig kiyé inakni giwn nikwe, ig pese. Ig kiyemna gitaraksan mpiynepepye. Ig biyuk gikan. Ig tihene ayge.

27

Jesus Waxepka Ta Gipetunat Pilatus

Mk 15.1; Lk 23.1; Jo 18.28

¹ Hewke nikwe hawkanawa nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewk-istenkis igkis ahegbete ginetnikis adahan giw-masepten Kiyapwiye Jesus.

² Ayteke nikwe igkis wanakminasepri. Igkis waxepri ta gimkanit ner hiyaptigi romayene ig amekene Pilatus. Igkis danuh atere, igkis ikepri ta giwakuit.

Judas Iskariyotis Umehwe

Át 1.18

³ Igme Judas Iskariyotismín ig ner kamayk-istinene Kiyapwiye Jesus, ig hiyapni henne ku samah igkis kuwis ahegbete ginetnikis adahan giwmasepten Kiyapwiye Jesus, ig kayah gitaraksan. Ayge nikwe ig atere gitkis nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewk-istenkis. Ig diyuhkise gitkis no mpanamkunano madikwa (30) karukri wahano seyno.

⁴ Ig awna gitkis:

—Nah tarakse. Nah kamaykise yit pahapwi waditye ku pariye kane keh mbayka.

Igkisme kaytwa giwn:

—Ka sam. Piswa hiyak nikak.

⁵ Igme Judas Iskariyotismín timapni henne, ig padeke gikakura ta waygboit ayge agiku Uhokri Gipin. Ayteke ig tipik. Ig awna:

—Nah umehwepte.

Ayteke nikwe ig iwé kawawta, ig waneke gibita, ig watiswe inutak, ig umehwe kuwigihwe.

⁶ Igkisme muwpeg kiyatyepwi hiyapni henne, igkis ahiwe no karukri wahano seyno. Igkis awna:

—Amekene Moís gikumadukan ka isaksa wixwiy kawih no karukri gidahan Uhokri Gipin awaku no karukri kuwis katiwnih adahan giwmasepten pahapwi.

⁷ Nikwe igkis ahegbete ginetnikis adahan isimpiye pahá waxri git pahapwi batekereputne adahan apuheket gidahankis hiyeg nawwotun-yepwi.

⁸ Inneki keh ku akak inin hiyeg kaywa ini waxri, “Waxri Migatapta”.

9 Metakwa in kahayak ku samah Uhokri gawnepe amekene Jeremíyas giwn minikwak. Ig awna:

“Igkis israelyenepwi ahegbete ginetnikis adahan igkis katiwnih mpanamku madikwa (30) karukri wahano seyno gidahan. Ayteke igkis iwé no karukri, ¹⁰ igkis kawihpig adahan isimpiye pahapwi batekereputne giwaxri. In tuguh apigkutapriknawa ku samah Uhokri gakkan nuthu.”

Jesus Ay Gipetun Pilatus

Mk 15.2; Lk 23.3; Jo 18.28

¹¹ Igme Kiyapwiye Jesus ikepka ta giwakuit ner hiyaptigi romayene ig amekene Pilatus. Igme ayapri:

—Mmah pis judeyenepwi gikiparakis?

Igme Kiyapwiye Jesus kaytwa giwn:

—Hennewa ku samah pis awna.

¹² Henneme ku aysaw nerras muwpeg kiy- atyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewk- istenkis kamiyepri atere, ig ka kaytwa giwnkis pahatnama yuwit.

¹³ Ig amekene Pilatus hiyapni henne, ig ayapri:

—Ka ba pis timá ku samah igkis kamiyep ku pis keh mbayka kaayhsima?

¹⁴ Kameki ig Kiyapwiye Jesus kaytwame gi- wnkis. Ig ka diyuhkis ginetnikis akak pahat- nama yuwit. Igme hiyaptigi hiyapni henne, ig wakaymni kaayhsima.

Jesus Daddahkiswika

Mk 15.6; Lk 23.13; Jo 18.39

¹⁵ Apim ini ahawkanaprik adahan hiyeg judeyenepwi gipetrakis. Abet ini gipetrakis ig hiyaptigi gibetki isahkis pahapwi awayg ku pariye paraksepkare ayge. Mpuse kamukri ig isahkiswiye apim ini pahapwi ku pariye hiyeg fetyapu isahkiskere.

¹⁶ Apim ini hawkri ayge pahapwi awayg agiku parakseket ku pariye hiyakan muwwapu. Giw Bahabás.

¹⁷ Ayge nikwe igkis hiyeg fetyapu pahadgupu atere, ig amekene Pilatus ayaprikis:

—Pariye yimawkan nah isahkis yidahan? Ba Bahabás? Ba kawk? Ba Jesus ku pariye ikawparinene Cristo, Uhokri gikanyan adahan yikumaraduketni?

¹⁸ Ig awna inakni mmanawa ig hiyak kabayhtiwa ku nerras muwpegpu iké Kiyapwiye Jesus ta giwakuit he apatranen ku samah igkis atihapnig.

¹⁹ Hawwata akiw amun ini ku samah ig amekene Pilatus betnene amadga gepwi adahan ku kinney ig hiyekne gikakkis hiyeg, atere gihayo wasapanaw gimin. Guwn:

—Ka ba keh ariknawnama gikak ner awayg waditye awaku nah kuwis hiyá mbeyne kaayhsima gipatra abet narisun.

²⁰ Igkisme nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis igkis wagese nerras fetyapu gihiyakemnikis kahadbe ignes isahkisase Bahabás, igme Kiyapwiye Jesus igkis giwmasepten.

²¹ Igme hiyaptigi awna ta gitkis nerras fetyapu akiw. Giwn:

—Pariyepahki gaytakkis nerras piyananene gikebyikis, pariyepahki yimawkan nah isahkisase yidahan?

Igkisme kaytwa giwn:

—Isahkis Bahabás.

²² Igme amekene Pilatus timapni henne, ig ayaprikis:

—Mmah nah keh nikwe gikak Jesus ku pariye yis kanum Cristo, Uhokri gikanyan adahan yikumaraduketni?

Igkisme madikte kaytwa giwn:

—Uyá daddahkiswig!

²³ Igme timapni henne, ig ayaprikis:

—Mmahki? Pariye mbayka gikehni?

Igkisme kabiman pi kihhawnate akiw. Igkis awna:

—Daddahkisnig!

Pilatus Sukokew Ariw Jesus Gimiremni

²⁴ Igme amekene Pilatus hiyapni henne ku ig ka ik adahan ig wages nerras hiyeg gihiyakemnikis, ig hiyapni ku igkis me dakuhwemet ig matiwniswe. Ayge nikwe ig iwé un, ig sukokew giwtrikneswa adahan wihwene ariw Kiyapwiye Jesus gimiremni. Ig awna gitkis:

—Ner awayg gimiremni ka nuhawanaprikma. Ka nahma umahkiswig. Yiswa hiyak nikak.

²⁵ Igkisme madikte hiyeg kaytwa giwn:

—Ka sam. Usuhwa umahkiswig. Ku usuh tarakse hiyawa usuhwa katiwnihpin payak gikakkis ukamkayupwi.

²⁶ Ayteke nikwe ig amekene Pilatus isahkisase Bahabás gidahankis. Henneme ig biyuhkise Kiyapwiye Jesus akak tigay. Ayteke ig ikepri ta

giwakuwitkis gisuwtatapu adahan igkisme gideddehpitni.

*Jesus Mahipwihka Gapitkis Suwtat
Mk 15.16; Jo 19.2*

²⁷ Ayge nikwe igkis gisuwtatapu waxe Kiyapwiye Jesus ta gipinbukut hiyaptigi. Ayge igkis pahadguhe madikte suwtatpiyene ta ganwat adahan gimahipwihpitni. Igkis awna gitkis:

²⁸ —Uyay arehwa gikak. Uyay kawihkis gikawihni ta gipitit kewa ukiparawiybe ku samah igkawih dagam duruweh akak gisuwpren karukri wahano.

Ayteke nikwe igkis wiwhe gisimsa, igkis kadagmanepri akak pahak dagam duruweh.

²⁹ Ayteke igkis imepe puduku, igkis keh gisuwpren nikak. Igkis kawihkisni ta gitewharit. Ayteke igkis iki pahat yakkot akat ta giwakuit kihehaptak ke wotbe in ikiparat gasugabe. Pisenwa igkis paberetusaw gitiput. Igkis mahipwihpig. Igkis awna git:

—Aa, kiyapwiyad, kibeyne pis ay kuri. Pis judeyenepwi gikiparadkis.

³⁰ Ayteke igkis tupestepri. Igkis xuwehe ini yakkot akat ayta giwakutak. Igkis biyuhpig gitewha nikak.

³¹ Pisenwa gimiytankis igkis wiwhe ini dagam gipititak, igkis kawihkise git gisimsa ku pariye gikawhan. Ayteke nikwe igkis tipikepri apititak ini paytwempu adahan gideddehpitni.

*Simawh Ayapa Jesus Hiyuh Giyakni
Mk 15.21; Lk 23.26; Jo 19.17*

³² Apigku ahin igkis patipteke gikak pahapwi awayg sireneyene kewye Simawh. Igkis hiyapni henne, igkis mpiksaptihpig adahan ig gayapetni Kiyapwiye Jesus hiyuhne giyakni. Igme ihe giwnkis.

Jesus Deddehpika Aminat Giyakni
Mk 15.22; Lk 23.33; Jo 19.18

³³ Ayteke igkis danuh ta apitit pahá waxri imuhgipitnene kewye Gówgota. Inakni wownaprikwiy “Waxri Hiyeg Gaptiwpitwiye”.

³⁴ Ayge igkis suwtat akaka git Kiyapwiye Jesus win adahan gihigpan. In wageska akak ipeyti tagetreni gih kewye “few”. Henneme pase ig ewhin ig ka higapni. Ayteke igkis deddehpig ta aminat giyakni.

³⁵ Pisenwa gidaddahnkis, igkis arehwa akak tip adahan hiyá ku pariye kabunuganen ig darihpiye Kiyapwiye Jesus gikawihni. Henne igkis ibekhepyes gikawihni pawtak.

³⁶ Ariwnteke ini igkis batahkiswe ayge, igkis apuriwgi.

³⁷ Ayge amin giyakni apitmin gitew pahak kagta daddahka atere adahan arekhetni ku pariye gikehntitnene ta gitkis hiyeg. Amadga ini kagta awna, “Ig Jesus Ig Judeyepwi Gikiparakis”.

³⁸ Hawwata akiw igkis deddehe piyana amepwapye ta aminat giyaknikiswa payak gikak Kiyapwiye Jesus. Pahapwi daddahka kihehaptak pahapwime patuwanaptak.

Jesus Mahipwihka Ayge Amin Giyakni
Mk 15.29; Lk 23.35

³⁹ Kaayhsima hiyeg mapiya awpre. Ayge igkis mahipwihpig. Igkis sassah gitewkis adahan arekhetni ku samah igkis ka batek gikak. Igkis awna git:

⁴⁰ —Kineyka kuri ku samah pis awna: “Nah mehbete Uhokri Gipin. Ayteke amamnam hawkri nah kannikasin akiw.” Asá amnih pipit kuri. Ku pis igyerwa Uhokri gikamkayh, nikwe muhuk ayteke kuri aminatak piyakni.

⁴¹ Nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras kannuhekeputnepwi amin amekene Moís gikumadukan gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis igkis hawwata igkis mahipwihpig. Igkis kinetihwa pawtak. Igkis awna:

⁴² —Kuwis ig amnihe nawenépwi hiyeg, kuri gipitme ig ka hiyá aramnihka. Ku igyerwa hiyeg israelyenepwi gikiparakis, hiyawa ig muhuk ayteke aminatak giyakni. Ku wixwiw hiyá ig muhuk ayteke, nikwe wixwiw iha giwn. ⁴³ Ig awna ku ig kamaxwa ta gipitit Uhokri. Ig ikawpari Uhokri gikamkayh. Ku hennawatma Uhokri kapigsanig, wixwiw hiyá ba Uhokri amnihgi.

Hennawatbaki igkis awna.

⁴⁴ Nerras amepwapye ku pariye daddahka ayge gihumwa Kiyapwiye Jesus igkis hawwata mahipwihpig akak inwata yuwit.

Jesus Miyap

Mk 15.33; Lk 23.44; Jo 19.28

⁴⁵ Ayteke puwipka danuh. Pahaye adahan kamuw abutni ka kabutni akiw. Hawkri msanpi juktah daraka kamuw in kapusa kabutni akiw.

⁴⁶ Apim ini daraka kamuw, ig Kiyapwiye Jesus kabiman akak gihawna giwnaprik. Ig awna:

—“Eli, Eli, lemá sabaktâni?”

Inakni wownaprikwiye: “Nuwohkiga, nuwohkiga, mmah pis ikiswen?”

⁴⁷ Gaytakkis hiyeg ku pariye tabirbetnene ayge igkis timapni henne, igkis timá tarakise. Igkis awna:

—Ner awayg ig humekne amekene Elias.

⁴⁸ Pahapwime gaytakkis ig timapni gabiman henne, ig muwaka adahan gamnihten. Ig sigise kibentenwa ig iwé pahá arikna ku pariye mti-betnene. Ig subukwin ahakwat win suwiyweye adahan anugasene. Ig iké akisurik pahat yakkot akat. Ig tarekwin ta gimkat Kiyapwiye Jesus kahadbe gipewkan ig susni.

⁴⁹ Henneme nawenépwi hiyeg ayge igkis hiyapni henne, igkis awna git:

—Miniw giw. Uyay hiyá ba ig amekene Elias danuhwatma adahan gamnihten.

⁵⁰ Igme Kiyapwiye Jesus kabiman akak gihawna akiw. Giyakek madike. Ig miyap.

⁵¹ Nikwenéwa apim ini, ini kamis amaptenten Uhokri giwskeki ku pariye ayge agikunene Uhokri Gipin, in sigke pabakak. Nikwenéwa ku aysaw ig miyap amun ini in sigka aytá inutak danuhte ta warikwit. In woka ahin ta agikut Uhokri giwskeki. Ayge apim ini wayk segke. Tip bekhewbet.

⁵²⁻⁵³ Amun ini kaayhsima imewti woke. Ayteke ariwntak Kiyapwiye Jesus gikankawni, kaayhsima Uhokriyanpu miyarapye igkis kannikew, igkis pese apititak ini gimewkis. Igkis tipik ta

apitit Jerusalém ini paytwempu gidahan Uhokri. Ayge kaayhsima hiyeg hiyaprikis.

⁵⁴ Ig Kiyapwiye Jesus miyapi, pahapwi romayene suwtat gikiparakis gikakkis nerras gisuwtatapu ku pariye gikapriwten, igkis hiyapni ini sagkaki akak madikte akiw ku pariye danuh apim ini, igkis wakaymnibdi mpiynepepye. Igkis awna:
—Inyerwa ner awayg Uhokri gikamkayh.

⁵⁵ Aygwata kaayhsima kiyapunogben egkis hawwata ipegbet atere. Egkis norras ku pariye danuhpanopwi payak gikak Kiyapwiye Jesus apititak Galiléyamnaw. Egkis ku pariye hiyaknopwi gikak.

⁵⁶ Eg kiyapuno Mahi Madalena eg pahapu gaytakkis. Hawwata pahapuwa Mahi akiw eg pahapu gaytakkis. Eg ginagkis kiyapwiye Tiyagu gikak kiyapwiye José. Hawwata kiyapuno Salomé ku pariye kiyapwiye Zebedew gikamkayupwi ginagkis eg pahapu gaytakkis.

Jesus Apuhpika

Mk 15.42; Lk 23.50; Jo 19.38

⁵⁷ Aygete pahapwi awayg igisye danuh atere. Ig ariwntak paytwempu Arimatéya. Giw José. Ig hawwata Kiyapwiye Jesus gikannuhni.

⁵⁸ Ig hiyapni henne ku samah ayipa gimiremni, ig tipik ta gimkat amekene Pilatus, ig awna git:

—Kiyapwiye, uyá amnihun isaksan adahan nah atere iwepye amekenemni Jesusmin gipit.

Igme amekene Pilatus timapni henne, ig awna ta gitkis gisuwtatapu:

—Wani ikepka git kiyapwiye José.

⁵⁹ Igme kiyapwiye José hiyapni henne, ig tipik. Ig danuh atere, ig wiwhe gipit aminatak giyakni. Ayteke ig awasminepri akak pahak dagam seyne barewbetye.

⁶⁰ Pisenwa ig sarayhe gipit ta agikut pahayku imewti nukune ku pariye ayipa ig atikkis gidahanwa agiku tip amiyokni. Ayteke ig wagesmine pahow tipad adahan gisabwatip. Pisenwa ig tipik.

⁶¹ Apim ini kiyapuno Mahi Madalena gukak no pahapuwa Mahi akiw, egkis batnano ayge apitkig gimew.

Suwtat Apuriw Jesus Gimew

⁶² Ayteke amapya ini hawkri ku kabet judeyenepwi ahegbetaw adahan kiyathene samdi, nerras muwpeg kiyatyepwi gikakkis nerras farisewkis igkis tipik ta git amekene Pilatus. Hiyawa apim inin samdi, henneme igkisnewa atak atere.

⁶³ Igkis danuh atere, igkis awna git:

—Kiyapwiye, usuh kiyé ku pariye ner kinisekeputne awna ku samah ig aytehte ay ukakhu. Ig awna: “Amamnam hawkri ariwntak numiremni, nah kannikaw akiwnek.”

⁶⁴ Nikwe uyá awahkis suwtat atere adahan ignes apuriwnes gimew he ku aysaw mpiya mpana hawkri. Ayge nikwe ik adahan igkis mpitha gikannuhnipwi adahan igkis ka ayta kidis gap adahan igkis ka awna ta gitkis hiyeg: “Ig kuwis kannikaw ariw gimiremni.” Ku igkis awna inakni, ik adahan igkis kinis kaayhsima hiyeg. Ayge nikwe igkis pi kiniste hiyeg mpiya ku samah Jesus kiniswigkis pitatye.

⁶⁵ Igme amekene Pilatus timapni henne, ig awna ta gitkis:

—Iwapnay nusuwtatapu. Hiyawa yis atere apuriwkis gimew ta gitkis. Apuriwkisni kabayhtiwa ku samah yimawkan.

⁶⁶ Igkisme timapni henne, igkis tipik. Igkis mpiyase pahat kuwawta apitmin gimew asabwat kahadbe in ka woka. Hawwata igkis ikise apuriwnepwi ayge adahan nimaptenten.

28

Jesus Kannikew

Mk 16.1; Lk 24.1; Jo 20.1

¹ Ariwnteke ini, samdi kuwis mpiye kuwis, paka abet kabeyweke, eg kiyapuno Mahi Madalena gukak no pahapuwa Mahi akiw egkis tipikwiyos adahan iwasano gimew.

² Pahaye adahan wayk segke kihhaw mmanawa pahapwi ahj Uhokri giwatni muhuke inugiktak. Ig danuh atere arit gimew. Ig woke asabwat. Ayteke ig batahkiswe atere guhamadgat asabwatip.

³ Ghipak urupari ke ugugunebe. Ig kasimsapu akak simis seyne. Nisisina ke laglasbe.

⁴ Nerras apuriwnepwi gimew igkis hiyapni henne, igkis apisasew. Igkis segke. Igkis miyarasaw.

⁵ Ayteke norras tinogben danuh atere. Igme ner ahj awna ta gutkis:

—Ka yi muwaka apis. Nah hiyakni ku yis ipegepye Kiyapwiye Jesus ku pariye kuwis deddehpika. ⁶ Ig yuma ay. Ig kuwis kannikew ku samah gikaksan yit. Ba yi ayta atan iwasa gidukwen.

Egkis timapni henne, egkis pareke atere agikut gimew. Egkis iwasa gidukwen.

⁷ Ayteke ig ahj awna gutkis:

—Kuri tipiknay kibentenwa. Ataknabay ta gitkis gikannuhnipwi. Akkanay gitkis ku ig kuwis kannikew ariw gimiremni. Awnanay gitkis: “Kuri ig tipik pitati yapit ta apitit Galiléyamnaw. Ayge yis hiyaprinek.” Hennewatbaki in ku samah nah awna yit.

⁸ Egkis hiyapni henne, egkis pese kibentenwa agikutak gimew. Egkis apise henneme egkis hawwata batek gunaktinkis. Egkis sigise ta gimkatkis Kiyapwiye Jesus gikannuhnipwi adahan akkano inakni ahj ginetni ta gitkis.

⁹ Egkis apigku ahin, pahaye adahan igwa Kiyapwiye Jesus patiptakigkis. Ig awna gutkis:

—Uhokri gabay yikaknek.

Egkisme danukwa atere git. Egkis paberetusaw gikimpuwit. Egkis sumuh gikugku. Egkis kabayhig.

¹⁰ Igme Kiyapwiye Jesus awna ta gutkis:

—Ka yi muwaka apis. Su yi atak kinetihwa ta gitkis nukebyupwi adahan igkis atak ta apitit Galiléyamnaw. Ayge igkis hiyapunnek.

Egkis timapni henne, egkis tipik.

Apuriwnepwi Imewti Wasaymhew Gidahan Jesus Gikankawni

¹¹ Apimwata ini gaytakkis nerras suwtat ku pariye apuriwnepwi gimew igkis danuh ta apitit paytwempu Jerusalém. Igkis atak ta gitkis nerras muwpeg kiyatyepwi. Igkis danuh atere, igkis akki gitkis madikte ku pariye danuh.

¹² Igkis muwpeg kiyatyepwi timapni henne, igkis pahadguhwa gikakkis nerras judeyenepwi giwewkistenkis. Ayge igkis ahegbete ginetnikis. Pisenwa gahegbetankis ginetnikis, igkis iwé kaayhsima karukri, igkis ikepni ta gitkis nerras suwtat.

¹³ Igkis awna gitkis:

—Uyá kinetihwa gitkis hiyeg ku gikannuhnipwi danuh tiyegim igkis kidise gap apim ini ku samah yis himegbetnene. ¹⁴ Ku ner hiyaptigi timé yak, ku yis ka apuriw kabayhtiwatma, ka sam. Usuh atere git, usuh awnamnihyi. Usuh wadithebdih yihawkan gikak adahan ig ka hiyapkis mbeyne yit apatra yis himeke.

¹⁵ Igkisme hiyapni henne, igkis amere gikakurakis. Igkis ihe inakni giwnkis. Inneki keh juktah kupiknene akak inin kaayhsima judeyenepwi kinetihwenene inakni inetit.

Jesus Hiyapkiwa Ta Gitkis Giwatnipwi

Mk 16.14; Lk 24.36; Jo 20.19; Át 1.6

¹⁶ Usuhme giwatnipwi madikawkunene ukebyi gikak pahamwi wawna (11) usuh tipik ta apitit Galiléyamnaw. Usuh wagehe apitit pahá waxri imuwadnene ku kiney Kiyapwiye Jesus wasapanaw uminhu adahan usuh patiptakig.

¹⁷ Usuh danuh atere, usuh utepri ayge. Usuh hiyapni henne, usuh kabayhig. Henneme waytakhu pukuhpaw gibohri.

¹⁸ Igme Kiyapwiye Jesus danukwa kennesa wothu, ig awna wothu:

—Madikte kumadukaki ikaka nuthu adahan nah kumadukene madikte inugikyepwi madikte amedgenepwi inin. ¹⁹ Ataknabay ta

gitkis madikte hiyegipiyenepwi. Kinetihwanabay
gitkis adahan igkis humaw nukannuhnipwi.
Kaywepnigkis ahakwat un giwaprik Wigwiy
giwaprik gikamkayh giwaprik Gitip adahan
arekhetni ku igkis ikewnepwi wothu.
²⁰ Kannuhnigkis adahan igkis ihpa madikte
nuwnhu ku pariye nah kuwis awna yit. Ayge
amun ini nah ayge yikak apanenekwa juktah
amaksemni hawkri.

Uhokri Gannasan New Testament in Palikúr

copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Palikúr

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1982, Livraria Cristã Unida. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Palikúr

© 1982, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

e4018e63-d5cc-57be-a787-43c649addd6b